

Vlaams
Parlement

vergadering **17**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Plenaire Morgenvergadering

van 18 december 2013

VOORLOPIGE VERSIE

Nog niet goedgekeurd door de sprekers
Niet citeren zonder de bron te vermelden

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	3
VERONTSCHULDIGINGEN	3
ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 – 14 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 3	
ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 – 15 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 6	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014 – 2247 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 20	
Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>)	3
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	10
Leefmilieu, Natuur en Energie	43
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	55

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 09.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Boudewijn Bouckaert, Mia De Vits: ambtsverplichtingen;

Ann Brussel, Erik Tack, Luckas Van Der Taelen, Linda Vissers: gezondheidsredenen.

Minister Freya Van den Bossche is verontschuldigd wegens ziekte.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014

– 14 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 3

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014

– 15 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 6

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014

– 2247 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014.

De voorzitter: Financiën en Begroting

We bespreken het beleidsdomein Financiën en Begroting

Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Goedemorgen voor de vroege vogels hier onder ons. De heer Van Dijk fluit er al bij.

Collega's, minister, voorzitter, ik ben blij om hier deze ochtend het woord te kunnen nemen over fiscaliteit, een thema waarover ik de afgelopen vier à vijf jaar regelmatig het woord heb genomen in de commissie Financiën.

Minister, ik wil graag een aantal zaken beklemtonen en in het licht zetten die zeker naar volgend jaar toe nog in de pijplijn zullen zitten en ook een aantal belangrijke elementen waarvan ik vond dat die nog mochten worden belicht.

Het ontwerp van decreet tot invoering van een Vlaamse Codex Fiscaliteit werd kort geleden in de plenaire vergadering goedgekeurd. Vlaanderen neemt een aanvang met een

gecodeerde fiscale regelgeving en zal op die manier tegemoetkomen aan de wens naar meer uniformiteit en transparantie in de Vlaamse fiscale wetgeving.

Het ontwerp van decreet is een eerste, maar belangrijke stap in een proces naar nog meer eenvormigheid, zeker in het licht van de toekomstige grotere fiscale autonomie en fiscale bevoegdheden voor Vlaanderen. Verder moet de Vlaamse fiscaliteit absoluut verder inzetten op de ingeslagen weg van meer digitalisering en meer klantvriendelijke en ondernemingsvriendelijke dienstverlening.

Minister, vorige week lichtte u in de commissie Financiën het ontwerp van decreet toe tot invoering van een versnelde afbouw in de onroerende voorheffing voor het belastbaar kadastraal inkomen van materieel en outillage ten gevolge van nieuwe investeringen. Ook dat is een voorstel waar mijn partij volledig achter kan staan. Het is een maatregel die bedrijven nog meer aanzet tot investeren en hen extra zuurstof geeft bij bijkomende investeringen.

Nu, de afbouw van die onroerende voorheffing voor materieel en outillage is eigenlijk al heel wat jaren geleden ingezet, namelijk sedert 1998, met Wivina Demeester, die destijds de eerste stappen zette om zuurstof te geven in het kader van investeringen voor zware industrie en zware bedrijvigheid. Toen werden er al een aantal maatregelen genomen en stappen gezet in het kader van de afbouw van het kadastraal inkomen voor nieuwe investeringen. Wij zijn uiteraard blij dat die tendens en die trend die sedert 1998 was ingezet, nu nog worden voortgezet en ook in de toekomst een verdere afbouw kan kennen.

Een derde element waar CD&V tevreden mee is, is de toepassing van een verlaagd tarief voor de onroerende voorheffing, 1,6 procent, dat nu in het programmadecreet is opgenomen en dat een uitvoering is van het regeerakkoord voor woningen die verhuurd worden door sociale verhuurkantoren alsook woningen bestemd voor personen met een handicap. Dat zijn drie goede elementen. Ze zijn opgenomen en zullen worden uitgevoerd.

Wat helaas nog niet aan bod is gekomen en nog niet in het voorstel voor 2014 zit, is het dossier van de huiskorting. Minister, u weet dat ik er al in de commissie op heb gealludeerd dat dat nochtans in het regeerakkoord was vastgelegd, maar niet mee is opgenomen naar uitvoering voor 2014. Helaas is het wat betreft het dossier van de huiskorting en het alternatief voor het kadastraal inkomen bij vermindering van onroerende voorheffing en in de plaatstelling van het klein beschrijf deze legislatuur enkel bij studiewerk gebleven. Er is dus niets concreet uit voortgekomen. Onze fractie vindt het zeer spijtig dat daar geen uitvoering aan kon worden gegeven.

Enkele weken geleden is er in deze plenaire vergadering na een debat in de commissie Financiën een goedkeuring gegeven aan drie voorstellen van decreet tot wijziging van schenkings- en successierechten. Wij hebben daarover al een grondig debat gevoerd. Ik wilde toch nog even opmerken dat we blijven staan achter het standpunt dat er een grondige hervorming van die successie- en schenkingsrechten nodig is. Voorlopig hebben we een stap kunnen zetten met die drie voorstellen van decreet. Dat is een eerste stap in de richting van meer uniformiteit en een aanpassing aan huidige maatschappelijke noden. Helaas is dat nog niet de grote stap voorwaarts naar die aanpassing van de schenkings- en successierechten aangezien we daar het element van budgetneutraliteit hadden als belangrijk criterium bij die aanpassing.

Het blijft dus een aandachtspunt in de toekomst om daarover een grote hervorming te kunnen doorvoeren. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, collega's, 'the end is near'. Dit is mijn laatste betoog over de Vlaamse begroting. Mijn eerste toespraak in het Vlaams Parlement ging over de begroting van 1986. Toen was Frans Grootjans de voorzitter van het parlement, Louis

Waltniel minister van Begroting en Gaston Geens minister-president. Dat is bijna 28 jaar geleden.

De Vlaamse begroting bedroeg toen 84 miljard Belgische frank of 2 miljard euro. In de meerjarenbegroting zal de Vlaamse begroting in 2015 41 miljard euro bedragen, twintig keer meer dan toen ik in december 1985 mijn maidenspeech hield over de begroting. Het budget Welzijn bedroeg toen 17 miljard Belgische frank of 400 miljoen euro. Rika Steyaert was toen minister. Nu is het budget 4 miljard euro. Om u maar te zeggen dat we in de loop van de jaren middelen hebben gecreëerd voor het sociale welzijn. In die tijd was de begroting Economie zelfs belangrijker dan de begroting Welzijn.

De fiscale autonomie was onbestaande. In de toekomst zal Vlaanderen instaan voor 1 euro op de 3. 34 procent zullen eigen middelen zijn, eigen inkomsten, tegenover 20 procent vandaag. In 1986 waren dat dotaties, er waren gewoon geen eigen fiscale middelen. In de volgende jaren zullen we zeggingskracht hebben over 25 procent van de personenbelasting.

Ik lees vandaag dat iemand die zich professor politicologie noemt, Bart Maddens, de spot drijft met de Vlaamse autonomie. Hij zegt dat de zesde staatshervorming gaat over het verkeersreglement, maar de man weet niet dat er 10 miljard euro middelen zullen overkomen en we naar 40 miljard euro meer middelen zullen gaan. Het is meer dan de federale begroting. Op enorm belangrijke terreinen zullen we bevoegdheid hebben. Inzake fiscaliteit zullen we een opcentiemenmodel hebben. De fiscale aftrek en de fiscale uitgaven zullen voor 40 procent naar de deelstaten gaan.

In de volgende legislatuur, wanneer ik er niet meer bij zal zijn als commissievoorzitter, zullen jullie enorme uitdagingen tegemoet gaan. Het zal ook een heel boeiende commissie worden. Heel de fiscaliteit zal worden hervormd. Men zal ook fiscale aftrekken hebben. Men zal enorme uitdagingen hebben wat de uitgaven betreft. De volgende jaren zullen de begrotingsbesprekingen anders zijn. Dit is de laatste begrotingsbespreking in een bepaald model. Volgende legislatuur zal zowel qua uitgaven als qua fiscaliteit een bijzonder boeiende periode worden.

Wat betreft de begroting 2014 vind ik dat deze Vlaamse Regering begrotingsmatig een goede prestatie heeft geleverd. De begroting is in evenwicht, maar langs de andere kant heeft de gulle Financieringswet het mogelijk gemaakt dat de uitgaven nog sterk zijn kunnen stijgen in de periode 2009-2014, jaarlijks reël met 0,5 procent. Nominaal kon in die vijf jaar 12 procent worden uitgegeven. Dit is veel meer dan de federale overheid want, mijnheer Diependaele, de federale overheid heeft in de periode een reële daling van 3 procent van de uitgaven gekend. Het klopt niet dat het op federaal niveau potverteerders zijn en dat wij in Vlaanderen met structurele besparingen werken. Dat klopt niet. Dat wil niet zeggen dat het geen goede prestatie is dat de begroting in evenwicht is.

De kritiek van de oppositie maakt op mij geen enkele indruk. Ik heb het verslag gelezen. Mevrouw Werbrouck, u zou dat ook eens moeten lezen, dan zou u uw fractieleider kunnen tegenspreken. Wat betreft de impliciete schuld is er, in vergelijking met de vorige periode, een merkkelijk mindere stijging. Vorige periode was dat 2,4 miljard euro, nu is het maar een half miljard euro. De onderbenutting van de uitgaven is 2,12 procent in 2013. In 2009 was dat 1,96 procent, mijnheer van Rouveroi. Er is met die onderbenutting dus niets speciaals aan de hand.

Buffers aanleggen voor de nieuwe staatshervorming? Ik geef minister Muyters gelijk als hij zegt dat een buffer aanleggen in 2014 om te gebruiken in 2015 geen enkele zin heeft. Als de regering in 2014 in het Toekomstfonds 200 miljoen euro opzijzet, wordt dat in dat jaar niet als een uitgave beschouwd. Als dat geld in 2015 gebruikt wordt, zal het wel als een uitgave worden gezien. Dat brengt geen zoden aan de dijk. Dat staat ook in het verslag. Dat is een heel belangrijke verklaring die ingaat tegen heel de buffertheorie van de heer van Rouveroi die er zijn mantra van gemaakt heeft de jongste jaren.

Wel, buffers aanleggen voor een nieuwe staatshervorming heeft begrotingstechnisch gezien gewoon geen enkele zin.

De voorzitter: Mag men u even onderbreken?

De heer Eric Van Rompuy: Ik vraag niets liever.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Mijnheer Van Rompuy, dan heeft de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) ook ongelijk, want die dringt daar ook al jaren op aan, net als Open Vld, en niet alleen de SERV.

De heer Eric Van Rompuy: De SERV kan ook ongelijk hebben.

De heer Sas van Rouveroij: Al die knappe koppen die daar deel van uitmaken en die niet door liberalen worden geïnspireerd, hadden dus ook ongelijk.

De heer Eric Van Rompuy: De SERV kan ook ongelijk hebben. Zo ging in de vorige legislatuur uw collega Van Mechelen heel dikwijls in tegen de SERV. De SERV heeft niet altijd gelijk.

Ik wil het nog even hebben over die saneringsinspanning van 1,8 miljard euro in de volgende legislatuur. Ik richt me dan tot de N-VA. Die 1,8 miljard euro, dat is omdat de nv België naar een begrotingstekort van 0 moet gaan. Mijnheer Van Dijk, het is evident dat de deelstaten daaraan ook een bijdrage moeten leveren, zeker als Vlaanderen er 10 miljard euro bij krijgt. Federaal is dat 20 miljard euro. Die saneringsinspanning moet natuurlijk evenredig worden gespreid, ook evenredig met de omvang van de middelen die men heeft en die enorm zijn toegenomen. Er is een 70/30-verdeelsleutel afgesproken. De heer Van Mechelen heeft het heel goed verwoord in de commissie: de volgende jaren zal er 10 miljard euro moeten worden bespaard, 7 miljard euro door de federale overheid, 3 miljard euro door de deelstaten, en daarvan moeten wij 60 procent voor onze rekening nemen. Dat is die 1,8 miljard euro. Dat heeft niets te maken met de transfers of de stelling dat Vlaanderen meer moet doen dan de andere deelstaten. Dat is gewoon de begrotingstechnische vertaling van de totaal nieuwe verhoudingen die er zijn qua uitgaven tussen overheden.

Kan de Vlaamse Regering dat aan? Zal ze in de volgende legislatuur enorme saneringsinspanningen moeten leveren? Ja, maar in deze legislatuur heeft men ook 2 miljard euro moeten vinden om de begroting in evenwicht te krijgen. Men heeft zelfs een overschot van 200 miljoen euro. Men is er in deze legislatuur dus ook in geslaagd om het tekort met 2,2 miljard euro te verminderen. In de volgende legislatuur zal dat ook kunnen, maar dan moeten natuurlijk de economie en de werkgelegenheid herleven. Dat is de grote uitdaging van Vlaanderen: niet zozeer de begroting, maar voornamelijk de economie. Het zal nodig zijn om ter zake tot een versterking te kunnen komen. Destijds zei de industrieel Saint-Simon: “Tout pour l’industrie, tout par elle.” Wel, ook in Vlaanderen zal het zijn: alles voor de economie. Dat is heel belangrijk.

De deelstaten hebben middelen, maar die staan ten opzichte van behoeften die almaar groter zullen worden. De uitgaven voor de welzijnssector zijn in deze legislatuur met 30 procent gestegen, voor het onderwijs met bijna 20 procent. Kijken we naar de demografische evolutie. We hebben het hier voortdurend over scholenbouw, kinderopvang enzovoort. Voor onze bevoegdheden hebben we dus een behoeft patroon dat een snellere stijging vertoont dan het bnp, maar ook de federale overheid, met de pensioenen en de ziekteverzekering. Bovendien moeten we middelen vrijmaken om de economie te stimuleren en de sociale lasten te verlagen. Dat gebeurt nu federaal. Wij proberen dat ook te doen, zeker in de volgende legislatuur, als we daar de instrumenten voor hebben.

We staan dus voor grote uitdagingen, maar ik heb er vertrouwen in. Toen ik in 1986 mijn maidenspeech hield, was dat in volle budgettaire crisis. De heer Van Mechelen is er twee à

drie jaar later bijgekomen. We hebben toen eens een pamflet gemaakt – Jos Geysels was daar ook nog bij – waarin we zeiden dat we in Vlaanderen nooit de erfzonde zouden begaan die we federaal hadden begaan. Hugo Schiltz heeft ons daar toen voor gelukgewenst. Hij zat toen ook in dit parlement. Hij was op dat ogenblik nog geen minister. Nu kijk ik naar die 26 jaar: na al die staatshervormingen hebben wij een schuld van 4,5 miljard euro, waarvan 2,5 miljard euro van de banken. Eigenlijk hebben we dus een schuld van 2 miljard euro. De federale overheid zit nog met 380 miljard euro. Die 25 jaar autonomie heeft dan toch die les van die schulden geleerd.

Het is evident dat de oppositie daarvoor waarschuwt. Het parlement moet de waakhond van het budget zijn: dat is zijn belangrijkste opdracht. Als commissievoorzitter ben ik altijd blij wanneer de oppositie erop inhakt. Aangenaam is dat niet altijd, minister. Maar dat is nodig. In de jaren zeventig en tachtig hebben Kamer en Senaat die begrotingen met grote tekorten goedgekeurd, met een enorme schuldopbouw als gevolg. Dat was de schuld van de regering, maar ook van het parlement. Ik hoop dus dat deze assemblee bijzonder kritisch zal zijn wanneer het hier de volgende jaren over de begroting gaat. In deze legislatuur heeft de Vlaamse Regering op dat punt een goed parcours afgelegd, al heb ik natuurlijk ook wel kritieken. Wij hebben geen schuld opgebouwd. De schuld is beheersbaar en kan ook worden afgebouwd. Met de nieuwe bevoegdheden zullen de uitdagingen groot worden, maar ik heb er vertrouwen in dat dit mogelijk is. 'The end is near', dit was mijn laatste toespraak over de Vlaamse begroting, ik dank u voor uw aandacht. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer van Rouveroy heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroy: Voorzitter, minister, collega's, Eric, bedankt voor uw inspanningen als commissievoorzitter. Als lid van die commissie heb ik daarvan enkele jaren kunnen genieten. Ik dank u ook voor uw woorden van waardering voor de oppositie, die een rol speelt in de schuldbeheersing. Wat ons betreft, is een schuld van 2 miljard euro nog steeds 2 miljard euro te veel. Het kan niet de bedoeling zijn dat wij bovenop de Belgische staatsschuld ook nog eens een Vlaams torentje gaan bouwen. Ik ben blij dat wij het op dat punt eens zijn. Graag zullen wij onze rol als waakhond vervullen.

Mijnheer Van Rompuy, toch even dit nog. U verwijst naar Saint Simon. Dat was een vroeg-utopisch socialist. Althans volgens het Europese politieke canon is dat zo. En de familienaam van Saint Simon is de Rouveroy.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, collega's, het is niet gemakkelijk om te reageren op een speech die ten dele ook emotioneel geladen is. U zegt dat het uw laatste speech is, al had ik uit het interview van gisteren begrepen dat u nog steeds zin hebt om ermee door te gaan. Wij wensen dat u dat kunt doen. In elk geval feliciteren wij voor uw inzet tijdens uw hele carrière, wij hebben dat engagement erg gewaardeerd.

Wij zijn het natuurlijk niet op alle punten met u eens. Zonder iets van onze waardering af te doen, toch een paar opmerkingen. Een: u hebt het over de groeivoet. Het is gemakkelijk op dat punt gelijk te krijgen als u bepaalde elementen niet in rekening neemt. Zo is de groeivoet van de uitgaven voor de sociale zekerheid nog steeds 2,5 of 2,7 procent. Kijk: als ik geen rekening houd met mijn vrouw kan ik ook zeggen dat ik niet getrouwd ben. Op dat punt zijn we het zeker niet eens met elkaar.

Wat de nv België betreft en het doorschuiven van de besparingen, moet ik opmerken dat de minister-president en andere leden van uw partij steeds hebben gezegd dat elk beleidsniveau zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Daar knelt het schoentje. Het lukt niet om op federaal niveau een politiek draagvlak te vinden om de nodige besparingen door te voeren. Dat staat de thesise van de N-VA dat wij met twee tegenstrijdige democratieën worden geconfronteerd. Wij kunnen geen overeenstemming meer vinden voor essentiële zaken als tewerkstelling en economie. Ondertussen hebben wij zeer veel tijd verloren en zijn de broodnodige

hervormingen niet doorgevoerd. Ik zeg dat, maar ook de gouverneur van de Nationale Bank, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), het International Muntfonds (IMF) en de Europese Commissie doen dat. Iemand kan zich wel vergissen, maar wanneer zij allemaal dat zeggen, dan moet men toch besluiten dat er zich een trend aftekent. En wij delen die mening.

Ook Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen, en de minister-president heeft gelijk: wij doen dat. Het is dan wel door de Financieringswet van 2001 dat dat blijkbaar gemakkelijk is, maar in andere gemeenschappen en gewesten is dat niet zo gemakkelijk. Wij nemen onze verantwoordelijkheid door die begroting in evenwicht, en we leveren daarmee een gigantisch grote bijdrage aan de nv België.

Je kunt verschillende parameters gebruiken, maar stel dat je het tekort van de federale overheid toepast op de Vlaamse begroting, dan kun je zien dat we de voorbije jaren ettelijke miljarden euro hebben bijgedragen aan de besparing van de nv België. Als je hetzelfde tekort toelaat – een hypothetische oefening –, dan leveren we door onze begroting in evenwicht al een enorme bijdrage. De minister-president heeft dat ook gezegd in de commissie.

We zitten nu met het gegeven van die besparingen, en we zullen daar in de volgende legislatuur werk moeten van maken. Er zal heel weinig ruimte zijn voor nieuw beleid, we zullen heel creatief moeten zijn. Het zal een politieke uitdaging zijn, maar we nemen die handschoen graag op.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Smaers, met de huiskorting zijn we niet verder geraakt dan studiewerk. Minister Van den Bossche is daar zelfs nog mee bezig. Het is een enorm complexe materie en het is gebleken dat het niet eenvoudig is om daarvoor een nieuwe maatregel te nemen.

Uw tweede punt van kritiek ging over de drie voorstellen in verband met schenkingen en successierechten, die slechts een eerste stap zijn. Er werd altijd gezegd dat het geheel budgetneutraal moest blijven, wat het niet eenvoudiger maakt om die oefeningen te doen.

Ik ben wel tevreden met uw opmerking over de administratieve vereenvoudiging. U had het over de codex. Dat is een enorme stap vooruit voor de transparantie van de administratieve vereenvoudiging. Ik wil hier ook een pluim geven aan de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL). We hebben die informatie op uw vraag opgevraagd. De manier waarop die omgaat met de belastingplichtigen... Zij noemen hen cliënten, wat iets heel anders is inzake verkeersbelastingen. Dat is een voorbeeld van nieuwe mentaliteit voor mensen en bedrijven.

Ik ben het met u eens dat materieel en outillage een mooi signaal is. Er komt nog eens 45 miljoen euro mogelijke lastenverlichting bovenop voor de bedrijven die serieus willen investeren in Vlaanderen. Dat is gestart in 1998. Dirk Van Mechelen heeft daar stappen voor gezet, en wij doen er een grote stap bij.

Mijnheer Van Rompuy, ik wil u al bedanken, maar we zullen u zeker nog zien in de commissie. We hebben constructief en met begrip kunnen samenwerken. Ik vond het ook aangenaam. Natuurlijk waren er kritieken. Ik had die ook kunnen geven, maar als minister past het niet om kritiek te geven aan volksvertegenwoordigers, dus heb ik dat niet gedaan.

De inspanningen die we hebben gedaan en de keuze die we hebben gemaakt, mogen we niet onderschatten. Mijnheer van Rouveroy, u vroeg of de SERV ongelijk heeft. Dirk Van Mechelen heeft het nooit ontkend: je kunt niet in jaar 1 een buffer opbouwen – op dat moment is dat winst, en dan kun je er de schuld mee afbouwen – en die het volgende jaar inzetten. Op dat moment zijn dat uitgaven. Dat heb ik vaak gezegd in de commissie en het is nooit ontkend. Je kunt het gebruiken voor zaken buiten de begroting zoals ESR-8-acties, maar niet voor uitgaven binnen de begroting. De SERV heeft daarover dus ongelijk.

Het enige wat niet nuttig en zinvol zou geweest zijn, is grotere structurele besparingen doen, waardoor we geen buffer, maar een overschot zouden creëren. Met die grote structurele besparing heb je het jaar nadien al extra middelen. Een grotere structurele besparing zou hebben betekend dat we een aantal uitgaven die we nu hebben gedaan, als investering niet konden doen.

Mijnheer Van Rompuy, ik ben het ermee eens dat de behoeften in de toekomst enkel zullen stijgen. We zien dat nu al in verband met de scholen. U hebt het ook over de ouderen gehad. Volgens mij betreft het hier een uitdaging voor de volgende Vlaamse Regering. Aangezien dat volgens mij hier niet thuishoort, wil ik niet op de rol van de Federale Regering ingaan. De volgende Vlaamse Regering zal minstens evenveel inspanningen moeten leveren als wij hebben gedaan.

De heer Sas van Rouveroij: Ik wil kort even op de woorden van minister Muylers en de heer Diependaele repliceren. Ik ben het eens met de lovende woorden van de minister over VLABEL. Ook een fiscale administratie kan klantgericht werken. Ik kan hiervan getuigen in de stad Gent. Dat kan op een gemeentelijk of een stedelijk niveau. Dat kan ook op het niveau van de Vlaamse overheid. Ik sluit me dan ook aan bij de woorden van waardering hiervoor.

Minister, op het einde van uw repliek hebt u met betrekking tot het aanleggen van buffers de juiste insteek gegeven. Een buffer leidt tot zuinigheid en dwingt tot structurele saneringen. Op die manier wordt ademruimte gecreëerd. Ik heb jarenlang herhaald dat dit belangrijk is. Door buffers aan te leggen, leggen we onszelf een grote, ijzeren discipline op. Het gaat om de dynamiek en de hygiëne van een begroting die het moeilijk heeft. Om die begroting in een meerjarenperspectief onder controle te krijgen, kunnen we het best buffers aanleggen.

Mijnheer Diependaele, uw redenering met betrekking tot het gedachte-experiment klopt niet. U wilt het federaal begrotingstekort extrapoleren en op de Vlaamse overheid toepassen. Ik heb die redenering gehoord. Het federaal primair saldo voor 2013 is voor het eerst sinds de financiële crisis opnieuw positief. Het primair saldo bedraagt 0,4 procent. Indien we dat saldo nu op de Vlaamse overheid zouden toepassen, zouden we een overschot boeken. Ik wil er trouwens op wijzen dat het primair saldo voor de financiële crisis jarenlang positief is geweest.

Mijn redenering vertrekt vanuit het primair saldo. Het primair saldo is een begrotingstechnisch begrip en slaat op het saldo zonder rekening te houden met de rentelasten. Op die manier kan een eerbare vergelijking met Vlaanderen worden gemaakt. We moeten toegeven dat Vlaanderen een aandeel in die 380 miljard euro schuld heeft. We kunnen niet beweren dat de deelstaten geen aandeel in de globale federale schuld hebben. Vooralsnog zit die schuld bij de federale overheid. Die schuld genereert echter een gigantische rentelast. Op die manier wordt het een oneerbare vergelijking. Die rentelast is vooralsnog immers nog niet over de verschillende deelstaten herverdeeld. We moeten dit dan ook uit de redenering lichten. Op die manier ontstaat een positief primair saldo. Dit betekent dat uw gedachte-experiment niet opgaat.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Diependaele, u hebt daarnet kritiek geuit. Ik heb gesteld dat de primaire uitgaven van de federale overheid, in tegenstelling tot wat soms wordt beweerd, de voorbije jaren zijn gedaald. De federale overheid zorgt voor een daling van zijn eigen primaire uitgaven. Ik heb in het programma van de N-VA echter gelezen dat alle overheidsuitgaven, ook de uitgaven in de sociale zekerheid, moeten dalen. *(Opmerkingen)*

Mijnheer Diependaele, u stelt de zaken zo voor. U hebt net verklaard abstractie te maken van de middelenbesteding in de sociale zekerheid. Het gaat dan om de pensioenen, de ziekteverzekering en de werkloosheidsuitkeringen. U wilt hiervoor de groeinorm van professor Moesen hanteren. Die norm houdt in dat alle uitgaven worden bevroren. In de ziekteverzekering bedraagt de reële stijging nog steeds 2 procent. Wat de pensioenen betreft, ligt de stijging zelfs nog hoger. In periodes van economische crisis komt de werkloosheid er

nog eens bij. Professor Moesen wil zijn norm zelf niet eens op de sociale zekerheid toepassen. U stelt voor die norm op de sociale zekerheid toe te passen. In mijn ogen misbruikt u die norm.

U wekt voortdurend de indruk dat de federale overheid uit potverteeders bestaat. De primaire uitgaven van de federale overheid zijn de voorbije jaren gedaald. Terwijl de federale uitgaven met 2 procent zijn gedaald, zijn onze uitgaven jaarlijks met 0,55 procent gestegen.

U wekt de indruk dat u de sociale zekerheid grondig wilt saneren door de uitgaven te bevroren. Ik heb de heer Van Overtveldt hierover horen spreken. U bedriegt de mensen op die manier. U moet de intellectuele eerlijkheid hebben om te zeggen dat u de norm van professor Moesen ook voor de ziekteverzekering, de pensioenen en de werkloosheidsuitkeringen wilt gebruiken. Professor Moesen heeft het enkel over de primaire uitgaven en niet over de sociale zekerheid.

De heer Matthias Diependaele: U maakt weer een framing, mijnheer Van Rompuy. Wij zeggen ja tegen de Moesennorm, maar niet voor de sociale uitkeringen. Die blijven geïndexeerd, jaar na jaar, omdat ze in vergelijking met andere landen al te laag zijn. Dat geldt voor de pensioenen en voor de vervangingsinkomens. Dat is het drama van onze sociale zekerheid. Het is zeer duur maar de uitkeringen zijn laag. Daar willen wij iets aan doen. Daar gaan we dus niet aan raken, dat om te beginnen.

Er zijn natuurlijk besparingen mogelijk bij de sociale zekerheid. Er is het plan-Onkelinx en er wordt bespaard. Ik ga daar verder niet op in.

Het federale overheidstekort blijft op 9 miljard euro en dat is ongeveer 2,15 procent. Als we dat bedrag overbrengen naar Vlaanderen, zouden we die gedachteoefening kunnen maken.

Mijnheer van Rouveroi, u had het over de historisch opgebouwde schuld. Ik ben het met u eens, een deel ervan is opgebouwd door de federale overheid toen die bevoegdheden daar nog zaten. Ze zijn nu overgeheveld. Het punt is dat Vlaanderen de intentie heeft om zijn schulden af te bouwen. We hadden in het begin schulden en we hebben die afgebouwd. We hebben dat gedaan door de riem aan te halen. Dat vragen wij van alle overheden in dit land. Daar moet op ingezet worden.

Cruciaal daarbij – ik ben het helemaal eens met de heer Van Rompuy – zijn de economische maatregelen, de hervormingen in de economie en ons sociaal-economisch bestel. Die zijn broodnodig. Het budgettaire aspect is secundair. Die maatregelen zijn op het federale niveau achterwege gebleven. Dat is onze grootste aanklacht.

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

De voorzitter: We bespreken nu het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Collega's, beste ministers, we gaan een periode afsluiten. Dames en heren ministers, we hebben in onze commissie vier ministers en het is voor het eerst dat ik u alle vier samen zie. Het is nog net geen vier op een rij. Alhoewel dat moeilijk zou kunnen, u hebt allemaal een andere stijl. Het is ook niet simpelweg een commissie Media en Cultuur, het zijn er vier, en ze zijn zeer apart van cultuur.

Ik richt me tot twee ministers, ik ben niet zo thuis in Sport en Jeugd. Ik heb wel de ambitie om dat te volgen, maar mijn haren worden stilaan grijs en dat ligt deels aan het voorzitten van de commissie Cultuur.

Minister Schauvliege, ik richt me tot u. Ik zou het een beetje kunnen vergelijken met KV Oostende. Vóór de competitie geven ze daar geen 5 cent voor. Ik herinner me nog de grote beschouwingen bij uw aantreden. Gaandeweg was iedereen verbaasd en kregen we te horen: "Ge moet het toch maar doen." Ik zal heel oprecht zijn: ik vind dat u goede dingen hebt

gepresteerd. U hebt meegewerkt aan het Kunstendecreet, en het resultaat mag er zijn. U hebt ervoor gezorgd dat Vlaanderen samen met Nederland binnen enige jaren naar de Frankfurter Buchmesse gaat als gastland: dat is een prestatie.

Maar ik wil wel uw aandacht nog vragen – in de tijd die ons nog rest – voor twee onderwerpen. Het ene ligt mij zeer nauw aan het hart. U hebt op een bepaald moment gemeend de 1 euromaatregel in de musea te moeten loslaten. U had daar argumenten voor, wij hebben die nooit gedeeld. We hebben daar een oprecht debat over gevoerd. Ik blijf wel op mijn honger omdat ik vandaag geen alternatieven zie.

Ik zie niets wat kan worden beschouwd als een volwaardig jeugd- en kinderbeleid inzake musea. U had aangekondigd dat u dat zou redden door middel van individuele beheersovereenkomsten met de belangrijkste musea in Vlaanderen. Ik heb zo het gevoel dat dit toch een beetje op zich laat wachten. Ik zou alleszins willen vragen om daaraan de gepaste aandacht te willen geven.

Het tweede situeert zich ook in de sfeer van de musea. Ik zou uw aandacht willen vragen voor een indemniteitsregeling. Ik heb uw beleidsbrieven nog eens bekeken. Als ik mij niet vergis, kondigde u in uw beleidsbrief van 2010 aan dat u daar een initiatief zou nemen. Wij waren met onze commissie onlangs nog te gast in een aantal belangrijke musea in Vlaanderen. Overall hoorden we dat zo'n regeling er moet komen om topstukken uit de wereld naar Vlaanderen te halen en om in een soort van schaderegeling een gedeeld risico te ontwikkelen tussen de privésector en de Vlaamse overheid. Misschien, collega's, moeten we zelf een initiatief nemen in de vorm van decreet. Ik vraag er alleszins uw aandacht voor en, indien het kan, uw medewerking.

De minister van Media zou ik willen vergelijken met KV Kortrijk: het ziet er allemaal zeer eenvoudig uit, maar je bijt er je tanden op stuk. Minister, ik zou u willen vragen om nog samen te werken aan het decreet over de regionale omroepen. Dat moet er echt komen. En laat ons ook nog werken aan het Stimuleringsdecreet. Als u dat kunt afronden, denk ik dat ook u een zeer mooi palmares zult hebben. Als ik gewoon zie wat er is bereikt in het kader van de openbare omroep, denk ik dat u, dat wij, daar terecht fier mogen op zijn.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik beperk me hier tot Media, mijn collega's zullen het straks over de andere thema's hebben.

Minister, als we terugblikken op de voorbije legislatuur, stellen we niet alleen vast dat het in de commissie veel rustiger is geworden sinds de heer Carl Decaluwé gouverneur van West-Vlaanderen is geworden, maar dat we toch ook een aantal belangrijke stappen hebben gezet in het mediabeleid. Vooral ook sinds Carl Decaluwé gouverneur van West-Vlaanderen is geworden.

Wat de openbare omroep betreft, noem ik de nieuwe beheersovereenkomst. En intussen ook de beslissing dat de openbare omroep in Brussel blijft, op de huidige site. Dat maakt ons blij. De N-VA was weliswaar minder enthousiast over het derde net, maar het verheugt ons dat niet alleen de aandacht voor ondertiteling is versterkt, maar ook voor de eigen Vlaamse en Nederlandstalige producties. Dat blijft voor mij een stokpaardje. Die aandacht voor eigen Vlaamse producties – fictie en non-fictie –, die de identiteit en de sociale cohesie in onze samenleving versterken, is een rode draad in enkele realisaties van deze legislatuur. Dat is niet alleen cultureel van belang, maar ook economisch. Het gaat immers over een creatieve en innovatieve sector. De N-VA is blij dat we in die maatregelen een inbreng konden hebben en we hebben ze ook – in alle bescheidenheid – hier en daar kunnen bijsturen waar wij dat nodig achtten.

Een lange voorbereiding – een jaar – was nodig voor het fameuze decreet Signaalintegriteit. Dat verplicht de dienstenverleners, de distributeurs, om de toestemming te vragen – en zo

nodig een vergoeding te betalen – aan de omroepen als zij iets aan het signaal wijzigen of toevoegen. We denken dan bijvoorbeeld aan de mogelijkheid om reclame door te spoelen als je uitgesteld kijkt. Dat heeft inkomstenverlies tot gevolg. Inkomsten die dan niet meer gebruikt kunnen worden om kwalitatieve – en door de Vlaamse kijker gewaardeerde, dat weten we – eigen fictie te maken. Het decreet Signaalintegriteit moet extra middelen opleveren voor die eigen producties. Gisteren nog lazen we dat een onderzoek van de Universiteit Gent aantoont dat meer dan de helft van de mensen reclame doorspoelt. Dat is meer dan we tot nu toe hadden aangenomen.

Ook het regionale nieuws van de regionale omroepen kunnen we bij eigen producties rekenen. Om een oplossing te zoeken voor het inkomstenverlies door onder meer het teruglopen van reclame-inkomsten, komt er een extra ondersteuning van de regionale zenders door de distributeurs. Wij staan daarachter.

En ten slotte, alweer ter ondersteuning van eigen producties, is er het Stimuleringsfonds. De verplichting dat distributeurs investeren in coproducties of een bedrag storten in een Stimuleringsfonds, moet eveneens bijdragen tot het versterken van die eigen Vlaamse audiovisuele sector, die wij zo koesteren.

De beheersovereenkomst met de VRT, signaalintegriteit, regionale omroepen, het Stimuleringsfonds: het zijn een voor een interessante instrumenten om onze eigen Vlaamse audiovisuele producties te ondersteunen. Ook dat u ons bent gevolgd in het dossier van de veiling van de 800 MHz-band, stemt ons blij, minister. Het ging om een discussie tussen de federale overheid en de gemeenschappen, respectievelijk bevoegd voor telecom en omroep. Het resultaat is dat alvast een deel van de opbrengst, 43,2 miljoen euro, naar Vlaanderen komt. Zonder ons herhaalde gezeur zou dat misschien niet zijn gebeurd.

Maar het is natuurlijk niet allemaal rozengeur en maneschijn. Een pijnpunt is en blijft het radiodossier. De vergunningen moeten opnieuw worden uitgereikt en een hertekening van het landschap dringt zich op. We hebben daar tijd verloren, minister. Het onderzoek dat werd uitgevoerd, heeft 150.000 euro gekost maar heeft meer vragen opgeroepen dan antwoorden opgeleverd. Uw administratie probeert nu de meubelen te redden, maar wij kunnen moeilijk geloven dat het dossier nog tijdig kan worden afgewerkt voor de deadline 2016, toch zeker niet als we de noodzakelijke hervormingen en hertekeningen willen doorvoeren.

Minister, na het binnenspelen van de gevulde kalkoen en het uitwuiven van de drie koningen – u begrijpt dat wij dat graag doen in onze partij, koningen uitwuiven – zal onze fractie u de komende maanden graag helpen om de resterende punten van het mediabeleid uit te voeren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, het voorbije jaar heeft deze meerderheid op het vlak van media heel wat werk verzet. In het bijzonder is de CD&V-fractie tevreden met de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) en de VRT, de uitvoering van de acties en de maatregelen uit de conceptnota mediawijdsheid en de start van het kenniscentrum, de nieuwe beheersovereenkomst met BVN en de uitbreiding van Mediacademie naar de hele sector. Wij waarderen ten eerste dat het beleid inzet op samenwerking met alle belanghebbenden.

De mediasector ondergaat grote veranderingen. Er zijn de razendsnelle technologische evoluties. Er zijn de veranderende businessmodellen. Er is de komst van nieuwe spelers op de markt. Er is het veranderende mediagedrag van de Vlamingen. Uit cijfers die De Standaard gisteren publiceerde, blijkt dat amper iets meer dan de helft nog live naar programma's kijkt. Uitgesteld kijken is steeds meer de norm. Online nieuwssites vormen voor almaar meer mensen de voornaamste bron van informatie, ten nadele van de papieren kranten.

Als Vlaamse overheid trachten we op die evoluties in te spelen. In die geest keurden we onder meer een decreet goed over de signaalintegriteit en liggen er nog twee ontwerpen voor, over de investeringsplicht voor distributeurs en de steun aan de regionale omroepen. Toch moeten we vaststellen dat de politiek in dezen vaak achter de feiten aanholt en veroordeeld is tot een reactieve rol. Denken we maar aan de komst van Bhaalu, die vragen doet rijzen over het toepassingsgebied van het decreet Signaalintegriteit.

Minister, de Vlaamse Regering zet sterk in op de onafhankelijkheid, de pluriformiteit en de kwaliteit van de media. Een aantal recente evoluties in het medialandschap geven reden tot ongerustheid. Het samengaan van Concentra en Corelio in het Mediahuis maakt dat er op het vlak van kranten maar twee grote spelers meer overblijven. Door de problemen bij Sanoma en de eventuele gedeeltelijke of volledige verkoop van de Sanomatijdschriften dreigt ook die markt te verschrallen. Er zijn het voorbije jaar zowel bij de geschreven als bij de audiovisuele media veel banen gesneuveld en beslissingen genomen om in de nabije toekomst jobs te schrappen. Het valt te vrezen dat dit het pluralisme in de mediasector verder zal uithollen.

Het is onze taak om daar waakzaam over te blijven. De heroriëntering van de perssteun, die nu voornamelijk de grote spelers ten goede komt, lijkt ons een zinvol instrument om dat pluralisme te stimuleren.

Minister, er rest u niet veel tijd meer in deze legislatuur. Het is belangrijk om in de komende maanden nog een aantal dossiers een flinke duw in de goede richting te geven. Het derde kanaal van de VRT moet na een lange inlooperperiode zijn meerwaarde gaan bewijzen. Het dossier van de hertekening van het radiolandschap, wat in 2016 een feit moet zijn, staat op een laag pitje. De studie van KPMG was teleurstellend. Het is noodzakelijk dat dit dossier in een hogere versnelling komt. 'Last but not least', ook de aanpassing van de evenementenlijst verdient wat ons betreft de nodige aandacht.

Er is het voorbije jaar heel veel werk verzet, maar het is belangrijk dat u die inspanningen blijft aanhouden in de laatste maanden van deze legislatuur, minister. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, het gaat over Media natuurlijk, als ik hier kom staan. Het is de laatste keer dat we uw beleidsbrief Media in deze legislatuur mogen bespreken, dus denk ik dat dit een perfect moment is om, zoals ook de collega's hebben gedaan, uw beleid te bekijken en evalueren.

Had en heeft uw beleid effect gehad op de werkgelegenheid in de sector? Dat is een van de vragen die naar boven blijven komen. Ik blijf de ontslagen opsommen, bij de regionale televisiezenders, bij Corelio, bij Vacature, bij Woestijnvis, bij een aantal faillissementen, bij het Mediahuis, bij Sanoma. Het zijn er te veel. Dat toont de relativiteit van uw beleid aan inzake werkgelegenheid in de media.

Ik hoor ook de grote woorden 'onafhankelijkheid, pluriformiteit en kwaliteit', het vrijwaren daarvan is een van de voornaamste prioriteiten in uw beleid. Vandaag hebben we – en ook onze goede vrienden van de Vlaamse Regulator voor de Media signaleren dat – een soort duopolie, met aan de ene kant de Persgroep en aan de andere kant Concentra-Corelio. U kunt dat efficiënt noemen, maar ik heb u er in de commissie ook al op gewezen dat het gevaarlijke tendensen zijn. Die groepen zijn allemaal gekoppeld aan nationale radio- en televisiezenders en aan regionale omroepen. Dan heb ik het nog niet over de reclamemarkt, die door twee netjes verdeeld kan worden en dan is het allemaal te laat.

Mediawijsheid is ook een van de speerpunten van uw beleid. U zet zwaar in op mediawijsheid, zoals ik altijd mee heb onderschreven, maar dat wordt grotendeels tenietgedaan door de toenemende mediaconcentratie. Eenheidsworst leidt tot een minder geïnformeerde maatschappij, waarbij alleen een steeds kleinere minderheid actief op zoek gaat naar alternatieve nieuwsbronnen. Alternatieve media moeten het voornamelijk hebben

van donaties en crowdsourcing en -funding. Helaas krijgen zij slechts beperkte aandacht vanwege de toenemende mediaconcentratie. Het medialandschap wordt wat minder democratisch.

In het radiolandschap – radio is mijn grote liefde, ik ben er vroeg mee begonnen en radio zit nog altijd in lijn lijf – hebben we, naar ik vrees, een absolute stilstand gekend tot nu toe. De KPMG-studie was een slag in het water en kon zo de schuif of het vuilmandje in. U hebt niet veel tijd meer, ik ben benieuwd naar de uitwerking of de snelle visie die moet komen.

De VRT blijft haar eigengereide richting volgen: bepaalde twijfelachtige participaties, soms discriminerend gedrag en telkens de discussie over de positie van de openbare omroep in een commercieel landschap, dat het zoals gezegd al moeilijk genoeg heeft.

Minister, we lopen achter de feiten aan. De helft van de digitale tv-kijkers spoelt dagelijks reclame door, tabletbezit zit in een steile opmars na de grote sprong voorwaarts. Het is de generatie die is opgegroeid met papieren kranten die die sprongen maakt, niet de jeugd, die is sowieso digitaal.

Ik pleit al sinds 2006, en nu meer dan ooit, voor de herziening van subsidies, van steun aan de geschreven pers. Het gaat niet alleen over uw bevoegdheid, het gaat ook over krantenbedeling, herziening van btw-tarieven voor onlinecontent. Als er een ding is waarvoor ik van u verwacht dat u de komende maanden nog een tandje zult bijsteken, dan is het wel dat.

Minister, u bestelt studies, onderzoekt, organiseert een staten-generaal, maar onderneemt zelf niets fundamenteels omdat de snelheid van het medialandschap veel hoger ligt dan uw beleid kan bijbenen. Dat is een spijtige zaak. Minister, ik zou zeggen dat u een herkansing krijgt, maar zoveel examens zullen er niet meer komen. Dit is dus een onvoldoende.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Voorzitter, wij splitsen ons betoog op. Ik zal een betoog over Cultuur houden, de heer De Ro ook, evenals over Jeugd. Media is gisteren al behandeld door de heer Tommelein, die toen duidelijk heeft gezegd dat wij nog steeds tegen de oprichting van een derde, nodeloos net zijn.

We naderen het einde van het politieke jaar en dus komt u uw begroting voor volgend jaar voorleggen in het parlementair halfroond. Hoewel we het einde van het jaar naderen en de feestdagen dichterbij komen, brengt deze begroting mij niet in een feeststemming, wel integendeel. Het is immers net als de vorige jaren: weinig structurele maatregelen die de culturele sector fundamenteel kunnen versterken. En dus zal de sector ook volgend jaar weer bang moeten afwachten wat het subsidieverdict is. Een sfeer van angst die de sector niet verdient; de recepten om de sector meer gediversifieerde inkomsten te bieden zijn immers meer dan ooit aanwezig.

Maar voor ik begin te hameren op de nood aan alternatieve financiering, minister, zal ik eerst nog twee andere kleine punten aanstippen waarvan ik hoop dat u ze nog weet te realiseren. Initiatieven met het oog op een meer alternatieve financiering zijn immers te laat. Waarvoor ik wel nog hoop koester, is ten eerste voor de uitwerking van een regeling voor de voorwaardelijke vrijstelling van successierechten om topstukken uit privébezit in Vlaanderen te houden, waardoor die voor het publiek toegankelijk zijn. En ten tweede de volwaardige uitwerking van de indemniteitsregeling. Deze financiële inspanning is nodig om musea en andere organisatoren van tijdelijke tentoonstellingen financieel te ondersteunen in de financiering van de verzekering van kunstwerken voor bruikleen. Indien we dit niet doen, zullen ze buiten het internationale circuit vallen, iets wat we kost wat kost moeten vermijden. Ik hoop dan ook dat u zich een geëngageerde minister toont en zich inzet om beide zaken te realiseren.

Iets waarvoor ik geen hoop meer koester dat het deze legislatuur nog realiteit zal worden, is de uitwerking van een kader dat de culturele sector weerbaarder maakt door samenwerking met de private sector. Uiteraard moet de overheid erop toezien dat de culturele diversiteit overeind blijft. Subsidies van de overheid kunnen, moeten, dit mee ondersteunen. Een gediversifieerd cultureel aanbod verrijkt en versterkt onze samenleving. Bijvoorbeeld de sociaal-artistieke en kunsteducatieve sector moet blijvend ondersteund worden. Jonge kunstenaars bijvoorbeeld hebben een extra duwtje in de rug nodig. Wij als Open Vld hebben dan ook op geen enkel moment gepleit om te snoeien in de cultuursubsidies, maar wij hebben wel altijd gepleit om de private sector aan te moedigen en de kans te geven te investeren in deze sector. Wij zijn dus nadrukkelijk niet tegen subsidies voor de culturele sector, maar wij zijn nadrukkelijk voor kansen voor de culturele sector door samenwerking met de private sector te stimuleren daar waar mogelijk. Het is daarom de taak van de overheid om enerzijds een fiscaal kader te creëren dat maakt dat ondernemers willen investeren in culturele producten, en anderzijds om ondernemerschap binnen de culturele sector zelf te stimuleren. Om een gediversifieerd cultureel aanbod ook in de toekomst te garanderen, heeft de culturele sector nood aan een gediversifieerde stroom aan inkomsten: middelen zowel afkomstig van de overheid als de privésector. Dit zal leiden tot een stabiele en constante instroom van financiële middelen.

Het spreekt immers voor zich dat afhankelijkheid van één inkomensbron problematisch is. Vandaag is dit spijtig genoeg het geval. Veel spelers moeten elk jaar hunkerend uitkijken naar de enveloppe die ze van de overheid krijgen omdat de andere bronnen van inkomsten te beperkt zijn. Indien we dan in tijden van saneringen terechtkomen, komt het water deze spelers aan of zelfs hoger dan de lippen te staan.

In het verleden heb ik tijdens elke gelegenheid gehamerd op de nood om te komen tot een fiscaal kader waarbinnen het aantrekkelijk is om te investeren in cultuur en waarbinnen het voor de culturele sector mogelijk is om private middelen aan te trekken: een vruchtbare samenwerking. Dit verhaal van alternatieve financiering is echter grotendeels in dovemansoren gevallen. Ondanks het feit dat u het hebt opgenomen in beleidsnota's en -brieven is het nooit op een adequate manier uitgewerkt.

Op mijn vraag in dialoog te gaan met de andere overheden – federaal en aan de andere zijde van de taalgrens – is niet ingegaan.

De heer Philippe De Coene: Mijnheer De Gucht, u moet natuurlijk uw rol spelen. U hebt zelf gehoord dat ik een genuanceerde kijk op de zaak heb gegeven, maar hier doet u de waarheid geweld aan. U zegt dat men in de kunstensector afhankelijk is van één inkomstenbron. Ik zou u erop willen wijzen dat dit niet juist is. Studies hebben uitgewezen dat de zogenaamde eigen middelen van de verschillende kunsteninstellingen gemiddeld 40 procent bedragen, in een vork van heel weinig, 0 tot 5 procent, tot heel veel, 70 tot 80 procent. Vandaag stellen dat men het niet kan redden zonder subsidies, is dus niet juist.

Dat er een aantal, maar weinig, instellingen zijn die geen eigen middelen kunnen genereren, heeft te maken met de specificiteit van de sectoren. Ik verwijs naar het sociaal-artistieke werk, want daar is het bijzonder moeilijk om eigen middelen op te halen. Ik verwijs ook naar de educatieve sector, waar het zelfs niet gewenst is de commerciële toer op te gaan.

Ik zou u toch willen vragen om iets genuanceerder te zijn, zowel in uw vaststelling als in de beoordeling van de minister.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Het is inderdaad juist dat een deel de mogelijkheid heeft om de alternatieve private middelen aan te spreken, maar de realiteit is dat we een sector veel weerbaarder zouden kunnen maken als we de fiscale middelen geven waardoor deze maximaal kunnen worden uitgewerkt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: De heer De Coene heeft gelijk, maar ik wil over twee punten nog iets zeggen, mijnheer De Gucht. Ten eerste vind ik wat u zegt eigenlijk een belediging van de kunstensector. Ik gebruik harde woorden, ik overdrijf bewust een beetje. Ik ben zelf betrokken in een aantal besturen, net zoals nog collega's hier, en ik kan vertellen dat er hard wordt gewerkt aan andere inkomstenbronnen.

Hoe meer u dezelfde plaat draait – ik citeer de woorden van mevrouw Meulemans van gisteren – hoe onsympathieker u zich maakt bij de kunstensector. U hoeft ze voor mij niet af te zetten, dat is goed voor mij, doet u maar, geen probleem, maar het klopt intellectueel niet en het klopt zeker intentioneel niet. U maakt een intentieproces van de kunstensector. Als u de minister aanpakt, kunnen we elkaar op een aantal vlakken misschien vinden, maar het viseren van de kunstensector is niet oké.

Ten tweede ben ik het met u eens dat we een aantal vormen van alternatieve financiering via de fiscaliteit kunnen ontwikkelen, bijvoorbeeld voor de muzieksector, zoals we vrijdag nog op GLIMPS met elkaar hebben besproken. Maar u bent wel ietsje beter geplaatst dan ik om daarvoor het initiatief te nemen.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Mijnheer Caron en mijnheer De Coene, als ik me niet vergis, hebben we enige tijd geleden naar buiten gebracht dat we vinden dat we eigenlijk zouden moeten uitgaan van een minimum aan het winnen van gelden uit de private sector. Niet alleen de eigen inkomsten, maar ook uit wat men uit de private sector binnenhaalt, zouden we als een soort basis moeten aanrekenen. Daar was zowel u, mijnheer De Coene, als de heer Meremans toen heel duidelijk tegen. Wij hebben toen gezegd dat de realiteit vandaag aantoonde dat een heel groot deel de eigen inkomsten, waar we nu over spreken, al heeft.

En toch was u daar op dat moment tegen. Ik denk dat we de discussie een beetje naast elkaar aan het voeren zijn.

Wij zijn voor een sterke culturele sector. Wij zijn niet tegen subsidies, integendeel, de culturele sector heeft subsidies nodig wanneer we organisaties die het moeilijk hebben, willen helpen om opgang te maken, wanneer we de startende kunstenaar willen helpen die het moeilijk heeft om door te groeien. Ook in de muzieksector willen we ervoor zorgen dat de internationalisering in werking kan treden, dat er begeleiding en culturele educatieve programma's zijn. Het kan zijn dat er eigen inkomsten zijn, ik ben daar voorstander van. Wanneer we dit echter willen versterken en ervoor willen zorgen dat de kunstensector daadwerkelijk veel minder afhankelijk wordt van die subsidiestromen, dan moeten we die alternatieve financiering verder uitwerken. We moeten een incentive geven aan de private sector om te investeren in de culturele sector. We moeten dat verder uitwerken. Wat wij op tafel leggen, is trouwens niet zo moeilijk te realiseren. We moeten het cultureel samenwerkingsakkoord aangrijpen om dat te realiseren.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Mijnheer De Gucht, uw uiteenzetting verbaast me. U hebt hetzelfde gezegd in de commissie, voor er over het Kunstendecreet zou worden gestemd. U hebt het Kunstendecreet mee goedgekeurd maar vandaag geeft u er kritiek op. Het is onvoldoende en er moeten meer vormen van alternatieve financiering komen. Ofwel gaat u akkoord met het Kunstendecreet zoals dat breed is goedgekeurd, ofwel zegt u dat de stemming die we toen hebben gehouden eigenlijk maar een fakestemming was. En dan bent u het helemaal niet eens met wat er in het Kunstendecreet staat.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Mevrouw Idrissi, dat is wat kort door de bocht. Het is niet omdat we een decreet steunen dat ons warm pleidooi om alternatieve financiering zoveel mogelijk te stimuleren om nog meer geld naar de cultuursector te laten gaan, vervalt. Als dat met alles zo zou zijn, dan zouden we na elke stemming over een decreet, of dat dan breed is gedragen of

enkel door een meerderheid, moeten zeggen dat ons werk erop zit en als parlements lid naar huis kunnen gaan om ons daar bezig te houden met de was, de plas en de strijk.

Mevrouw Yamila Idrissi: Er is met cijfermateriaal bewezen dat de kunstensector heel veel inspanningen doet en heel wat extra financiering binnenhaalt, los van de subsidies. Dat is een feit. Door dit betoog nog eens te herhalen, geeft u de kunstensector een kaakslag.

We moeten inderdaad meer vormen van alternatieve financiering stimuleren. We zijn de eersten geweest die hier ook een aantal initiatieven hebben genomen in verband met crowdfunding. Mijnheer De Gucht, in de Federale Regering is uw partij ook mee aan zet om die tax shelter mee te stimuleren voor muziek en andere zaken. Maar ik hoor daar eerlijk gezegd weinig van, behalve elk jaar het betoog dat u hier komt voeren dat het wenselijk is om alternatieve financiering te hebben. Geen woorden maar daden, zou ik zeggen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Soms wordt er heel veel gesproken in een parlement waar de meningen misschien, als men naar de letter kijkt, niet zo ver uit elkaar liggen.

We zijn het er allemaal over eens dat de culturele sector en de kunstensector vandaag veel eigen inkomsten genereren, dat we daar blij over mogen zijn en dat we de kunstensector daarvoor mogen feliciteren. We moeten hen dat ook durven te zeggen. Er bestaan mooie studies over die dat aangeven. Het is een element dat moet worden onderstreept, niet alleen voor de sector zelf, maar ook voor heel veel mensen in Vlaanderen en Brussel, en waar we veel te weinig mee naar buiten komen, namelijk het feit dat de kunstensector naast een aantal subsidies veel eigen inkomsten genereert. Daarnaast zijn we het er volgens mij allemaal over eens dat we moeten werken aan bronnen van alternatieve financiering. Ik hoor dat van partijen zowel uit de linker- als de rechterzijde. Ik denk niet dat daar discussie over bestaat.

Los van bochten en kort door de bocht gaan, denk ik dat we met het Kunstendecreet een mooi instrument hebben goedgekeurd, mevrouw Idrissi. Er zijn een aantal terechte bekommernissen om in de toekomst op zoek te gaan naar een aantal manieren van alternatieve financiering. U en ook een aantal andere partijen hebben daarrond gewerkt.

Laat ons vooral ook het feit dat de kunstensector vandaag veel eigen inkomsten genereert, appreciëren en veel sterker uitspreken en uitschrijven dan vandaag het geval is. (*Applaus van de heer Bart Caron*)

De heer Jean-Jacques De Gucht: Wel, ik vind de heer Delva een bijzonder aimabel man.

Men probeert mij in de schoenen te schuiven dat ik op een verkeerde manier naar de kunstensector kijk. Ik hoop dat jullie ons zullen steunen, ook in de toekomst, om die alternatieve financiering rond te krijgen. Je kunt toch moeilijk zeggen dat, aangezien wij in de Federale Regering zitten, het mijn schuld is dat de minister nog altijd niet die dialoog is opgestart. Dat is toch niet mijn schuld, maar de schuld van deze regering.

Sinds de goedkeuring van het cultureel samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap vorige week is er geen enkel excuus meer in te roepen om hier geen werk van te maken. Dit akkoord is het geschikte platform om bestaande mogelijkheden tot alternatieve financiering te promoten en nieuwe ideeën te lanceren.

Zo zou het mecenaat moeten worden uitgebreid, maar tevens moet bijvoorbeeld de fiscale aftrekbaarheid van giften ook automatisch toegankelijk zijn voor elk structureel door de Vlaamse Gemeenschap erkende organisatie. Hierbij is het cruciaal dat dit akkoord wordt ondersteund met financiële middelen, anders wordt de verwachtingsdynamiek gefnuikt en verwordt het samenwerkingsakkoord tot een lege doos.

Naast het vastleggen van een fiscaal kader waarbinnen culturele en private sector elkaar kunnen vinden is het ook nodig dat binnen de culturele sector zelf ondernemerschap wordt gestimuleerd. Ook hier wordt te weinig op ingezet, ondanks het feit dat u, minister, eerder

beloofde nieuwe hefboomen aan te reiken om het ondernemerschap binnen de culturele sector aan te wakkeren om zo de kloof tussen de profit- en de non-profitsector te overbruggen.

In de beleidsbrief 2012 stelde u dat u wachtte op de resultaten van het onderzoek naar een aantal alternatieven voor de vzw-structuur in de culturele sector. Dat is spijtig genoeg niet verder uitgewerkt. Conclusies uit dit onderzoek werden niet getrokken. Nochtans werden desbetreffend ook voorstellen uitgewerkt binnen het Cultuurforum, atelier cultuurmanagement en culturele economie, waar werd voorgesteld om te experimenteren met mengvormen als de vennootschap met sociaal oogmerk. Of waarom niet een 'governance code' invoeren?

Culturele ondernemingen zouden, net als andere bedrijven, moeten kunnen voorleggen dat ze bepaalde beleidslijnen volgen, bijvoorbeeld met betrekking tot risicobeheer of bewuste beleidsorganisatie. Het transparant rapporteren over het volgen van deze lijnen kan dan worden gelinkt aan het toekennen van subsidies. Deze jaarbegroting is met andere woorden opnieuw een gemiste kans om onze culturele sector op langere termijn te versterken en de culturele diversiteit te garanderen. Maar u blijft uit hetzelfde vaatje tappen: u geeft de culturele sector weinig andere mogelijkheden dan uit het subsidievaatje te blijven tappen. Het wordt dringend tijd dat dit parlement zijn verantwoordelijkheid opneemt en via structurele hervormingen van de culturele sector een weerbare sector maakt die niet langer enkel afhankelijk is van het goeddunken van subsidiecommissies.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, collega's, minister, vooreerst wil ik u danken voor de gedetailleerde beleidsbrief die u hebt bezorgd. Uw beleidsbrief bouwt voort op wat de afgelopen jaren is gebeurd en wat u had aangekondigd. We hebben een aantal zeer mooie realisaties.

Persoonlijk ben ik bijzonder blij dat we ons in het parlement echt hebben kunnen vastbijten in een decretaal stuk, namelijk het vernieuwde Kunstendecreet. Daar mogen we heel terecht trots op zijn. Er is ook het cultureel samenwerkingsakkoord dat hier vorige week is goedgekeurd. We hebben de synergie opera-ballet. Dat zijn stuk voor stuk dossiers die mooi zijn om mee af te ronden. Toch moeten we waakzaam zijn. Voor heel veel van die dossiers, zoals het vernieuwde Kunstendecreet maar ook het samenwerkingsakkoord, zal er heel veel afhangen van de volgende regering of ze zullen slagen, als er natuurlijk ook voldoende financiële middelen tegenover zullen staan

Wellicht zult u weten dat het vandaag Internationale Dag van de Migrant is. In 2014 is het exact vijftig jaar geleden dat België met Marokko en Turkije akkoorden heeft gesloten over de zogenaamde arbeidsmigratie. Vlaanderen is gekleurd, dat is een realiteit, en toch zien we dat de cultuursector een heel witte sector is. Dat is een pijnpunt. Daar moeten we serieus een tandje bij steken. De engagementsverklaring in verband met diversiteit in het cultuurbeleid heeft slechts een beperkt succes; er wordt nog steeds te weinig resultaat in dat domein geboekt. Met het nieuwe Kunstendecreet kan daar verandering in komen. We hebben daarin gesteld dat diversiteit ook een belangrijk element zal zijn van evaluatie, maar ik denk dat we diversiteit nauwer moeten opvolgen. Ik hoop dat u dat zelf ook zult doen. Ik heb de indruk dat de projectoproep rond vijftig jaar migratie veel meer leeft in Franstalig België en in Brussel dan in Vlaanderen. Misschien kan er naast de promotie via kranten en boeken met getuigenissen, ook via de socioculturele verenigingen, radiospotjes en televisie promotie worden gevoerd. Ik denk dat dat een belangrijk element is.

In 2013 ging Screen Flanders van start, het economisch steunfonds voor de bevordering van de audiovisuele productie, een zeer goed instrument. Alleen heb ik een aantal bezorgdheden. Ik heb u die regelmatig in de commissie bezorgd. Momenteel staat een technisch probleem de toepassing hiervan in Brussel in de weg. Voor de Nederlandstalige Brusselse creatieve audiovisuele sector is dit nefast. Ik hoop dat door u en ook vanuit Economie, er een

overeenkomst kan worden gesloten met Bruxellimage om aan dit euvel te verhelpen. Ik heb al positieve echo's van u gekregen in de commissie.

Minister, ik wens u de volgende vijf maanden nog erg veel daadkracht, werklust en energie toe.

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Voorzitter, dames en heren ministers, collega's, ik beperk me tot het domein Jeugd. Ik voel me ook nog heel jong, vandaar.

Voor de laatste keer in deze legislatuur bespreken we de begroting en het beleid van het domein Jeugd. Grote budgetschommelingen zitten er niet in deze beleidsbrief. De beleidskeuzes zijn reeds eerder gemaakt. Dit is veeleer de voortzetting van dat beleid. Ik wil bij deze bespreking toch nog een aantal thema's aanhalen.

Minister, u ziet drie redenen om het beleid met betrekking tot de erkenning van competenties te hervormen: de visie op niet-formeel leren is grondig gewijzigd, de sector vraagt een wijziging en de wettelijke basis is nu onvoldoende solide. Terwijl de criteria vroeger nauw verbonden waren met het oude decreet houdende het landelijk georganiseerd jeugdwerk, is die band door de opeenvolgende decreetswijzigingen geleidelijk losser geworden, en tot slot volledig weggefallen. De criteria hadden dus hun aansluiting verloren met het decreet waaraan ze in het begin refereerden. De regering werkt aan een wijziging. We zien dat die vorige week voor de tweede keer principieel door de regering werd goedgekeurd. Uit de tekst die nu online staat, blijkt dat het decreet vooral de wettelijke basis moet scheppen en dat verdere details zullen worden uitgewerkt in het besluit. Dat lijkt ons inderdaad de beste werkwijze.

In deze legislatuur werd een apart hoofdstuk voor de politieke jongerenbewegingen ingeschreven in het decreet Vlaams Jeugdbeleid. Onzes inziens is dat terecht. Een lange discussie over de plaats van het politieke jongerenwerk is daarmee beëindigd. Er dienen zich nu twee nieuwe jongerenbewegingen aan, die mogelijk in aanmerking komen voor een deel van de pot van de politieke jongerenbewegingen. Minister, we begrijpen uw keuze om die pot niet groter te maken. Ook in heel wat andere domeinen moeten we vandaag de tering naar de nering zetten. Ook in heel wat andere domeinen wordt de pot niet groter als er rechthebbenden bijkomen. Dan moeten we hier ook het goede voorbeeld geven.

Minister, regulitis is een complex probleem, dat de beleidsdomeinen overschrijdt. In uw antwoord op mijn vraag in de commissie stelde u dat de Ambassade ook met het parlement zal overleggen om de uitvoering van vier actieplannen met betrekking tot regulitis goed voor te bereiden. De administratie en de regering zullen de nodige ondersteuning bieden. Iedereen heeft oor naar de roep van de sectoren om de regulitis te verminderen. De vraag is evenwel hoe dat in de praktijk kan worden gebracht. Dan blijkt het een moeilijker discussie. Ik ben dan ook oprecht heel blij met dit initiatief en ben benieuwd naar de uitkomst.

De voorzitter: Kunt u afronden, alstublieft?

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Ik ben ook tevreden met het budget dat Formaat krijgt om het leven van de jeugthuizen gemakkelijker te helpen maken, zowel qua zakelijk beheer als qua infrastructuur. Verder vernamen we in de commissie ook dat minister Furlan van de Franse Gemeenschap heeft gevraagd het overleg over de kampenregulitis uit te stellen. Ik hoop dat van dat uitstel geen afstel komt.

Ik richt me ten slotte ook tot de minister van Media. Ik dring er al een aantal jaren op aan om de samenwerking met Nickelodeon wat de Buitenspeeldag betreft te verbreden naar de andere jongerenzenders. Ik ben blij dat daar werk van is gemaakt en ben tevreden dat Ketnet dit jaar ook op die kar is gesprongen en het scherm ook op zwart heeft gezet. Dat maakt het symbolische signaal sterker. Ik ben ook heel tevreden met het engagement van de minister dat de inspanningen worden voortgezet om ook vtm bij de Buitenspeeldag te betrekken.

De voorzitter: Ik trek gewoon de tijd af van die voor het betoog van de andere N-VA-leden. Zo eenvoudig is het.

Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Voorzitter, minister, geachte leden, in het Vlaamse regeerakkoord kreeg het hoofdstuk over het sportbeleid de titel ‘Gezonde sportbeleving’. Een van de speerpunten in dit hoofdstuk was dan ook dat de algemene gezondheid van onze kinderen en jongeren moest worden verbeterd. De recente barometer van de fysieke fitheid toont echter aan dat er voor alle leeftijdscategorieën een stijging merkbaar is van het lichaamsgewicht bij de mediaanwaarden. De extreme waarden nemen zelfs nog toe.

Minister, in uw eerste opdracht bent u niet geslaagd.

Om kinderen en jongeren een gezonde, sportieve levensstijl bij te brengen, is de samenwerking tussen sport en onderwijs natuurlijk essentieel. De Vlaamse jeugd krijgt evenwel wekelijks slechts twee keer vijftig minuutjes lichamelijke opvoeding aangeboden, en we weten allemaal hoelang de kinderen dan echt actief bezig zijn. We moeten absoluut de discussie durven te voeren of we het aantal lesuren niet moeten optrekken. Voorts staat het buiten kijf dat de onderwijsinstellingen meer aandacht moeten besteden aan bewegingstussendoortjes en dat de Vlaamse overheid blijvende inspanningen moet leveren om de brede school mét een sportaanbod uit te breiden. In Vlaanderen hebben we minder dan 30 Follo-leerkrachten, waarbij Follo staat voor Flexibele Opdracht van de Leerkracht Lichamelijke Opvoeding; in Nederland daarentegen zijn er meer dan 2500.

Ik betreur ook dat de Vlaamse overheid geen strategisch plan voor sportend Vlaanderen heeft uitgewerkt, hoewel die opdracht expliciet in het regeerakkoord staat. Zowel ikzelf als de Vlaamse Sportraad betreuren dit, want met een dergelijk plan zouden we een langetermijnvisie op het Vlaams sportbeleid kunnen uitwerken. Het zou de fragmentering van het sportbeleid voorkomen, dankzij een clustering van de doelen en een synthese van de visies op de verschillende deelgebieden van het Vlaamse sportbeleid.

Inzake sportinfrastructuur hebt u geprobeerd om ons in de commissie ervan te overtuigen dat u heel veel hebt gedaan. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat u heel wat engagementen inzake sportinfrastructuur bent aangegaan. Maar wat effectief in de praktijk reeds is afgewerkt, is niet zo veel. Er zijn een aantal Finse pistes en sportvloeren, kunstgrasvelden, negen eenvoudige sporthallen en één multifunctioneel sportcentrum afgewerkt. Dat komt vooral de lokale sportinfrastructuur ten goede. Inzake bovenlokale sportinfrastructuur en topsportinfrastructuur werd nog niets gerealiseerd of in gebruik genomen. Er zijn wel engagementen aangegaan, maar omdat te lang werd getalmd, zullen deze projecten slechts in de toekomst worden gerealiseerd. Er is dringend behoefte aan een globale visie en een Vlaams sportinfrastructuurplan voor het hele Vlaamse sportinfrastructuurbeleid.

In het dossier van de terreinen voor lawaaihinderlijke sporten hebben meerderheid en oppositie u in 2009 gewaarschuwd dat de zoektocht via de provincies geen enkel terrein zou opleveren. Ook ik heb meermaals laten blijken dat deze werkwijze niet de beste is en dat deze werkwijze geen resultaat zou opleveren. Wat is er eind 2013 gerealiseerd? Dat de sector “mogelijk” vier tijdelijke terreinen in havengebieden zal krijgen. Tijdelijke terreinen zijn voor mij een goede tussenstap, maar mogen geenszins de finaliteit zijn van de zoektocht van de Vlaamse Regering. In elke provincie is toch één omloop nodig. Zowel wij als de sector verwachtten meer daadkracht van de overheid.

Inzake het topsportbeleid is het nog te vroeg om het nieuwe Topsportactieplan te beoordelen. De topsportfederaties moeten hun werking professionaliseren. Ook zijn betere toptrainers broodnodig. Met hen sluiten we best prestatiegerichte contracten af. De input in de topsportscholen is nog steeds groter dan de output. De kwalificatiegraad van de trainers moet omhoog.

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck, uw spreektijd is op.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Zeg, voorzitter, u bent niet leuk. De spreekster van de N-VA mocht twee minuten over haar spreektijd gaan.

De voorzitter: Neen, mevrouw. De tijd dat iemand over de spreektijd gaat, wordt afgetrokken van de spreektijd van zijn of haar fractie.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Het statuut van de sportbegeleider blijft een knelpunt. Het is een federale materie, maar u moet dat verder onderzoeken, want de sportsector lijdt daaronder. *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, collega's, cultuur zet Vlaanderen op de wereldkaart. Cultuur doet dat al eeuwenlang. Vandaag gebeurt dit onder meer via een vernieuwende kunstensector die men ons in het buitenland vaak benijdt en via een even vernieuwend sociaal-cultureel werk dat tot de Europese top behoort.

Natuurlijk is de rol van het beleid hierin belangrijk, maar de dynamiek komt vanzelfsprekend in de eerste plaats vanuit de sectoren zelf. Die sectoren, en dat is iets wat we in Vlaanderen absoluut moeten koesteren, willen graag aan dit beleid meewerken. De rol hierbij van de belangenbehartigers en steunpunten, maar ook van organisaties en individuele kunstenaars, is groot. Als we kijken naar het nieuwe Kunstendecreet, dan zien we dat de input van de sector belangrijk is geweest, en dat is waarschijnlijk ook een van de redenen dat dit decreet vandaag gunstig wordt onthaald door de sector.

Wanneer bijvoorbeeld in het sociaal-cultureel werk de Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk (FOV) een aantal richtingen aangeeft, dan wordt daar, ook door ons, naar geluisterd. Ik denk dat het een van de verdiensten is van deze regering, en van de minister van Cultuur in het bijzonder, om die stem van de sector, heel dikwijls een constructieve stem, te hebben gehoord en een plaats te hebben gegeven in het beleidsvoorbereidend werk. Een voorbeeld hiervan is het Cultuurforum, dat sinds het begin van de legislatuur op regelmatige basis wordt georganiseerd.

Ik hoop dat deze bottom-upaanpak – breuk met het verleden – ook in de komende legislatuur zal worden bestendigd. Natuurlijk is het aan het beleid om keuzes te maken, en natuurlijk zullen die keuzes soms afwijken van wat een aantal culturele actoren wensen, maar de dialoog op zich is al interessant.

Waar de regering en de minister in den beginne niet of onvoldoende door de betrokken actoren werden gesteund, was in de fusie tussen de Vlaamse Opera en het Koninklijk Ballet van Vlaanderen. In het begin was er heel veel scepsis tegenover de plannen van de minister, maar die lijkt wel helemaal weggedeedsterd nu de nieuwe raad van bestuur en de nieuwe algemeen directeur echt van start zijn gegaan na het grondig voorbereidend werk van de transitie-manager en de budgettaire injectie van de minister. Het is nu aan de grootste culturele organisatie van Vlaanderen om een beleid te ontwikkelen dat aandacht heeft voor een artistieke creatie en talentontwikkeling, maatschappelijke inbedding voor een divers publiek en een gezond financieel beleid en respect voor de artistieke autonomie van beide disciplines, opera en ballet.

In deze legislatuur werden ondanks de krappe budgettaire tijden toch mooie projecten gerealiseerd. De heer De Coene vergeleek de minister van Cultuur met voetbalploeg KV Oostende. Ik vind dat een heel sympathieke ploeg, maar hij gaf zelf aan dat hij de sportsector wat minder goed kent. De manke vergelijking die hij maakt, heeft zeker niet te maken met het feit dat hij het werk van de minister niet kent. De heer De Coene kent het cultureel beleid uitstekend. Waarschijnlijk kent hij de sportsector iets minder goed dan bijvoorbeeld minister Muyters. Mocht de heer De Coene de sportsector beter hebben gekend, dan zou hij de minister waarschijnlijk hebben vergeleken met een fantastische ploeg zoals Standard Luik,

weliswaar aan de andere kant van de taalgrens – maar daar gebeuren ook fantastische dingen –, maar gekenmerkt door doorzettingsvermogen en wilskracht.

Een paar projecten liggen ons heel nauw aan het hart, zoals de UiTPAS. Het pilootproject werd onlangs uitgebreid en wordt dit jaar nog geëvalueerd. Dan zijn er de conceptnota's 'Groeien in cultuur' en 'Doorgroeien in cultuur'. De basis is gelegd door minister Schauvliege en minister Smet. Wel, ik hoop van harte dat die basis in de komende legislatuur verder kan worden uitgewerkt door de nieuwe regering. De Kunstendag voor Kinderen wordt in een paar jaar tijd een vaste waarde op de culturele kalender. Dan hebben we ook het culturele samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap. De verwachtingen zijn hooggespannen. De komende jaren zal daar verder werk van worden gemaakt. *(Applaus bij CD&V en sp.a)*

De heer Bart Caron: Ik wil de puntjes op de i zetten. De heer Delva is van dezelfde partij als de minister van Cultuur. Vorige week hebben we gepraat over de plaats van het verenigingsleven in de samenleving naar aanleiding van de barometer die de Koning Boudewijnstichting heeft gepubliceerd. Minister, u hebt stellig beweerd dat op een studiedag van de FOV is gezegd dat er niet is bespaard bij het sociaal-cultureel verenigingsleven. In de nieuwsbrief van de FOV stond gisteren dat er tussen 8 en 28 procent is bespaard op het sociaal-cultureel werk in Vlaanderen. De kleinste besparingen zijn voor verenigingen met 8 procent, maar dat zijn vooral indexeringen die niet zijn toegekend in de voorbije jaren. De grootste besparingen zijn die van Vormingplus en de Volkshogescholen, waar een flinke knip in gezet is.

Minister, ik kan begrijpen dat her en der moet worden bespaard. U weet echter dat de waarheid haar rechten heeft.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik ben het eens met de heer Delva. Het voetbalanalytisch vermogen van de heer De Coene is niet bijzonder groot. De enige link tussen minister Lieten en KV Kortrijk die ik zie, is de kleur van de trui. Voor diegenen die het niet zouden weten, voeg ik maar toe dat KV Kortrijk in het rood speelt. Ik vind de ploeg waarmee hij minister Schauvliege heeft vergeleken, KV Oostende, veel toepasselijker.

Minister, na een behoorlijke trage en belabberde start van de legislatuur met betrekking tot het mediabeleid moet ik uit intellectuele eerlijkheid toegeven dat u een mooie eindsprint hebt ingezet. Ik herinner me dat een voormalig lid van het Vlaams Parlement heeft laten optekenen dat u de slechtste minister van Media ooit bent. U weet echter dat ik het met u eens ben met betrekking tot het stimuleringsdecreet en dat ik enthousiast ben over de structurelere ondersteuning van de regionale omroepen waarvoor u hebt gezorgd.

Ik vind het nog steeds belangrijk niet alle regionale omroepen over dezelfde kam te scheren. Ik denk dan vooral aan Ring-tv. Ring-tv heeft een specifieke waarde en opdracht, namelijk de versterking van het Nederlands karakter van de Vlaamse Rand. Het is belangrijk hier in de beheersovereenkomst en in de ondersteuning rekening mee te houden.

We zijn het de afgelopen jaren ook over heel wat zaken oneens geweest. Ik denk, bijvoorbeeld, aan het derde kanaal van de VRT. Ik weet dat we tijdens de voorbereidingen van de beheersovereenkomst met de VRT veel hoorzittingen hebben gehouden. Dit is uitgemond in een resolutie van de meerderheid, waarin te lezen staat dat de wenselijkheid, de haalbaarheid en de betaalbaarheid van het derde kanaal moest worden onderzocht. Dat is echter nooit onderzocht. Het derde kanaal is er gewoon gekomen. Ik vind dat een eigenaardige werkwijze.

Minister, ik hoop nog steeds dat we tijdens de laatste vijf maanden van de legislatuur in de commissie een moment zullen vinden om een gedegen analyse van het derde kanaal te maken. U hebt in de commissie verklaard dat we dit tijdens de bespreking van het jaarrapport

van de VRT zouden moeten doen. Op dat ogenblik zullen enkele waardevolle leden van de commissie Media misschien niet meer aanwezig zijn. Aangezien zij de start hebben meegemaakt, zou dit enigszins tot een verschraling van het debat leiden.

Wat het radiolandschap betreft, hebt u ook, net als velen voor u, de tanden stukgebeten op de Franstalige stoorzenders en radiostations die nog steeds onze zenders wegblazen. Het lijstje van voormalige en huidige ministers die met betrekking tot dat dossier hebben gefaald, is ondertussen lang. Het gaat onder meer om de heer Van Mechelen, om de heer Keulen, om minister-president Peeters en om minister Bourgeois. Nu wordt uw naam hieraan toegevoegd. De marktstudie van KPMG is een slag in het water. Ik hoop dat dit de uitwerking van het voor 2016 geplande radiolandschapsplan niet zal vertragen.

Er ligt in elk geval nog werk op de plank. Volgens mij moeten de komende vijf maanden nog veel gebeuren.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Wienen, u bent me vergeten. Ik heb me daar ook nog mee beziggehouden. (*Gelach. Applaus*)

Ik ben daar toen ook niet in geslaagd. Dat heeft niets met minister Lieten of met de heer Van Mechelen te maken. Dat heeft alles te maken met de Franse Gemeenschap en met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De zendvermogens liggen ginder veel hoger. Wij zitten met de moeilijkheid dat we veel meer radio's willen toelaten. Dat gebeurt trouwens vaak op vraag van het Vlaams Parlement. We zouden ons beter beperken tot een paar grote commerciële zenders met een sterk zendvermogen die tegen ketens als Radio Contact en Nostalgie kunnen opboksen.

Dat heeft niets met de kracht van de Vlaamse Regering of van een minister te maken. Dat is een gevolg van de techniciteit van het radiolandschap, dat in Franstalig België anders in elkaar zit. Wij hebben jaren geleden voor een grote diversiteit aan lokale radio's gekozen, en hierdoor is het terrein niet door een paar sterke ketens ingenomen.

Mijnheer Wienen, als u over de VRT spreekt, blijkt er niets nieuws onder de zon te zijn. Ik zou u op het einde van deze legislatuur toch nog een bijkomende vraag willen stellen.

De VRT heeft het in deze legislatuur niet goed gedaan. De oprichting van Vier in samenwerking met Woestijnvis veroorzaakte een storm. Iedereen dacht de VRT zou worden weggeblazen. De VRT zat in financiële moeilijkheden. Zijn er nog financiële moeilijkheden? Hebben ze hun marktaandeel niet meer dan ooit behouden?

U bent altijd maar over dat derde net bezig in plaats van over het geheel. Dat gaat maar over een paar miljoen op een budget van 500 à 600 miljoen euro.

Vindt u dat de VRT een goed parcours heeft afgelegd in de laatste vijf jaar, mijnheer Wienen? Dat is de essentie, ook al is het medialandschap in volle evolutie. Dat is een concrete slotvraag.

De heer Philippe De Coene: Ik heb één hoop: ik hoop dat de gouverneur van West-Vlaanderen zijn partijgenoot hoort.

Ik ben eigenlijk verbaasd over uw genuanceerde commentaar. U zegt eigenlijk dat de koers gewonnen wordt aan de meet. Blijkbaar is dat nu zo. Ik zou zeggen: hou ermee op of ik vergelijk u, en die wens ik mijn ergste vijand niet toe, met FC Antwerpen. Oei, de minister van Sport verdwijnt.

De heer Bart Caron: Mijnheer Van Rompuy, ik feliciteer u met uw genuanceerde standpunt dat overigens niet altijd strookt met de teneur van uw partij in de commissie. Tot daaraan toe. Dat pleit voor uw autonomie en wijsheid. U sloeg de nagel op de kop, u hebt absoluut gelijk.

Mijnheer Wienen, hebt u nog een greintje liefde over voor de VRT? Of helemaal geen? Wat is voor u de rol van een openbare omroep?

De heer Bart Tommelein: Ik word uitgedaagd. De kwestie is genuanceerd, mijnheer Van Rompuy. U verkondigt onjuistheden. U verwijst naar de VRT, die doet het goed en behoudt haar marktaandeel. U zou toch moeten weten dat marktaandeel geen norm is in de beheersovereenkomst met de VRT. Het bereik is belangrijk. U bent vanuit de meerderheid nog altijd heel hard bezig met het marktaandeel en -leiderschap van de VRT. Het moet de grootste, de beste en de richtinggevende zijn.

De VRT is belangrijk, speelt een grote rol in de samenleving en heeft haar opdrachten. Soms voert ze die opdrachten goed uit, soms niet. Ik heb daar een genuanceerd standpunt over. Ik ben altijd tegen het derde net geweest. Mijnheer Van Rompuy, als u begint te verkondigen dat het derde net een goede zaak is en dat de evaluatie positief was, dan slaat u de bal volledig mis.

De heer Veli Yüksel: Mijnheer Caron, mijn visie over de VRT en de openbare omroep strookt met die van mijn fractie. Uiteraard kan de heer Van Rompuy zijn inzichten delen met ons, daar zie ik geen contradictie.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik blijf graag aan de zijlijn staan, maar ik hoor dat deze discussie verenigt tot de VRT, de financiering en het succes van de VRT. Dat is nu net het probleem van de Vlaamse overheid in de afgelopen legislaturen. Ze heeft alles laten verenigen tot één openbare omroep en niet gekeken naar de rest van het medialandschap.

De heer Wim Wienen: Iedereen praat hier in voetbaltermen, ik stel voor dat we ons daaraan houden. Mijnheer Tommelein, in het voetbal mag men niet slaan op de bal.

Mijnheer De Coene, de prijzen worden pas uitgedeeld aan de meet. Het hangt ervan af wat die prijzen zijn. KV Oostende maakte een belabberde start, maar speelde daarna enkele goede wedstrijden. Uit het klassement blijkt dat er niet veel moet gebeuren of de ploeg staat weer derde laatste. Dat is toch niet zo'n mooie prijs om aan de meet uit te reiken.

Mijnheer Van Rompuy, u zegt dat de radio's niets te maken hebben met de daadkracht van de Vlaamse Regering. Ik vind van wel. Wat weerhoudt ons om hetzelfde spel te spelen als de Franse Gemeenschap? Waarom verhogen wij niet het zendvermogen van onze radio's en zelfs onze lokale radio's? Ik denk dat de VRT technisch bij machte is om hun een koekje van eigen deeg te geven en ze uit Brussel weg te blazen met een stevig zendvermogen. Ik ben daar redelijk oudtestamentisch in. Ik ben het Nieuwe Testament niet genegen als daar staat dat u de rechterwang moet aanbieden als ze u op de linkerwang slaan. Dat heeft deze Vlaamse Regering te veel gedaan in dat radiodossier.

Mijnheer Caron en mijnheer Van Rompuy, ik heb hier op deze tribune en in de commissie talloze interpellaties en vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de VRT. Nooit zult u er mij op betrapt hebben dat ik niet heb gezegd dat ik een voorstander ben van een sterke openbare omroep. In het snel wijzigende medialandschap is een openbare omroep essentieel, al was het maar ter verdediging van onze Vlaamse identiteit met Vlaamse producties en kwaliteitstelevisie in het Nederlands. Dat is essentieel. Daarin heeft de openbare omroep een zeer belangrijke rol te spelen. Dus ja, ik ben voorstander van een goede en goed werkende en efficiënt werkende openbare omroep. Maar ik ga niet mee in het vrijheid-blijheidverhaal van sommige collega's. De VRT mag met de vele middelen die ze dan toch van de overheid en dus van de belastingbetaler krijgt, niet doen wat zij wil. Zij heeft een duidelijk omschreven openbare opdracht te vervullen met de middelen die zij heeft. En wat de financiële perikelen betreft, mijnheer Van Rompuy: u moet de jaarrekeningen en het meerjarenplan van de VRT er nog eens op naslaan. Drie van de vijf jaren van deze beheersovereenkomst is dat resultaat negatief. U moet dus niet zeggen dat het daar zo goed gaat.

Mevrouw Idrissi, ik was niet van plan om iets te zeggen over cultuur. Maar uw pleidooi over vijftig jaar immigratie noopt mij om daar toch ook een woordje over te zeggen. Vijftig jaar immigratie wordt gevierd. Ik denk niet dat collega's die in de grootsteden van ons land wonen, zullen geneigd zijn om veel te vieren. Er valt heel weinig te vieren. Mevrouw Idrissi,

u zegt dat de cultuurparticipatie bij die mensen moet toenemen, dat daaraan moet worden gewerkt. Hoe komt het dat die cultuurparticipatie zo laag is? Zou het ermee te maken kunnen hebben dat heel wat mensen die geïmmigreerd zijn, maar ook allochtonen van de derde en vierde generatie, gewoon niet willen participeren in cultuur? Toch niet in onze en in de westerse cultuur? Misschien weigeren die mensen te integreren in onze samenleving ondanks het feit dat de opeenvolgende overheden in dit land honderden miljoenen euro hebben gestort in de integratiesector? Maar toch is de integratie mislukt. Dat moet u mij eens uitleggen. Dat kan er bij mij niet in. Ik blijf erbij: er valt maar heel weinig te vieren in verband met vijftig jaar immigratie. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Yamila Idrissi: Mijnheer Wienen, ik ga inhoudelijk niet in op uw discours. *(Opmerkingen van de heer Wim Wienen)*

U bevestigt weer wat uw partij zo goed kan. Elke keer opnieuw die afgezaagde plaat. Ik zou graag hebben dat jullie eens met iets constructiefs afkomen. Voor de rest ga ik hier niet op in. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Fatma Pehlivan: Mijnheer Wienen, u hebt op één punt gelijk: er is niets te vieren. Dat klopt. Spijtig genoeg was u gisterenavond niet aanwezig tijdens de discussie over integratie, inburgering en de situatie van de nieuwkomers of de mensen die hier al vijftig jaar zijn. Ik had het graag willen vieren. Maar het is geen viering. Het is gewoon een herdenking. Ik betreur het, dat we het niet kunnen vieren maar alleen maar herdenken.

De heer Wim Wienen: Kijk, ik word door de collega uitgedaagd om iets constructiefs te zeggen. Ik kan iets constructiefs zeggen over de integratie van vreemdelingen in onze maatschappij: mensen zijn hier welkom, en als ze zich integreren en Vlamingen worden onder de Vlamingen, dan kunnen ze hier blijven. Doen ze dat niet, dan rest hun enkel de terugkeer naar het land van herkomst. Als ze zich niet willen integreren in deze samenleving, hun lot niet willen verbinden aan het onze, dan hebben ze hier wat mij betreft weinig te zoeken.

Mevrouw Güler Turan: Ik ben dat plat racisme hier ondertussen kotsbeu. Kotsbeu, mijnheer Wienen! *(Rumoer)*

U kunt uw gal niet meer uitspuwen in het stadhuis in Antwerpen, maar hier wel nog. Zolang het duurt, doe maar! *(Opmerkingen. Rumoer)*

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde, mijnheer Penris, u kunt het woord krijgen, maar u moet hier niet zitten te schreeuwen. *(Opmerkingen)*

Mevrouw Van den Eynde, u bent al vijf minuten aan het schreeuwen en het roepen. Vraag dan toch gewoon het woord. U krijgt het woord, zeg het nu! Zeg het dan, in plaats van te zitten schreeuwen!

De heer Jan Penris: Voorzitter, u hebt gelijk, we moeten het debat een beetje in de hand houden. Maar als mevrouw Turan ons beschuldigt van plat racisme, vraag ik haar op basis waarvan zij zulke boude uitspraken durft te doen. Dat mevrouw Turan zich eens verklaart.

Mevrouw Güler Turan: Ik ben absoluut niet van plan om hun zoveel-punten-programma hier af te lezen. *(Opmerkingen)*

De heer Wim Wienen: Dat is een weinig inhoudelijke houding die u aanneemt, mevrouw Turan. Ik kan daar maar één ding op antwoorden. U noemt dit plat racisme. Dat is een strafbaar feit in dit land, dus moet u maar de nodige stappen ondernemen tegenover mij, om dat hard te maken voor een rechtbank.

Collega's, ik wil nog één punt bespreken. Minister Muyters, mijn allereerste actuele vraag hier ging over de stand van zaken van de problematiek van de voetbalstadions in ons land. Het plan van uw voorganger, minister Anciaux, was om een inhaalbeweging te doen, of toch voor de nodige stimulansen te zorgen, zodat er enige beweging kwam in dat dossier.

U hebt daarvoor een regeringsbeslissing genomen, die nooit heeft gewerkt. U hebt dat vier jaar laten aanmodderen. Het heeft vier jaar geduurd, tot het vernietigd werd door de Raad van State. Dan hebt u een ander besluit genomen. Er is dus heel veel tijd verloren gegaan. De stimulans is er de afgelopen legislatuur dus nooit gekomen, met als resultaat dat dit land verder moet met zeer verouderde voetbalstadions, die niet meer beantwoorden aan de regels van de UEFA.

Er werd in dit land maar één stadion gebouwd, terwijl de studie van minister Anciaux destijds bewees dat er in Vlaanderen acht tot tien voetbalstadions nodig waren. De Vlaamse Regering heeft hier een kans laten liggen om een draagvlak te creëren bij de clubs en de stadsbesturen, om dit dossier effectief verder in gang te zetten en ervoor te zorgen dat we kunnen beschikken over de topsportinfrastructuur die Vlaanderen verdient.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik wil nog even reageren op het vorige punt en op de boude uitspraken van de heer Wienen. Ik wil dat niet overlaten aan onze collega's met een allochtone achtergrond. Ik zal 'racisme' niet in de mond nemen, mijnheer Wienen, maar als u hier komt zeggen dat allochtonen niet willen integreren en niets willen van onze cultuur, wat is dat dan? U zegt dat elke integratie mislukt is. Ik wil u uitnodigen bij mij, in Deurne-Noord. Ik zal u eens rondleiden bij alle kennissen, zelfs in het appartement waar ik woon, mensen met een allochtone achtergrond, die perfect geïntegreerd zijn, die enorm genieten van hun eigen cultuur en ook van onze cultuur.

Mijnheer Wienen, wat u hier komt zeggen, is oproer kraaien. Daar zijn we voorbij, of u het nu graag hebt of niet, we zullen met mensen van een andere achtergrond moeten, willen en kunnen samenleven. Stop alstublieft met die boude uitspraken, die eigenlijk racistisch zijn, ja. *(Applaus)*

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, excuses voor mijn uithaal van daarjuist, niet voor de inhoud, maar de manier waarop. Dat constante geknetter langs die kant maakt me zenuwachtig. Ik luister hier al jaren rustig en kalm, scheldwoord na scheldwoord, lafheid na lafheid, komt er uit die hoek. Op een bepaald moment bereik je je kookpunt. Er wordt gesproken op basis van cijfers, er zijn mensen die geen andere achtergrond hebben, mensen die een stedelijke achtergrond hebben en mensen die uit een dorp komen.

Mijnheer Wienen, ik heb u altijd heel correct behandeld. U zegt hier dat de integratie is mislukt. Ik ben het op één punt met u eens: we moeten stoppen met integreren, want ik moet niet meer integreren, ik ben hier geboren. U moet de mensen aanvaarden met de achtergrond die ze hebben, kijken hoe wij hier samenleven, wat de bijdrage is in deze maatschappij.

Weet u wat? De bijdrage die ik en velen van ons hier leveren is veel positiever en veel beter gericht op deze maatschappij dan wat u doet met uitsluiting. U zegt dat ze moeten integreren en aanpassen, maar u weet niet waarover u het hebt. U zet telkens dezelfde plaat van jaren geleden op, zonder te kijken naar de realiteit. Weet u wat? Wij zijn het kotsbeu, maar vele mensen met ons, en daar ben ik blij om. *(Applaus)*

De heer Jan Penris: Mevrouw Vogels, u weet dat wij bijna burens zijn, mijn secretariaat ligt vlak naast uw appartement. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

Ik woon er niet, maar ik werk er wel. Ons secretariaat, mevrouw Vogels, luister even, is vier keer beschoten met een vuurwapen. Weet u wie de daders waren? Geïntegreerde vrienden van u, dank u wel.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Wie heeft dan al die moskeeën met hakenkruisen en met varkenskoppen beschilderd? Wel, dat zijn aanhangers van jullie. *(Rumoer)*

De voorzitter: We stoppen met dit debat, dames en heren. Iedereen heeft zijn standpunt kunnen brengen. *(Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen)*

De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Voorzitter, het is hier misgelopen toen de heer Delva zijn favoriete voetbalploeg heeft vermeld. Als Anderlechtssupporter ben ik altijd bevreesd als Standard wordt vernoemd, want dan hebben wij meestal gebroken benen op het veld en vliegen de verwijten van de ene naar de andere kant. Ik was hier gisteren nog op het einde van de vergadering, ik krijg het altijd warm als een aantal van onze collega's blijven bewijzen dat diversiteit ook in het parlement noodzakelijk is, omdat het toch het debat anders kleurt. Dat kan ik enkel bijtreden.

Minister van Cultuur, u kent de gevoeligheid van onze fractie en mij in het bijzonder voor cultuureducatie. Voor ons gaat het erom zo veel mogelijk jongeren al hun talenten te laten ontdekken en ontplooiën. Daarvoor zijn inspanningen van zowel het onderwijs als de culturele sector noodzakelijk. Onze fractie kan zich niet van de indruk ontdoen dat er te weinig vooruitgang is geboekt in deze legislatuur, terwijl er wel vaak over gesproken is. Maximaal inzetten daarop is nochtans van cruciaal belang voor ons. Kinderen en jongeren vanaf een zo jong mogelijk leeftijd laten proeven van cultuur is voor ons een uitgangspunt. Cultuureducatie is de meest efficiënte manier om kinderen en jongeren in contact te brengen met culturele expressies. Jongeren en kinderen worden er 'rijkere' mensen van, niet alleen op het materiële vlak, integendeel.

Over datgene wat dan wel structureel is verankerd, bestaan er toch nog twijfels. We hebben dan ook opgeroepen om nog in deze legislatuur, in bijvoorbeeld een gemeenschappelijke commissie Onderwijs, Cultuur en Jeugd, een eerste evaluatie te organiseren van bijvoorbeeld de expertisenetwerken. Het feit dat cultuureducatie meer aandacht heeft gekregen in het nieuwe Kunstendecreet, samen met meer aandacht voor de startende kunstenaar en projectmiddelen heeft onze fractie twee weken geleden alsnog doen beslissen om het nieuwe Kunstendecreet te steunen. We hopen dat op het vlak van cultuureducatie het nieuwe Kunstendecreet maximaal en voluntaristisch zal worden ingevuld door het veld.

Minister, 2014 is een belangrijk jaar voor de Vlaamse Opera en het Koninklijk Ballet van Vlaanderen. Niet alleen zullen ze vanaf 1 januari samen door het leven stappen, maar ze moeten op het vlak van organisatie, creativiteit én financiën ook een echt nieuwe start kunnen maken. Ik heb mij daar in 2013 verschillende keren bezorgd over gemaakt in de commissie, samen met een aantal andere collega's. Op een aantal terreinen zijn we met onze fractie overtuigd dat het er goed uitziet. Op het vlak van het nieuwe management en van de bestuursorganen is er een hechte ploeg die vooruit wil. Ik wil dat hier vandaag nog eens benadrukken. Toch wil ik hier nog een aantal bezorgdheden herhalen en er ook vragen over stellen. In de begroting wordt het historisch passief van het ballet rechtgetrokken door middel van een amendement, waardoor er op papier tegemoet wordt gekomen aan een beslissing van de Vlaamse Regering van eind 2012. Minister, u moet dit toch goed in het oog houden. Door het rechtekken van het historisch passief van het ballet kunnen beide instellingen met een schone lei en op gelijke voet aan de fusieoperatie beginnen. Weliswaar is het de bedoeling dat beide instellingen voortaan werken binnen het gestelde budget en moet hierop worden toegezien door de regeringscommissarissen. Waar ik geen antwoord op vind, is de vraag of na het wegwerken van dit historisch passief – en de vraag blijft ook of alles administratief in orde is – de nieuwe constructie levensvatbaar is. Ik verneem dat de begroting 2014 sluitend zou zijn, maar dat vanaf 2015 er bij constant beleid een tekort zou zijn, dat in 2016 zou toenemen. Minister, weet u hiervan en zult u dit via de regeringscommissarissen opvolgen? Zijn er al maatregelen genomen of aangekondigd? Ik vermoed dat er na het verleden geen reserves meer zijn om op terug te vallen.

Ik verneem ook dat u op het vlak van personeel beloftes aan de vakbonden zou hebben gedaan om 49 dansers te behouden, terwijl er begrotingsmatig maar plaats voor 45 zou zijn. Dat zou de zaak nog meer hypothekeren. Minister, is dit juist?

Ten slotte wil ik het dossier van de opera en het ballet afsluiten met het operagebouw van Gent. Ik wil de polemiek niet opnieuw opstarten, ik doe enkel maar een oproep. Als ik de

antwoorden lees, lees ik veel, maar ik lees niet hetzelfde. Het is voor ons een lakmoesproef om de goede samenwerking tussen stad en de Vlaamse Regering te testen en of er een akkoord kan worden gevonden om het operagebouw in een toestand te brengen waarin de opera verder kan leven.

Onze fractie blijft bezorgd over en blijft zich ook openlijk verzetten tegen het proefproject dat in Antwerpen is opgezet om een aparte allochtone jeugdvereniging te subsidiëren. Ik heb het ook in de commissie gezegd. Minister, u was positief. U hebt gezegd dat het een kans kreeg. Wij zouden toch graag voor het einde van de legislatuur een evaluatie houden, niet vanuit een groot wantrouwen. Maar wij vinden dat segregatie niet de oplossing is in cultuur, niet in onderwijs, niet in een jeugdbeweging. We zouden die middelen liever inzetten bij bestaande jeugdbewegingen om dit te realiseren.

Ik heb het in de commissie verschillende keren gehad over maatschappelijk kwetsbare jongeren. Minister, u geeft meer geld aan gemeenten, maar u weet ook dat bepaalde gemeenten uit de boot zijn gevallen. U vist er intussen twee weer op. Ik vraag me af hoe na 2014 dit thema in een aantal gemeenten met maatschappelijk kwetsbare jongeren verder kan worden opgevolgd, gelet op de financiële toestand van een aantal van die gemeenten. Wij blijven hier op onze honger.

De heer Bart Caron: Mijnheer De Ro, ik deel vaak meningen met u, maar de sociale geschiedenis leert ons dat groepen die emanciperen in de samenleving – niet integreren, maar emanciperen – zoals de arbeidersbeweging in het interbellum, zoals de landbouwers en zoals de vrouwenbeweging, dat altijd eerst deden onder gelijken, samen met elkaar. Vormen van vermenging of interactie kwamen naar mate ze zelf sterker en geëmancipeerder werden.

Ik deel uw einddoel: een samenleving die diversiteit respecteert en die, zoals mevrouw Turan zei, niet uitgaat van verschil als een noodzakelijke scheidingsgraad. We willen niet dat groepen apart blijven, maar u moet wel respect hebben voor het traject dat mensen bewandelen in hun leven en dat vaak begint onder gelijken. Dat leert onze Vlaamse geschiedenis ons.

De heer Jo De Ro: Dat is waar, maar uit onze geschiedenis leren we ook, zeker uit de actuele geschiedenis in mijn thuisstad, dat segregatie van bij het begin moet worden tegengegaan. Er is hier al veel over voetbal in de eerste klasse gesproken, maar ik wil het hebben over het jeugdvoetbal. Mijn zonen, met blond haar en blauwe ogen, spelen samen met Amin, Zacharia en Gregory. We hebben allemaal een verschillend verleden, maar in het jeugdvoetbal kunnen we ze elkaar wel laten ontmoeten. In de scholen van onze stad zitten ze ook samen. Ik vind het dan een beetje spijtig dat we hier niet voor zouden gaan in de jeugdbewegingen.

Ik meen dat de minister de laatste keer in de commissie heeft gezegd dat hij actie wil ondernemen, dat hij gezien heeft dat er al twintig jaar pogingen worden ondernomen, maar dat men niet in het opzet geslaagd is. Ik steun hem in het ondernemen van actie, maar het is de verkeerde actie. We moeten dit tegen de jeugdbewegingen durven te zeggen.

Er zijn ook mooie voorbeelden. In 2013 is er een proefproject van de Chiro geweest om net naar het onderwijs toe te werken, om allochtone jongeren en jongeren met een andere taal of afkomst, ertoe aan te zetten om toch naar de jeugdbewegingen te gaan. Ze apart zetten, is misschien historisch correct, maar zal geen oplossing voor de toekomst zijn. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Voorzitter, collega's, ik wil vandaag mijn laatste plenaire betoog over de beleidsbrief wat filosofischer brengen. We hebben in de commissie al uitgebreid gediscussieerd over de nota en over de begroting. Mijn titel is: 'Luister naar de kleuterjuffrouw'.

Collega's, kerst is de perfecte tijd om even stil te staan bij ons geloof. Wees gerust, ik ben niet ineens bekeerd. Stilstaan bij het geloof van jou en mij, het geloof van de burger in de politiek, het geloof van werknemer, het geloof van de ondernemer, het geloof van politici in jongeren: ons geloof dus.

Geloof druk je niet alleen uit in cijfers, in begrotingen. Geloof druk je ook uit in daden en in acties: in acties die vertrouwen scheppen, in acties die veranderen, in acties die verbeteren.

Wij moeten vertrouwen hebben in jongeren, in mensen die jong zijn, in het jong zijn. Jong zijn is een deugd. Jong zijn is positief. Jong zijn is een feit. Jong zijn is geen 'inconvenient truth'. Jong zijn is een recht, verdorie!

De politiek moet ruimte geven. Ruimte om jong te zijn, ruimte om te verenigen. De rijkdom van Vlaanderen, het unieke van Vlaanderen ligt daar: in ons verenigingsleven.

Die eeuwenoude traditie moeten wij niet alleen koesteren en respecteren, we moeten ze ook aanmoedigen. We moeten ze doorgeven aan jongeren, aan wie anders?

We storen ons te veel aan pietluttigheden: overlast hier, lawaai daar. Vorige week werden er zelfs GAS-boetes uitgedeeld tijdens een betoging tegen de GAS-boetes. Komaan zeg.

We leggen te strenge regels op: verantwoord-uw-subsidie hier, vul-honderd-formulieren-in daar. We maken het mensen moeilijk om te verenigen, te organiseren, om samen plezier te maken. Stop gewoon met het jong zijn te saboteren. Dat lukt toch niet: te moeilijk, trop difficile, lost energy. Laten we ermee ophouden.

We horen hier zo vaak dat we onze aandacht moeten richten op echte problemen en dat we die echte problemen moeten oplossen. Maar wat is de grootste onrechtvaardigheid? Wat is het grootste onrecht? Wat is echt totaal onaanvaardbaar? Wat zou de topprioriteit moeten zijn op al onze agenda's? Mijn antwoord: luister naar de kleuterjuf, vraag het aan de kleuterleider.

Ik heb het dan over kinderen die zich niet kunnen wassen met warm water, kinderen die maar een broek, een T-shirt en een paar schoenen hebben voor de zomer en de winter. Ik heb het over kinderen met lege brooddozen, over kinderen die aan hut lot worden overgelaten, die niet bij de Chiro zijn, die niet naar de voetbalclub kunnen, die geen sinterklaas- of kerstcadeaus krijgen, voor wie een gelukkig nieuwjaar gelijk staat aan dezelfde miserie maar een ander jaartal.

Kinderen in armoede, dat is onrechtvaardig, onaanvaardbaar, onbehoorlijk, onmenselijk. Dat is de grootste onrechtvaardigheid ter wereld, ook in Vlaanderen. Dat moet de inzet zijn van de komende verkiezingen. Wie durft die politieke moed opbrengen?

Stel u eens even voor dat we allemaal onze schouders onder de kinderarmoede zouden zetten. Dat zou nogal wat geven, samen met onze parlementen, regeringen, overheden, adviesraden, administraties, universiteiten, studiediensten, besturen, hulplijnen en auditoren. We moten radicaal kiezen tegen de onverdraaglijke onrechtvaardigheid, tegen kinderen die in de miserie zitten.

Collega's, luister naar de kleuterjuf, vraag het aan de kleuterleider, zij weten wat echt belangrijk is. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Mahassine, ik ben ongelofelijk gecharmeerd door uw bevlogen betoog. Maar het maakt me toch ook een beetje koud vanbinnen. Uw minister, Ingrid Lieten, heeft ons vijf jaar geleden bij het begin van de legislatuur gezegd dat ze van kinderarmoede een absolute prioriteit zou maken. Ik hoor nu dat u daar het verkiezingsthema van de volgende verkiezingen van wilt maken. Dat wil zeggen dat ook de kinderarmoede wordt doorgeschoven naar de volgende legislatuur. Mijnheer Mahassine, het is een schande voor Vlaanderen dat er de voorbije vijf jaar niets is gebeurd.

Ik zou ook willen vragen dat u ophoudt met te spreken over kinderarmoede. Kinderarmoede is ellendig. Er zijn inderdaad kinderen met een lege brooddoos en kinderen die in de zomer dezelfde schoenen dragen als in de winter. Maar achter elk arm kind staat een arm gezin. Eigenlijk moet men een beleid voeren tegen armoede en niet tegen kinderarmoede. U moet in uw partij eindelijk eens op tafel durven kloppen om te zeggen dat een versnelde afbouw van de werkloosheidsuitkering op een moment van crisis niet kan en alleen maar meer armoede veroorzaakt.

Mijnheer Mahassine, klop in uw eigen partij alsjeblieft even hard op tafel als u hier op de tribune van dit Vlaams Parlement doet. *(Applaus bij Groen)*

De heer Chokri Mahassine: Mevrouw Vogels, u stelt het wel heel simpel voor. Dit is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid die we allen samen moeten nemen, of dat nu op de tribune gebeurt, in een partij of als minister. Ik heb niet gezegd dat wij daar eigenlijk niets aan gedaan hebben. Ik heb gezegd dat we moeten blijven geloven in jongeren en dat we een van de grootste onrechtvaardigheden in de wereld moeten aanpakken. Dit moet niet alleen op de agenda staan van een minister maar van alle ministers.

Mevrouw Mieke Vogels: Van een donderspeech hier en geloof in jongeren raken de brooddozen niet gevuld, mijnheer Mahassine. Ik ben het zat om altijd maar te horen dat het een verantwoordelijkheid is van iedereen. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen, maar niemand doet het. Met lege brooddozen als gevolg. Dus: sla op tafel in uw eigen partij. Vraag alstublieft dat men maatregelen die de armoede bevorderen in plaats van bestrijden, terugdraait. Hou het niet alleen bij donderspeechen.

De heer Chokri Mahassine: Mevrouw Vogels, u maakt er echt een karikatuur van. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

Jawel, jawel. Nee, nee, dat is niet waar. U maakt er echt een karikatuur van. U gebruikt dit hier weer eens voor de partijpolitieke spelletjes die u hier al twintig jaar speelt.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans: En dan verzacht cultuur de zeden.

De N-VA steunt de fusie tussen het Koninklijk Ballet van Vlaanderen en de Vlaamse Opera, die een feit zal zijn vanaf 1 januari 2014. Niettemin blijven er, zoals gezegd, een aantal vragen open, zoals welke rol de steden hierin zullen opnemen en de kwestie van budgettering en renovatie van de gebouwen. Dat is een kluit voor volgend jaar, maar voor de N-VA zijn zowel opera als ballet een duidelijk visitekaartje van Vlaanderen, waar er dan natuurlijk een zeker prijskaartje bij hoort.

Daarom is vorig jaar ook een aantal keren opgedoken. We hopen om in 2014 eindelijk tot een oplossing te komen. Minister, ik ga ervan uit dat de commissie wordt uitgenodigd voor de eerste voorstelling. Ik ben alleszins in blijde verwachting. Ik weet dat u dit in uw korf hebt gekregen, maar het zou toch fijn zijn mocht er volgend jaar daarover duidelijkheid komen.

Wat de boekensector betreft, wil ik u feliciteren voor de kandidatuur van Vlaanderen en Nederland voor de Frankfurter Buchmesse. Ik hoop dat we die binnenhalen. Het zou een boost kunnen betekenen voor de sector. Ook het Vlaams Fonds voor de Letteren is puik werk. We hebben zelf kunnen vastleggen hoe het fonds probeert om onze literatuur te promoten in het buitenland.

Ik kijk ook met belangstelling uit naar de evaluatie van het e-boekenproject, ook al hadden we vragen bij de huidige uitleenstrategie. De prijszetting zit vandaag zeker niet goed. Dat moet worden bekeken. Anders vrees ik dat sommigen volgend jaar zullen zeggen dat er geen vraag is naar het e-boekplatform, en dan zouden ze het kind met het badwater kunnen weggooien.

Minister, u zegt dat het Cultuurforum 2020 in Vlaanderen in Actie positief is. Toch blijf ik zitten met een onbestemd gevoel. Ik heb dat nog al eens gezegd. Ik herinner mij dat toenmalig minister Anciaux geen cultureel heil zag in het project Vlaanderen in Actie, maar ik vind het toch jammer dat we dat wervend overkoepelend project ontberen. Het zou fijn zijn mocht de volgende regering – wie het ook moge zijn – dat vooralsnog opstart.

En zo kom ik tot het Kunstendecreet. We zullen alles niet opnieuw uitleggen, maar ik sluit mij aan bij de vorige sprekers. We hebben een resem felicitaties uit het veld gekregen, en ik ben dan ook verheugd dat we dat vrij ruim hebben laten goedkeuren in dit halfroond. Hoe je het draait of keert, het is een mijlpaal, en daar mag je best wat mee uitpakken.

Minister, u bent er ook in geslaagd om een cultureel samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap te sluiten. We hebben dit nog maar vorige week besproken en erover gestemd. Ik juich dit toe en wil het ook in alle vertrouwen kansen geven, maar tegelijk zal ook in 2014 een waakzaamheid geboden blijven, om de redenen die ik vorige week heb aangehaald, mijnheer Caron.

Ik ben ook verheugd dat de Brakke Grond te Amsterdam behouden blijft na reorganisatie. Ook de heropening van de Buren stemt ons verheugd. We blijven voorstander van een samenwerking met de noorderburen. De toespraak van de Nederlandse minister stemt me hoopvol op dat vlak.

Ik wil nog meegeven dat we in 2013, en wellicht ook in 2014, geconfronteerd worden met Brusselse cultuurambities. Daar is op zich niets mis mee, alleen vind ik wel dat er in Brussel heel wat ligt te verpieteren in musea. Ik hoop dan ook dat Vlaanderen daarin zijn verantwoordelijkheid neemt en dat we eindelijk kunnen komen tot een goede ontsluiting en een goede conservatie van het erfgoed. Wie weet, blinken dan de vitrines van het Legermuseum nog eens, tussen de Joint Strike Fighters.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, minister, collega's, ik ga het hebben over sport, maar ik beloof geen voetbaltermen te gebruiken, noch clubs erbij te betrekken.

Collega's, het laatste beleidsjaar van deze regering is in gang gezet. Dat geeft ons de gelegenheid een aantal zaken te evalueren en te plaatsen in het kader van dit laatste, korte werkjaar.

Laat me beginnen met wat altijd een van de olifanten in uw porseleinwinkel is geweest, namelijk de motorcross. We stellen vast dat u de belofte van één permanent terrein per provincie niet zult kunnen waarmaken. Opnieuw zijn we vijf jaar verder en opnieuw wordt de motorcrosswereld op de vooravond van de verkiezingen gesust met tijdelijke terreinen in de havens van Antwerpen, Oostende, Zeebrugge en Gent. Maar ook dat is niet zeker, want vanuit sommige havenbedrijven komen al heel andere geluiden.

Minister, dit was zeker een van de moeilijkste opdrachten die u in uw erfenis hebt meegekregen. Er is bijna geen enkel ander dossier dat zoveel aandacht heeft gekregen in onze commissie en ook in andere commissies. Maar ondanks al die druk en aandacht is het resultaat niet wat het had moeten zijn. Ik vind het bijzonder jammer dat men op de vooravond van de verkiezingscampagne uitpakt met een beslissing waar we zeker en vast voor mei 2014 niets van zullen zien en waarmee dit heikele dossier netjes over de verkiezingen wordt getild, bewust of niet, maar het is zo.

Wat betreft de keuze voor zelfregulering in de fitnesscentra met een kwaliteitslabel dat de minister wil invoeren, ben ik uitermate tevreden. Het is een belangrijke eis van Open Vld sinds jaren. Eindelijk heeft men ingezien dat een preventief beleid een betere strategie zal zijn in deze sector dan te overreguleren en de fitnesscentra financieel te belasten.

Op het vlak van ethisch en gezond sporten verschillen we nog steeds van mening, minister, ondanks de vooruitgang die is geboekt. Dat mag gezegd worden. Dat is ook de reden waarom wij in de commissie onze goedkeuring al gaven aan het ontwerp van decreet.

Vooraf wat betreft het sportmedisch geschiktheidsonderzoek ben ik echter teleurgesteld dat de minister de sportorganisaties niet wil engageren in het nieuwe decreet om het nut van een sportmedisch geschiktheidsonderzoek te onderschrijven en op die manier de sportorganisaties aan te moedigen om de aangesloten leden en de ouders te informeren over de specifieke risico's van de sport die zij of hun kinderen zullen gaan beoefenen. Aan hen de vrijheid om zelf in te schatten wat ze met die informatie doen. Informatie is de sleutel tot een betere gezondheid van onze sporters, en het is jammer dat de minister niet inziet dat de sportorganisaties daar een belangrijkere rol in kunnen, en wat mij betreft, in moeten spelen.

Ik had ook iets meer verwacht dan de vrij beperkte rol inzake armoedebestrijding in uw laatste beleidsbrief. Ik heb in de commissie al verduidelijkt dat ik tevreden ben met de genomen stappen, maar dat de lijn niet altijd wordt doorgetrokken.

Minister, waarom kunt u in de experimentele projecten voor 2014 de kansarmen als doelgroep niet inclusief structureel opnemen in elk project? U schuift te veel verantwoordelijkheid in de schoenen van de lokale besturen, terwijl iedereen weet dat de gemeentebesturen, met weliswaar enige overdrijving, bijna zelf tot de doelgroep van de kansarmen behoren dezer dagen. Er is geen geld, maar belangrijker nog, er is in veel gemeenten ook geen motivatie of incentive om dit te doen.

Op vlak van good practices en uitwisseling van informatie is er nog veel werk aan de winkel. Het is wel degelijk een taak van de Vlaamse Regering op alle domeinen om daar de leidende rol in op te nemen. Het is daarstraks al even aangehaald, collega's: armoede zal immers niet alleen in sport, maar in het totale beleid van de Vlaamse Regering een van de grootste toekomstige uitdagingen worden.

Ten slotte wil ik het nog hebben over sportinfrastructuur. De minister heeft ervoor gekozen om verder te bouwen op de erfenis die hij heeft gekregen. Ik heb in de commissie gesuggereerd dat we misschien toen tabula rasa hadden moeten maken. Ik wil absoluut niet minimaliseren wat er sindsdien is gerealiseerd, maar ik pleit wel voor een nieuwe analyse van de behoefte aan sportinfrastructuur in Vlaanderen, zowel op lokaal als bovenlokaal niveau.

De heer Bart Caron: Ik heb over dit thema een specifieke vraag vooral aan de minister. We gaan dus niet over parking C en over Brussel spreken, maar over uw subsidielij, minister, waarin voor de voetbalstadions is voorzien. Ik denk dat het 8 miljoen euro is, maar corrigeer me als het fout is.

Ze hebben in Brugge blijkbaar al een beslissing gekregen van u. Gisteren las ik in de krant dat het om 2,5 miljoen euro gaat. Minister, mag ik u dan met enige ironie vragen of dat dan 2 miljoen euro voor Club en 0,5 miljoen euro voor Cercle is? Hebben ze in Brugge dan recht op twee keer subsidies voor hun voetbalstadions? Mijnheer Gysbrechts, ik deel uw bekommernis met betrekking tot goede bovenlokale infrastructuur, maar we gaan er toch geen 'zottekesspel' van maken.

De heer Peter Gysbrechts: Mijnheer Caron, ik kon ook niet goed plaatsen vanwaar dat bedrag zou komen, maar de minister zal dat straks wellicht verduidelijken.

Minister, ik wil het kerntakendebat hier niet opnieuw voeren, maar ik ben ervan overtuigd dat we ons beleid met betrekking tot sportinfrastructuur moeten heroriënteren. Op dat vlak had ik gehoopt dat u in uw laatste beleidsbrief nog eerste concrete stappen zou zetten om in de toekomst tot een nieuw totaalplan van aanpak te komen. Ik mis vooral een visie – dat is al gezegd – op waar we met Vlaanderen naartoe willen, ondanks de gedane beloftes, de goede intenties en de acties die werden meegedeeld naar aanleiding van mijn recente interpellatie hierover. Minister, dat is een rode draad in uw beleid. Dat zijn niet mijn woorden, maar die

van uw coalitiepartner, bij monde van de heer Sauwens. Die gaf in de commissie de boodschap mee dat er heel wat losse projecten tot stand zijn gekomen, zonder totaalvisie. Hij neemt het u kwalijk dat u uw aangekondigde strategisch plan uiteindelijk zelf niet hebt opgesteld. Bijgevolg krijg je een opeenstapeling van losse projecten. Volgens de CD&V-fractie is er in deze regeerperiode zelfs niet al te veel vooruitgang geboekt qua sportbeleid, ondanks een aantal positieve realisaties. Dat is de kritiek van uw eigen coalitiepartner.

Minister, we kunnen nog even vooruit- en vooral terugkijken op een legislatuur waarin wij hebben getracht vanuit onze positie een opbouwende bijdrage te leveren aan het Vlaamse sportbeleid. Wij rekenen erop dat onze bemerkingen en kritische noten, net zoals onze akkoorden en positieve aanvullingen, mee in overweging zullen worden genomen in de uitvoering van dit sportbeleid.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik wil alle leden bedanken die het beleid positief hebben geëvalueerd. Het was een beetje een discussie over de vraag naar welke voetbalploeg of sportclub het zou moeten gaan, maar ik denk dat de essentie was dat de resultaten er zijn. Ik wil de leden daar dus van harte voor bedanken. Ik bedank ook commissievoorzitter De Coene en alle commissieleden. Dit is immers officieel de laatste keer dat we de beleidsbrief en de begroting bespreken in de plenaire vergadering. Natuurlijk zullen we elkaar nog vaak zien in de commissie, maar ik wou absoluut toch eens zeggen dat het altijd fijn is om van gedachten te wisselen, te discussiëren en tot resultaten te komen in de commissie.

Ik overloop en beantwoord heel snel de gestelde vragen. Mijnheer De Coene, u had eigenlijk twee terechte vragen of bekommernissen. We proberen daar ook absoluut aan tegemoet te komen. U had een vraag over de 1 euromaatregel. Die is bijgestuurd, op basis van een evaluatie. We hebben er inderdaad ook even over van gedachten gewisseld. U vraagt zich af hoe nu concreet in de musea zal worden vertaald dat er absoluut nog een beleid wordt gevoerd voor jongeren, zodat die zeker ook nog worden bereikt. Dat is ook mijn zorg. Op dit moment worden beheersovereenkomsten afgesloten, of wordt erover onderhandeld, met al die diverse musea. Binnenkort moet dat bij mij belanden. Die zullen heel concreet, op maat van elk museum, een regeling bevatten qua doelgroepenbeleid en de vraag hoe men die jongeren meer naar dat museum in kwestie wil halen. Ik zal die daar ook op screenen. Het is de bedoeling dat dit daar echt heel specifiek in verankerd zit.

Dan was er de terechte vraag naar een indemniteitsregeling. De leden zijn op bezoek geweest. Ik weet ook al veel langer dat die bezorgdheid leeft. Neem van me aan dat het voorontwerp van decreet klaarligt. Er is echter een budgettaire probleem. Ik hoef u er niet op te wijzen dat we in budgettaire niet zo evidente tijden leven. Het komt erop neer dat die regeling een heel grote waarborg van de Vlaamse overheid vraagt, en dat die ook zou moeten worden vertaald in de begroting. Het is niet evident om dat op dit moment te doen. Dat betekent niet dat we stoppen, dat we verder niets meer doen. Die regeling is er. Ik ben gerust bereid om daarover verder van gedachten te wisselen, op basis van de op tafel liggende voorstellen.

In het voorjaar zullen wij een proefproject starten, want wij beseffen dat wij niet lang mogen wachten om daarvan werk te maken. Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten (KMSK) en BOZAR zullen dat uitproberen. Voor de waarborgregeling wordt nog geen bedrag in de begroting opzijgezet.

Er waren vragen over de vrijstelling van successierechten. Het verhaal is gelijklopend: de tekst is uitgeschreven, maar er is ook budgettaire speelruimte nodig. Wij hebben keuzes moeten maken, en de Vlaamse Regering is van oordeel dat de krappe middelen ons verhinderen daar nog deze legislatuur werk van te maken.

Mijnheer De Gucht, uw kritiek is steeds dezelfde. Ik heb die al enkele keren weggewuifd. Ik heb al uitgelegd dat er heel veel gebeurt. Ik zal nogmaals oplijsten wat wij deze legislatuur al hebben ondernomen. CultuurInvest is bijgestuurd, waardoor er veel meer een beroep kan

worden op gedaan. Het is een groot succes. Wij hebben er ook voor gezorgd dat andere instrumenten die de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) aanbiedt, worden gebruikt door de cultuursector. Ik verwijs dan bijvoorbeeld naar de Winwinlening. Er is ook de crowdfunding en de code van corporate governance. Hebt u daarvan nog niet gehoord? Het Kunstendecreet bevat meer instrumenten die de kunstensector kan gebruiken om andere werkingsvormen dan een vzw, zoals de coöperatieve, uit te proberen. U hebt dat hier goedgekeurd.

Het budget is met 3,4 miljoen euro structureel verhoogd. Als dat geen structurele ingreep is, dan begrijp ik het niet meer. U blijft altijd maar doorgaan op fiscale kwesties. Dat is een zuivere federale bevoegdheid. U zetelt in de Senaat; ik hoop bijgevolg dat u daar ter zake al een aantal wetsvoorstellen hebt ingediend. Het klopt ook niet dat er geen overleg met de federale overheid is geweest. Nogmaals: als senator kunt u op dat niveau ook initiatieven nemen.

Mevrouw Idrissi is bezorgd over de diversiteit. Ik deel die zorg. In het Kunstendecreet is dat verankerd, en dat is een belangrijke stap vooruit. U bent bezorgd over onze omgang met migratie. Wij hebben een heel mooie brochure gemaakt die morgen publiek wordt gemaakt. Wij zullen het aan stations aan pendelaars uitdelen. De brochure gaat erg concreet over mensen die zich in Vlaanderen thuis voelen. Cultuur heeft ook geld vrijgemaakt – als enig beleidsdomein – voor heel concrete projecten rond de vijftigste verjaardag van de migratie. Er zijn heel veel projecten ingediend; het is een groot succes. Er zal ter zake binnenkort een beslissing worden genomen. Ik heb ook goed nieuws wat betreft Screen Flanders en Bruxellimage. Er is onlangs een akkoord afgesloten, en ik kan u de informatie bezorgen.

Mijnheer Caron, u hebt het over een nieuwsbrief van de Federatie Sociaal-cultureel Werk (FOV). Vorige week was u hier aanwezig. In de plenaire vergadering zei ik niet dat er in deze legislatuur op het sociaal-cultureel volwassenenwerk is bespaard. Ik heb toen gezegd dat de kaasschaaf is toegepast, maar dat er ook is voor gekozen om niet meer te besparen in de cultuursector. De waarheid heeft haar rechten. Misschien hoort u dat niet graag en hebt u dat verdrongen, maar u kunt dat in het verslag nalezen.

De vraag naar poprock is heel actueel met het debat van vorige week. Ik begrijp de vraag en de bezorgdheid. In deze legislatuur heb ik het officiële muziekoverleg opgestart. Die vraag leeft al heel lang. Daarom heb ik naar aanleiding van het nieuwe Kunstendecreet gevraagd om alternatieven voor het pop- en rockbeleid mee te bekijken. Mijnheer Caron, onder andere u hebt dat heel snel weggewuifd. U vond dat we geen aparte regeling moeten hebben. Ik hoor dat die vraag wel degelijk bestaat, dus ik ben absoluut bereid om daar verder op door te gaan en van gedachten over te wisselen. Ik ben blij dat u nu wel inziet dat het mogelijk is.

In het Kunstendecreet hebben we goed samengewerkt en we hebben een aantal nieuwe instrumenten uitgewerkt die voor pop en rock een alternatief kunnen zijn, zodat we sneller op opportuniteiten kunnen inspelen.

Mijnheer De Ro, ik begrijp uw opmerking over cultuureducatie niet goed. Het is in deze legislatuur de eerste keer dat Onderwijs en Cultuur zo goed hebben samengewerkt en dat er zo'n duidelijke visie is op cultuureducatie. Er is trouwens niet alleen een visie, het is ook al uitgewerkt in de praktijk. We hebben zeven provinciale netwerken goedgekeurd die we ook financieel ondersteunen. De expertise die op het terrein bestaat, verspreiden we zo in de provincies. We hebben die expertisecentra erkend en we hebben de middelen gegeven. Als u zegt dat er niets is gebeurd, begrijp ik dat dus niet.

Ik wil ook nog verder gaan. Er is het competentieprofiel voor de cultuureducator. Mensen die in het veld staan, hebben een duidelijke leidraad voor wat van hen wordt verwacht. Zo kunnen we de kwaliteit verbeteren. Dat is uitgewerkt en vindt ingang in de praktijk. We hebben ook het netwerk Vitamine C extra ondersteund om ervoor te zorgen dat de goede praktijken worden verspreid. Als u zegt dat Onderwijs en Cultuur op het vlak van

cultuureducatie tekortschieten, snap ik dat dus niet. Er is heel veel gebeurd en dat was ook baanbrekend werk in deze legislatuur.

Een laatste bezorgdheid is ballet en opera. Ik ben blij dat iedereen inziet dat die fusie een goede zaak is. Die gaat in op 1 januari. Mijnheer De Ro, u vroeg zich af hoe het zat met de financiën, hoe we er op lange termijn voor kunnen zorgen dat die organisatie performant is. Wel, we hebben twee dingen gedaan. We hebben niet alleen de historische schuld opgelost. Met de historische schuld van het ballet hebben we onze verantwoordelijkheid genomen. Aan de andere kant hebben we ook 791.000 euro extra structureel gepland voor de gefusioneerde organisatie. Dat is een heel belangrijke inspanning in tijden dat de budgetten niet zomaar voor het rapen liggen. Het is een heel bewuste keuze geweest om de toekomst veilig te stellen.

U verwijst ook naar de gebouwen van de opera in Gent. Ik vind het jammer dat u het voorstelt alsof de Vlaamse overheid tegenover de stad Gent staat. Dat is niet mijn visie. We moeten daar samen uit geraken en dat zijn we nu ook aan het doen. Er zijn gesprekken bezig, we zullen samen een regeling uitwerken. Dit heeft ook te maken met een door Onroerend Erfgoed erkend gebouw. We bekijken de mogelijkheden, maar het is zeker de bedoeling om eruit te geraken en ervoor te zorgen dat het gebouw op een volwaardige manier kan worden gebruikt en dat er voldoende kwaliteit kan worden aangeboden.

Samengevat, de prijzen worden aan de aankomst uitgereikt. Ik ben blij dat jullie erkennen dat er in deze legislatuur heel veel is gebeurd. We zullen nog vijf maanden hard voortwerken.

De heer Jo De Ro: Minister, ik ben bereid toe te geven dat er dingen zijn veranderd aan structuren, dat er een gemeenschappelijke visie is, dat Onderwijs en Cultuur stappen hebben gezet. Ik zal het tegendeel niet beweren. De heer De Coene verwijst hier vandaag naar de 1 euromaatregel. Samen met andere collega's ben ik bezorgd over de resultaten voor de kinderen. Die zijn te weinig zichtbaar op het terrein. Op sommige plaatsen is er misschien zelfs geen vooruitgang inzake cultuur- en kunstbeleving voor jonge mensen.

Minister, u zegt terecht dat er 790.000 euro structureel recurrent bijkomt voor het ballet en de opera. Dat is goed. Alleen maken de cijfers die ik citeerde en de vrees die ik uitte, duidelijk dat er vanaf 2015 en 2016 met de huidige financiering, inbegrepen de 790.000 euro, tekorten zullen zijn. Ik heb een praktisch voorbeeld gegeven van een organisatie die zelf meer wil besparen en terugplooiën op 45 dansers, maar blijkbaar had de regering of u als minister aan de vakbonden beloofd om de 49 dansers toch te behouden. Wat de effectieve recurrente personeelsuitgaven betreft, maakt dit wel degelijk een verschil. De tekorten zouden op die manier enkel oplopen.

Wat de Vlaamse Opera in Gent betreft, heb ik niet de indruk willen wekken dat het een boksmatch tussen de stad Gent en de Vlaamse Regering zou moeten worden. Ik heb alle antwoorden naast elkaar gelegd. Ik merk heel wat verschillen tussen de meningen van minister Muylers, minister Bourgeois en de betrokken schepenen.

Minister, hoewel u mijn vrees gedeeltelijk hebt weggewerkt, zullen we u hierover blijven bevragen. Er zijn gesprekken aan de gang. Die gesprekken lijken me nodig. We zitten daar met verschillende bevoegdheden en met een ingewikkelde eigendomsstructuur. De grote bezorgdheid is evenwel dat het gebouw nu eindelijk moet worden gerestaureerd. Indien dit niet zou gebeuren, zou de fusie op infrastructureel vlak gedeeltelijk worden gehypothekeerd.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Wat mijn beleidsdomein betreft, hebben gelukkig slechts twee mensen het woord genomen. De meerderheid laat nu en dan wel eens kritische noot horen. Ik ga er echter van uit dat de meerderheid het beleid in het algemeen kan ondersteunen. Indien dit niet het geval zou zijn, zouden de leden van de meerderheid hun kritische bemerkingen daarnet wel hebben laten horen. Ik kan trouwens tegen kritische noten. Dat houdt een mens scherp.

Mevrouw Werbrouck, ik zal trachten de punten te overlopen die u naar voren hebt gebracht. U hebt eerst vermeld dat jongeren minder gezond zijn dan in het verleden. U hebt in dit verband naar het sportbeleid verwezen. Volgens mij spelen we hier met een aantal initiatieven heel vroeg op in. Ik denk onder meer aan de zogenaamde followers, aan de naschoolse sportactiviteiten en vooral aan het op kinderen gerichte project 'Multimove for Kids'. Wat 'Multimove for Kids' betreft, realiseren we nu de uitrol van een project waar vroeger niet aan werd gedacht.

Een tweede punt betreft de motorcrossterreinen. U kent mijn reactie. Volgens mij was het wel een juiste zet de provincies voor hun verantwoordelijkheid te plaatsen. In het verleden is duidelijk gebleken dat de gouverneurs daarachter stonden en zelf initiatieven wilden nemen. Niet iedereen was het daarmee eens. Volgens u vond niemand dat een juiste beslissing. Zo ver ga ik niet. Ik heb toen twee kritische stemmen gehoord, namelijk uw stem en de stem van de heer Sauwens. Volgens mij hebben we toen de juiste beslissing genomen.

De provincies trachten een draagvlak te zoeken. Zodra iemand momenteel tracht een motorcrossterrein aan te leggen, komt er meteen een reactie. Het volstaat te verklaren dat het op een bepaalde plaats zal komen en de mensen staan al op hun achterste poten. Het terrein mag er zeker niet bij hen komen.

Mijnheer Gysbrechts, het verbaast me dat u niet gelooft in de verantwoordelijkheid die de sportfederaties en de gemeentebesturen met betrekking tot sport kunnen nemen. Ik ben ervan overtuigd dat de gemeenten het best geplaatst zijn om met betrekking tot sport en armoede initiatieven te nemen. Dit moet dicht bij de mensen gebeuren. De gemeenten zijn hiervoor goed geplaatst.

Ik geloof niet dat een sportmedisch geschiktheidsonderzoek voor alle federaties nuttig is. We moeten opletten dat we op die manier geen drempel creëren die mensen ervan weerhoudt aan het sporten te gaan. Er moet een evenwicht zijn tussen het risico dat mensen nemen en het nut van het sportmedisch onderzoek.

Vindt u het nodig dat we aan alle leden van de Vlaamse Wandelfederatie (VWF) een sportmedisch onderzoek opleggen? Moet dit voor iedereen die hieraan deelneemt? Ik stel u de vraag. Ik geloof niet dat we dit automatisch decretaal moeten opleggen. Ik geloof in het verantwoordelijkheidsgevoel van de federaties in Vlaanderen en in wat de Europese federaties opleggen.

Dit moet allemaal aansluiting vinden op de visie die wordt ontwikkeld. De titel van mijn beleidsnota was 'Door samenspel scoren'. De Vlaamse overheid moet alles niet opleggen. We moeten ervoor zorgen dat de federaties over de juiste mogelijkheden beschikken. Wat het sportmedisch geschiktheidsonderzoek betreft, hebben we dat al georganiseerd. We zullen dat ook doen met een nieuw decreet houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid.

Die visie is er wel degelijk, ze is vertaald in nieuwe decreten. Het nieuwe beleid houdt decreten in over gezond en ethisch sporten en over Sport voor Allen. Er is een nieuwe manier van omgaan met G-sport (sport voor personen met een handicap of beperking) en een Dopingdecreet. We hebben een Topsportactieplan III gemaakt. Het verbaast me dat u beweert dat we geen visie hebben op infrastructuur en op topsport. Die is er heel duidelijk wel.

Het Topsportactieplan III focust op tien sporten. We zetten deze in drie centra samen. We combineren wetenschappelijk onderzoek en topsporten. We combineren schoolgaan – op elk niveau – en sporten. We kiezen voor één plaats per topsport. Deze visie is onderbouwd.

Ik ben het helemaal niet met u eens dat we niets of te weinig gedaan hebben rond topsport. Oorspronkelijk waren er geen middelen voor sportinfrastructuur; toch hebben we in de afgelopen jaren een stimulans gecreëerd die extra middelen heeft opgeleverd.

Ik heb geprobeerd om anderen daarbij te betrekken en te laten participeren op het lokale en bovenlokale vlak en voor de topsport. Zulke partners moet je dan wel kunnen overtuigen. Het kan een succes worden genoemd dat de lokale entiteiten, niettegenstaande de crisis, dankzij de teaser, hebben ingezet op sport. Denk aan de Finse pistes, aan de nieuwe vloeren, de kunstgrasvelden en dergelijke. We hebben drie keer 4 miljoen euro ingezet, en die zijn zeker verdubbeld dankzij de inbreng van de gemeenten.

Hetzelfde geldt voor de filosofie rond bovenlokale samenwerking. De dossiers worden ingewacht. De geplande 10 miljoen euro zal verdrievoudigd worden en geïnvesteerd in bovenlokale sportinfrastructuur. Hetzelfde voor de topsport: we trekken slechts 10 miljoen euro uit, en die zal op het terrein resulteren in 25 miljoen euro trainingstopsportinfrastructuur. Geef het maar eerlijk toe, dat is onverwacht veel. Dat het lintje wordt doorgeknipt door mijn opvolger, kan me geen barst schelen. Ik zal gewoon blij zijn dat de topsportinfrastructuur wordt gerealiseerd.

Ik ben het niet eens met de heer Wienen, die er nu even niet is, dat we een kans gemist hebben betreffende de voetbalstadions. Ik ben ervan overtuigd, en ik denk u allemaal, dat de voetbalclubs in eerste en tweede klasse ondernemingen zijn. Het initiatief voor een nieuw stadion moet komen van die ondernemingen. Een bewijs daarvoor is de vernietiging van de – erg beperkte – Vlaamse steun door de EU. Ze beschouwden het als een ongeoorloofde ondersteuning van een onderneming. Ons een gemiste kans verwijten, slaat nergens op.

Er was een voorstel van voormalig minister Bert Anciaux. Ik heb dat aangepast. We hadden een teaser, maar de verantwoordelijkheid ligt bij de voetbalclubs zelf. Er waren tien dossiers ingediend naar aanleiding van het wereldkampioenschap. Het zijn wellicht de clubs zelf die om economische redenen de dossiers hebben teruggetrokken.

Er is wel nood. Ik probeer nu opnieuw met een kleine ondersteuning, die dan ook nog sociaal gericht moet zijn, om het aanvaardbaar te maken voor Europa. Wat Club en Cercle Brugge betreft, er is zeker geen beslissing genomen. Alle dossiers van degenen die steun willen op die 8 miljoen euro worden ingewacht. We bekijken dan wat relevant is. Twee voetbalstadions vlakbij elkaar betekent een negatief element in de beoordeling.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, u hebt mij woorden in de mond gelegd die ik niet heb gezegd. Ik heb niet gezegd dat u niets doet voor de fysieke fitheid van de kinderen. Ik heb gewoon gezegd dat het een dalende trend is en dat we die slimme impulsen moeten blijven geven. Het is een feit dat er een dalende trend is in de algemene fysieke conditie. De mensen doen meer aan sport, maar doen ze dat op een gezonde manier? Ik maak mij die bedenking.

Ik weet dat het motorcrossdossier heel moeilijk is. We hebben u vier jaar aan een stuk, tot vervelens toe, antwoorden gevraagd. Ik heb niet gezegd dat u iets moet beslissen zonder overleg te plegen. U moet overleg plegen, maar u moet zich niet blijven verschuilen achter het draaien van provinciale rondjes. We hebben drie, vier jaar verloren. We weten dat er geen draagvlak is. We weten hoe moeilijk het is: 'not in my backyard'. Daarom hebben wij u, minister, gevraagd iets voor te stellen. Ik was dan ook heel blij dat u daarmee naar buiten kwam. Maar het is jammer dat u op het moment dat u zegt dat u vier tijdelijke terreinen hebt, er eigenlijk nog geen bespreking is geweest. U hebt dus niets beslist, maar u gaat toch iets lanceren zonder dat er overleg is gepleegd. De heer Tommelein zal het daar wellicht ook nog over hebben.

U zegt daar iets over het lintje doorknippen, in verband met infrastructuur. Dat is goed mogelijk, en ik hoop dat het inderdaad een vooruitgang zal zijn. Ik heb dat ook gezegd: u hebt heel veel engagementen. Maar er moet iets klaar staan. Uw opvolger zal niet alleen het lintje doorknippen, hij zal ook de factuur moeten betalen. Ik ben bang dat het zal worden teruggeschroefd, dat het terug naar af zal gaan.

Ik vind het heel jammer dat u nog altijd geen strategisch plan voor sportend Vlaanderen hebt. U hebt drie aparte plannen. Er is het actieplan Sport voor Allen 2012-2014, en er is het

Topsportactieplan wat betreft 2013-2016. De jaartallen zeggen genoeg: er is geen langetermijnvisie. U moet een algemene visie hebben. Zelfs 2020 is te kortbij. Nederland is al bezig tot 2024. Daar zouden we targets kunnen in zetten. We moeten het tekort aan trainingscapaciteit zoveel procent wegwerken; tegen 2020 moet de participatie met zoveel procent toenemen. Er zitten heel veel zaken in. Minister, maak dat strategisch plan met een langetermijnvisie. Stop niet bij de Spelen van 2016 in Rio, maar ga door tot 2024.

De heer Wilfried Vandaele: Die motorcrossterreinen blijven maar terugkomen. Collega's, jullie mogen het toch niet voorstellen alsof er niets gebeurd is. Deze meerderheid heeft toch een aantal maatregelen genomen, onder andere om dat mogelijk te maken in die havenzones. *(Opmerkingen van mevrouw Ulla Werbrouck)*

Oké. Nu zegt u opnieuw dat de minister dat moet beslissen. Jaren geleden, jaren voor deze regering, heeft men aan de provincies, die daar veel dichterbij staan, gevraagd om die selectie te maken. Zij hebben het niet willen doen. U weet dat ook. Maar als we het omgekeerde zouden doen, wat u nu vraagt, als Vlaanderen zou zeggen dat het daar en daar en daar moet, dan krijgen we ook weer kritiek want dan zal men zeggen dat het te veraf staat van het lokale gegeven. Dit is niet het niveau om dergelijke heikele punten te beslissen. Je moet rekening houden met wat de lokale overheden, de provincies, willen. Er moet in de eerste plaats worden bekeken wat de provincies, de lokale overheden, mogelijk achten. We dreigen dat een beetje om te keren en de verantwoordelijkheid te leggen op het Vlaamse niveau, waar ze volgens mij niet hoort te liggen.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, u hebt gelijk als u zegt dat Vlaanderen niet alles moet opleggen. Het gaat over het hele Vlaamse sportbeleid, ik ben het daarin 100 procent met u eens. Dat is dus duidelijk.

U zegt dan, als reactie op wat ik heb gezegd, dat u, wat betreft armoede, in uw beleidsbrief rekent op participatie van anderen binnen overlegorganen en op de gemeentebesturen.

Ik heb alleen willen aangeven dat dat wat te weinig is. Het lijkt mij een gevaarlijk verhaal. Gemeentebesturen zitten immers al met zoveel andere zaken. Ik heb het nu natuurlijk alleen over uw bevoegdheid, minister, maar het gaat heel beleidsdomeinoverschrijdend. Ik vrees dat het iets te weinig is.

Over het decreet met betrekking tot sportmedisch onderzoek dat er nog aankomt, hebben we het al meermaals gehad. Wij hebben dat gesteund in de commissie. Ik heb toen duidelijk gezegd dat je niemand kunt verplichten tot een onderzoek. Ik begrijp wat u zei over de wandelaars, maar wat wij vragen, is dat we ons meer engageren om meer te informeren en om dat iets duidelijker als directief mee te geven.

Wat de infrastructuur betreft, heb ik al gezegd dat er goede intenties zijn. Het is net daarover dat een kritische noot klonk van uw coalitiepartner – inderdaad in de commissie, en niet in de plenaire vergadering. Als men dat hard wil maken, moet men dat inderdaad ook hier doen. Voor mij is dat niet de essentie, maar ik wil wel meegeven dat die kritiek er was.

U verwijst naar de kunstgrasvelden en de Finse pistes. Ik heb u daarin altijd gesteund, omdat wij vinden dat dat nodig is. Er zijn collega's die daar in de commissie anders over dachten, maar wij blijven vinden dat het Vlaamse sportbeleid ook de gemeentes verder moet stimuleren om de lokale infrastructuur uit te werken. Zij hebben die hulp nodig. Die is dan ook noodzakelijk.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister Muyters, gisteren heeft een collega hier gezegd dat u een babbelaar bent, en geen doener. Het ging over een ander beleidsdomein, maar ik kan het voor dit terrein alleen maar bevestigen: u bent een babbelaar, en geen doener.

Als u vanuit uw kabinet aankondigt dat de beslissing genomen is om de haventerreinen in Vlaanderen aan te spreken om daar motorcrosspistes aan te leggen, is het minste dat u kunt doen, vanuit uw kabinet, uw administratie of uw provinciale administratie, contacten leggen met die haventerreinen. Ik ben zelf vanuit mijn lokale functie mee verantwoordelijk in de haven van Oostende. Het eerste woord, het eerste signaal is daar nog niet over binnengekomen. De mensen van de haven van Oostende lezen uw verklaringen in de krant, en vandaag wachten zij nog altijd op het eerste signaal om daar een gesprek over te voeren. U bent dus een babbelaar.

Begrijp mij niet verkeerd, minister: ik weet dat dit een moeilijk dossier is. Mijn collega Gysbrechts en heel onze fractie in de commissie steunen u in uw zoektocht naar geschikte motorcrossterreinen. Wij werken dat absoluut niet tegen. Maar ik heb dezelfde verhalen gehoord van mijn collega uit Gent. Ik vraag me ook af hoe u dat zult verdelen, want de havens van Zeebrugge en Oostende, dat zijn twee havens en dus twee motorcrossterreinen die heel dicht bij elkaar liggen.

U bent een babbelaar, maar uw dossier raakt niet opgelost. U krijgt er op het einde van de legislatuur geen oplossing voor. U neemt de vlucht vooruit. U doet aan aankondigingspolitiek. Uw beleid trekt op dat vlak nergens op.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik heb u daarover bevraagd in de commissie. Er werd een kader gecreëerd, zonder voorafgaand overleg, en daarna zou men met de havenbesturen gaan praten. Ik heb vanuit mijn bestuurder in de haven van Gent ook die vraag op tafel gelegd. Het eerste gesprek zal binnenkort plaatsvinden, in januari. U hebt de provincies en de havenbesturen nodig om dit project te realiseren. Ik wil u uitdrukkelijk oproepen om zo snel mogelijk met de havenbesturen en de provincies in overleg te gaan. Anders zult u dat project niet kunnen realiseren.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Tommelein, ik ben een babbelaar, maar ik babbel blijkbaar niet genoeg, want ik heb niet met hen gebabbeld. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Ik heb eerst geluisterd naar de provincies. Ik heb met de provincies de rondjes gedraaid. De provincies hebben met de havenbesturen contacten gehad. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Mag ik nu even? De provincies hebben contacten gehad, want de Vlaamse Regering had de opening gecreëerd om tijdelijke terreinen in de havens te openen. Vanuit de provincies, zij het misschien niet van allemaal of op alle plaatsen, hebben wij het signaal gekregen dat er wellicht binnen de havens wel mogelijkheden waren. U moet niet nee schudden, het is ja. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Verschillende provinciebesturen hebben mij dat signaleerd. In de commissie, waar u niet bent geweest voor die motorcrossterreinen, is letterlijk door een van uw collega's gezegd dat ook in de haven van Oostende mogelijkheden zijn.

Je kunt op twee manieren naar de havens gaan. Je kunt vragen: "Beste havens, zien jullie een mogelijkheid?" Ik zal het antwoord geven: nee. Ofwel ga je, met een andere instelling, zoeken naar een plaats in elke haven. En dat doen we. We gaan ervan uit dat er in elke haven een plaats moet zijn en we gaan die samen zoeken, in overleg met de havens.

Mevrouw Werbrouck, u mag gerust zijn, die middelen zijn er. Mijn opvolger moet die niet zoeken, die zijn er. Dat is in orde.

Mijnheer Gysbrechts, in verband met het sportmedisch onderzoek: in het voorstel dat straks wordt besproken, staat uitdrukkelijk dat het een opdracht is van de federaties om de nodige informatie ter beschikking te stellen. Ik reken erop dat zij dat op een juiste manier doen.

De heer Bart Tommelein: Er bestaat zoiets als een gegeven, minister Muyters. U zegt iets of u babbelt en iemand anders zegt mij iets in een directiecomité van een haven, en een van beiden liegt. Ik kan enkel tot de conclusie komen dat u niet enkel een babbelaar bent, maar ook een leugenaar. *(Opmerkingen bij de N-VA)*

Ik zeg u, minister, dat wij in de haven van Oostende op geen enkele manier contacten hebben gehad over dit dossier. En u beweert net het tegenovergestelde. Dat is niet correct. U hebt een vlucht vooruit genomen. U hebt in een persbericht aangekondigd dat u in vier havens een motorcrossterrein wilt openen. Dat is aankondigingspolitiek, minister, niet meer. Ook vanuit de haven van Gent hebt u trouwens al het signaal gekregen dat het niet kan.

Minister Philippe Muyters: Het kan daar niet en het kan nergens, dat signaal krijg ik overal. Ik neem het niet dat u mij een leugenaar noemt. Ik heb niet gezegd dat ik contact heb gehad met een havenbestuur. Ik heb gezegd dat ik van de provincies signalen kreeg dat er binnen de havens mogelijkheden waren. Dat is ook gezegd in het parlement. Wie toen aanwezig was, weet dat. Een van uw collega's heeft gezegd dat er ook een mogelijkheid is in de haven van Oostende. Laat hen maar zeggen dat het zo is gebeurd. Ik neem het niet dat u mij een leugenaar noemt, want dat is niet het geval. Ik geef weer wat er in de gesprekken met de provincie is gezegd.

De heer Matthias Diependaele: Wie liegt er eigenlijk, als u eerst zegt dat er geen overleg is geweest... *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

De voorzitter: Mijnheer Tommelein, ik vraag aan de Handelingen om een afschrift te maken en dat aan u te bezorgen. Ik heb de microfoon stilgezet van de heer Diependaele. Hij krijgt het woord niet meer, mijnheer Tommelein. En u ook niet, mijnheer Vereeck. *(Gelach)*

Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Na al dit testosteron, rust. Ik wil ook beginnen met de Jupiler League van de Mediacommissie te feliciteren en te danken voor de inbreng, niet enkel vandaag maar ook de voorbije jaren. Ik deel, met de knipoog, toch één rode kaart uit aan de heer Verstrepen, wegens te veel afbraakvoetbal. U zegt, mijnheer Verstrepen, dat er niets fundamenteels is gebeurd, maar daar ga ik niet mee akkoord.

Ik som even op. Er is de oprichting van het Mediafonds voor het stimuleren van eigen producties. Er is de oprichting van het Kenniscentrum Mediawijsheid voor een structureel beleid rond mediawijsheid. Er is de oprichting van het Media Innovatie Centrum (MiX) om een structureel beleid rond innovatie in de media uit te voeren, vooral digitaal. Er is de oprichting van de Mediacademie om opleidingen te organiseren zowel voor de geschreven pers als voor de mensen die in de audiovisuele sector actief zijn. Er is het decreet signaalintegriteit waar we met alle collega's samen hard aan hebben gewerkt. Er is de investeringsplicht voor de distributeurs. Er zijn de regionale zenders en ik kan zo nog even doorgaan. Het zijn allemaal structurele maatregelen, en dan heb ik nog niet de projecten opgesomd.

Enkele collega's zijn bezorgd over het radiobeleid. In het regeerakkoord hebben we afgesproken om de voorbereidingen te starten zodat de nieuwe regering het nieuwe radiolandschap tegen 2016 kan beslissen. Die voorbereidingen zijn gestart. Ik ben zelf ook niet wild van de studie. Er zit een goede beschrijving in van het huidige landschap, maar ze bevat weinig beleidsadviezen waar wij mee aan de slag kunnen. Er worden ook heel wat vragen doorgeschoven en verwezen naar technische antwoorden. Ik heb in ieder geval aan mijn administratie gevraagd om ervoor te zorgen dat we de technische antwoorden ook krijgen. Wat mij betreft, zullen we doorwerken en kunnen we het debat zeker voeren opdat ook de timing kan worden gehaald.

De heer Yüksel had een vraag over de evenementenlijst die ik niet goed begrijp. Over die evenementenlijst hebben we al ieder jaar gesproken in dit halfroond en in de commissie. Ieder

jaar heb ik al moeten zeggen dat wij gewoon weten – en ik heb het ook aan de commissie voorgelegd om er samen over te beslissen – dat opnieuw naar Europa gaan om te vragen om de evenementenlijst uit te breiden, niets uithaalt. We lopen integendeel het risico dat er een aantal dingen worden afgehaald. Ik dacht dat we het in de commissie unaniem eens waren dat we dat risico beter niet namen.

De heer Yüksel vraagt ook – en dat begrijp ik ook niet goed – dat ik de perssteun aan de grote spelers zou stopzetten. Ik geef geen perssteun. Wie dat wel doet, is de Federale Regering, met een btw-tarief van 6 procent voor de dagbladhandelaars en een voordelig tarief voor de distributie van bpost. Als u daar iets over wilt onderhandelen, moet u uw federale collega's aanspreken. Maar als men daar ook op inkort, dan moeten we er wel rekening mee houden dat het misschien geen positieve invloed zal hebben op de diversiteit van het landschap. Men kreunt nu al en gaat gebukt onder economische uitdagingen, net de oorzaak van de fusies.

Er zijn collega's die non-believer blijven van het derde net. Ze willen geen derde net want het is niet nodig. Jullie willen dus ook niet meer de ontubbeling van Ketnet? Jullie willen ook geen programma's voor expats? Jullie willen niet meer ruimte voor cultuur, voor rechtstreekse uitzendingen van cultuurevenementen? Jullie willen niet meer ruimte voor kleinere sporten? Jullie willen niet meer ruimte voor experimenten rond jongeren? Ik betreur dat en ik deel jullie mening echt niet.

Met vereende krachten, met inspanningen van het VRT-personeel en de raad van bestuur van de VRT, zijn we erin geslaagd om het financieel plaatje op orde te stellen. De VRT heeft haar financieel meerjarenplan tot op de letter gevolgd. Er worden geen verliezen meer gemaakt. De gemaakte verliezen uit het verleden zijn bijna allemaal weggewerkt. Er is een definitieve oplossing voor de pensioenregeling van het personeel van de VRT, er is een oplossing voor de huisvesting van de VRT. De beheersovereenkomst die we zeer strikt en restrictief hebben opgesteld, wordt correct nageleefd. Ik ben dus van mening dat de VRT een correct parcours rijdt.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, dank u voor de rode kaart, dat is altijd nuttig, zo'n kerstkaartje voor de feestdagen.

Wat ben je met alle opleidingen en stimuli als de jobs verdwijnen als sneeuw voor de zon? Dan zit je met een overschot op de markt. Dat zien we nu al, en ik vrees dat het nog erger zal worden.

Ik zet graag de puntjes op de i. Ik heb daarnet de discussie gevolgd over de VRT, maar ik heb me onthouden van commentaar. De VRT krijgt – ik schat – 450 miljoen euro per jaar, zonder de verdoken inkomsten. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

De cijfers staan op de website van de VRT, minister, u mag die checken.

Als u daarnaast kijkt naar het landschap – in evenwicht of niet –, dan zien we 140 miljoen euro inkomsten voor de Sanoma-groep, radio, televisie en internet samen. De Vlaamse Media Maatschappij (VMMa) klokt af op 268 miljoen euro – de cijfers na de komma laat ik onvermeld. Als we dat vergelijken met het budget uit belastinggeld van de VRT, dan vind ik het vreemd dat mensen hier zeggen dat de VRT het goed doet. Laten we eerlijk zijn, dit is een volledige ontwrichting van de mediamarkt. Ik had gehoopt dat u dat als minister van de VRT vroeger – nu toch iets minder, we hebben dat al lang niet meer gehoord – wat in evenwicht zou brengen, maar dat hebt u niet gedaan.

Vandaar mijn kritiek. Ik vind het nodig om u die kritiek te geven. En waarom is het zo belangrijk dat hier discussies worden gevoerd over zaken waar u ook niets aan kunt doen, zoals het frequentieplan? Heel eenvoudig, omdat in het verleden, in de vorige legislaturen – de éminence grise zit hier niet – verkeerde politieke keuzes worden gemaakt over het radiolandschap. We krijgen dat nooit meer rechtgetrokken, mijnheer Wienen – die hier niet meer is. Dat krijgen we niet hersteld. Ik vind het heel spijtig dat ook in deze legislatuur de

Vlaamse Regering en u als minister nog niet eens de term ‘zerobase’ over de lippen krijgt. Het is een technische omschrijving om de doodeenvoudige reden dat je een rechte trekking zou kunnen krijgen van een dominante overbezetting van technisch nutteloze VRT-radiofrequenties. Daarmee zouden we het evenwicht kunnen herstellen en een bloeiend landschap creëren. Dat is het fundament van mijn kritiek, waarbij ik stel dat u wel wat tandjes bij had mogen steken in dit laatste ritje.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik wil kort reageren op uw vraag over de perssteun. Wij pleiten voor een heroriëntering. We zeggen dat in functie van de hele evolutie in de mediasector, in functie van de bedrijven die de steun echt nodig hebben. Vandaag stellen we vast dat heel wat bedrijven die een reorganisatie doorvoeren, nog steeds op dezelfde manier perssteun krijgen. Dat is nefast voor de tewerkstelling in de mediasector.

Er zijn collega's die pleiten voor een volledige afschaffing. Voor alle duidelijkheid, wij zeggen alleen dat het moet worden bekeken in functie van de nieuwe ontwikkelingen in de sector. Dat vragen wij, en ik weet dat dit zich op een ander politiek niveau bevindt, maar u bent minister van Media en dus kunt u het vanuit uw bevoegdheid aankaarten bij de federale overheid.

De heer Philippe De Coene: Mijnheer Yüksel, bij de commentaar die u geeft, blijkt dat u lijdt aan een zekere blindheid. Deze minister heeft een aanvang genomen met het media-innovatiecentrum. Dat is baanbrekend in vergelijking met wat in andere Europese landen wordt gedaan. Deze minister heeft gezorgd voor een component in het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF), met name het Mediafonds, waar iedereen vol lof over spreekt. We hadden het er vorige week nog over in onze commissie Cultuur met de mensen van het VAF die bij ons op bezoek waren en die hun appreciatie hebben uitgedrukt voor de nieuwe mogelijkheden die ze krijgen.

Mijnheer Verstrepen, u zou ik een vraag willen stellen. Op een zeker moment hebt u de terminologie “de verdoken inkomsten van de VRT” gehanteerd. Zou u daar wat tekst en uitleg bij kunnen verschaffen? Wat zijn de verdoken inkomsten van de VRT? Kunt u dat ophelderen? Kunt u dat becijferen? Hebt u daar indicaties van? Zo ja, zegt u dan wat ze zijn zodat we er een gevolg aan kunnen geven. Zo neen, zwijg dan zedig.

De heer Jurgen Verstrepen: Het verbaast me, ik dacht dat de heer De Coene commissievoorzitter was en dat hij toch begreep waarover de discussies in deze legislatuur zijn gegaan.

Ik wil dit gerust even toelichten. Ja, “verdoken”, misschien kunnen we over het woordgebruik beginnen. Elke minister heeft een budget voor communicatie dat naar de openbare omroep wordt gepompt.

We hebben het over sponsoring of gelden via de gemeenten. Dat is u toch wel bekend in Kortrijk. Dat is allemaal overheidsgeld dat nog eens buiten de officiële overheidsfinanciering aan de openbare omroep wordt toegestopt. Ik dacht dat dat duidelijk was.

De heer Philippe De Coene: Mijnheer Verstrepen, u moet eens een les Nederlands volgen en naar de betekenis van het woord verdoken kijken. Alle inkomsten van de VRT, van welke aard ook, worden geboekstaafd en gecontroleerd, onder meer in onze commissie. Wat u nu insinueert, is dat er daarnaast een circuit zou bestaan waar wij geen weet van hebben. Ik vraag u daarmee op te houden want u kunt dit niet hard maken en u krabbelt tactisch dan toch terug. Ik zou dus zeggen: zwijg zedig.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, het gaat hier niet over de inhoud. De heer De Coene probeert gewoon te beschadigen. Ik stop deze discussie. Het gaat over een commissiediscussie. Ik wil dit daar gerust nog eens toelichten met alle details. En dan verwacht ik ook de verontschuldiging van de commissievoorzitter.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister Muyters, wat de infrastructuur betreft, heb ik uit de begroting Sport begrepen dat het vooral gaat om vastleggingskredieten en niet om vereffeningskredieten. Ik denk dat dat is wat mevrouw Werbrouck bedoelt en ik steun haar daar ook in. De factuur wordt dus gewoon doorgeschoven.

Minister Philippe Muyters: Er zijn niet alleen vastleggingskredieten, er zijn ook vereffeningskredieten. Er zijn Lottogelden en er zijn ruiters uit het verleden. Vastleggingskredieten betekenen dat het engagement mag worden aangegaan. Daar had mevrouw Werbrouck het over. Zij wil zeker zijn dat het zal worden gerealiseerd. Welnu, als men vastleggingskredieten heeft, dan mag men dit realiseren.

De voorzitter: Wat ik wil opmerken, is dat een aantal mensen hier een betoog houden maar niet de elementaire beleefdheid hebben om naar het antwoord van de minister te luisteren. Ik heb het in dit geval over de heren Wienen en Mahassine. Zij komen hier een betoog afsteken maar als de minister antwoordt, zijn ze niet meer te zien. Dat staat bij deze ook in het verslag.

Leefmilieu, Natuur en Energie

De voorzitter: Dames en heren, we bespreken nu het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie.

Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ook in 2013 werden we verschillende keren geconfronteerd met alarmerende cijfers en berichten over zowel milieu als natuur. Minister, u hebt geen gemakkelijke taak als minister van Leefmilieu. De milieudossiers waar u en uw administratie oplossingen voor zoeken, zijn vaak complex en vormen een uitdaging voor veel maatschappelijke en economische actoren. Het is echter onze plicht om een gezond en evenwichtig leefmilieu na te laten aan onze kinderen. De uitdagingen zijn dus groot.

Het fijn stof haalde dit jaar al vaak het nieuws. Maar we gaan intussen stap voor stap vooruit om de Europese normen te behalen. Toch oordelen veel gezondheidsspecialisten dat deze normen voor fijn stof te weinig beschermen. Ze wijzen erop dat de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie 2,5 keer strenger zijn.

Gezonde lucht is een basisrecht. We moeten dit thema dan ook bovenaan de beleidsagenda laten staan en we moeten er verder over waken dat de ingrepen voldoende effect hebben.

Een dossier waarin al veel stappen werden gezet, is de integrale aanpak van ons waterbeleid. Er is geïnvesteerd in waterkwaliteit. Dat heeft een weerslag op het leven dat stilaan in de meeste waterlopen terugkeert. Toch ziet het ernaar uit dat Europa ons opnieuw op de vingers tikt voor onze aanpak van onder andere nitraten in ons oppervlaktewater. We zijn nu benieuwd of de 'Programmatiese Aanpak Stikstof' beterschap brengt.

Om waterlast aan te pakken werd intussen een uitgebreide set van maatregelen voorgesteld en uitgevoerd. Via de jaarlijkse rapportage worden we in het parlement op de hoogte gehouden van de vorderingen. Maar voor de inwoners van sommige overstromingsgevoelige regio's duurt het natuurlijk vrij lang eer de nodige werken daadwerkelijk worden uitgevoerd. Dat vraagt tijd.

Het is ook zo dat bepaalde werken pas hun nut zullen bewijzen als alle knelpunten op die waterloop worden aangepakt.

De weinig positieve teneur van het Natuurindicatorenrapport 2013 van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) bevatte toch ook een aantal positieve signalen. De instandhoudingsdoelstellingen moeten er mee voor zorgen dat de achteruitgang van de verschillende natuurtypes die Vlaanderen rijk is, stopt. Met het beschermen van kwetsbare habitats zullen we beter in staat zijn de negatieve spiraal van verlies aan plant- en diersoorten op te vangen.

De decretale basis voor deze beschermingsoperatie moet er dus snel komen, vooral omdat de doelstellingen dan eerst nog moeten worden vertaald in concrete maatregelen alvorens er op het terrein kan worden ingegrepen.

Tot slot willen wij nog benadrukken dat het natuurproces niet mag worden beperkt tot de Natura 2000-zones alleen. Ook buiten die zones is het belangrijk die basisnatuurkwaliteit na te streven. Daarom hopen wij dat u ook de bestaande natuur- en beschermingsinitiatieven buiten Natura 2000 verder zult blijven ondersteunen. Het gebied- en resultaatgericht heroriënteren van agromilieumaatregelen bij landbouwers is daarin een belangrijk gegeven.

Minister, u hebt deze legislatuur werk gemaakt van het openstellen van natuur en bos. Dat vinden wij heel belangrijk. Het bos biedt mensen immers tal van diensten en biedt bovendien ruimte en rust. Daarom is het belangrijk dat mensen toegang hebben tot bos. Niet alleen pleiten wij ervoor verder werk te maken van bosuitbreiding, maar ook van het beschermen van de meest waardevolle ruimtelijk bedreigde bossen. We vragen u om samen met uw collega van Ruimtelijke Ordening, minister Muyters – die hier trouwens ook aanwezig is –, te zoeken naar een oplossing voor deze bossen.

Ik heb van minister Muyters ook begrepen dat hij er zeker toe bereid is samen te werken met u. Een maatregelenmix moet zorgen voor een betere bescherming van die bijzonder ecologisch waardevolle en ruimtelijk bedreigde bossen. We moeten tot een oplossing komen die moet leiden tot meer zekerheid voor het behoud van het bos, maar uiteindelijk ook voor de eigenaar van die bossen.

Minister, u moet wonderen verrichten met een beperkt budget. Daarom is het des te belangrijker om de juiste keuzes te maken met een maximaal rendement.

Er is dit jaar nog veel werk aan de winkel. Wij willen u alle steun geven om tot een goed resultaat te komen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, ministers, collega's, slechts 9 van de 59 bedreigde soorten en 5 van de 47 bedreigde habitats in Vlaanderen zijn in een goede staat van instandhouding. De Vlaamse Regering heeft een stuk vertraging opgelopen in de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de verdere bescherming van de Natura 2000-gebieden. Een nieuw decreet is in de maak, maar een decreet zonder voldoende financiële middelen zal dit tij niet keren.

Vlaanderen moet dringend meer investeren in zijn natuurbeleid en in ruimtelijke afbakeningsprocessen die nu reeds meer dan tien jaar achterop hinken. Hoe kunnen we dat doen? Bijvoorbeeld door meer aankoopbudget uit te trekken voor het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) om effectief bedreigde gebieden te verwerven of te laten verwerven. Of door dringend werk te maken van de definitieve afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Dat is al tien jaar uitgesteld. Ook moeten we eindelijk werk maken van de natuurverbindingsgebieden, want dat is in uitvoering van het decreet op het natuurbehoud een taak voor de minister van Leefmilieu. We kunnen ook natuur laten beheren met een resultaatsverbintenis voor goed beheer en een goede opvolging en monitoring. Ten slotte moeten we bossen aanplanten en werk maken van een groenere leefomgeving voor iedereen.

Collega's, in oktober verraste de minister ons met haar nieuwe Boswijzer en de plotse ontdekking van 8000 hectare nieuw bos. Niets bleek minder waar, zo bleek achteraf tijdens de hoorzitting in de commissie. Vlaanderen blijft een netto-ontbosser, Vlaanderen loopt achterstand op met de reeds betaalde boscompensatie, Vlaanderen heeft nog altijd geen bescherming voor zijn meest waardevolle, ruimtelijk bedreigde bossen, en in Vlaanderen bestaan de stadsbossen alleen maar op papier.

Minister, een plan van aanpak voor ecologisch waardevolle bossen zonder centen is geen plan van aanpak. Laat dat duidelijk zijn. Ons voorstel van decreet kan daaraan verhelpen. Maar

collega's, niet alleen de grote natuurdossiers lopen achterstand en vertraging op. Ook de bosgroepen, ter ondersteuning van de kleine boseigenaar, worden financieel gekortwiekt.

30 procent van hun subsidies wordt ingehouden bij de transfer naar de provinciebesturen en worden in een projectpotje gehouden bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) voor de komende drie jaar. Maar dat is niet alles, het is nog erger, want de beheersubsidies voor 2013 komen volledig te vervallen. Dit is een subsidie die wordt betaald na het werkjaar. Concreet betekent dit dat de subsidies van 2013 moeten worden betaald in 2014. Die budgetten worden door ANB niet overgemaakt aan de provincies. Daarover was vooraf zelfs niet gecommuniceerd met de bosgroepen. Hierdoor zijn hun begrotingen en hun werkingsmiddelen voor dit jaar totaal achterhaald. Erger nog, op die manier dreigt in sommige provincies de werking van de bosgroepen ernstige schade op te lopen. Bosgroepen zijn nu net bezig met meer eigenaars te betrekken in hun werking en op dat moment worden hun subsidies voor een jaar teruggezet.

Collega's, Vlaanderen is niet alleen de armste regio aan bos na Ierland, het is ook de regio met de kleinste oppervlakte aan natuurgebieden, en dan is de algemene natuurkwaliteit in veel gebieden nog ondermaats. De voorbije legislatuur is dat niet veranderd, integendeel, het is nog verslechterd. Dat bewijzen studies van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) over de situatie van de natuur in het agrarisch gebied, dat bewijzen studies over de achteruitgang van vogelsoorten, dat bewijzen studies over de bedreiging van de vlinders, om nog maar te zwijgen over de massale bijensterfte, want Vlaanderen was in 2013 de tweede regio in Europa op het vlak van bijensterfte.

Minister, als de natuur achteruit gaat, gaan we er als gemeenschap op achteruit. Investeren in de natuur doen we niet alleen voor de bloemetjes en de bijtjes, maar doen we omdat het ook financieel interessant is omdat het ons groene jobs oplevert en op langere termijn omdat het ons uitgaven in de ziekteverzekering bespaart. Minister, dat hebben u en deze regering nog steeds niet begrepen. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, collega's, men kan de zaken steeds vanuit de negatieve kant bekijken, maar ik wil toch graag de zaken vanuit de positieve kant bekijken. Ik wil de minister dan ook feliciteren dat de begroting van Leefmilieu min of meer op peil is kunnen blijven in de besparingsoperatie van 700 miljoen euro. Daarnet is al aangegeven dat met minimale middelen het maximale resultaat moet worden geboekt.

In de vijf minuten tijd die ik krijg, wil ik enkele punten aanstippen. De reguliere subsidies voor gemeentelijke rioleringswerken van het Vlaamse Gewest bedroeg deze legislatuur gemiddeld 110 miljoen euro per jaar. Vanaf 2014 worden deze middelen substantieel verhoogd met 20 miljoen euro tot 129 miljoen euro. Dit is het hoogste bedrag sinds de start van de subsidiëring van de gemeenten in 1996. In de periode 2009-2014 wordt in totaal 679,5 miljoen euro voor investeringsprojecten van gemeenten besteed. De samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten is in de commissie al verschillende keren besproken, maar de heroriëntatie van de middelen naar lokale rioleringsprojecten zal in ieder geval ook nog een positief effect hebben, zeker nu ook de lokale inbreng in dat soort projecten zwaar onder druk staat door de moeilijke financiële situatie waarin vele gemeentebesturen verkeren. Investeren in rioleringen en in waterkwaliteit blijven voor Vlaanderen zeer belangrijk.

Niet alleen waterkwaliteit is belangrijk, ook de sociale bescherming voor de gebruikers van drinkwater.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mevrouw Rombouts, u legt de nadruk op het beleid inzake rioleringen. U weet dat ik enkele weken geleden heb aangeklaagd dat vanuit de

rioleringsintercommunales dividenden worden gestart. Dat zijn eigenlijk middelen die komen via de gemeentelijke saneringsbijdragen die dienen voor afvalwaterzuiveringsinfrastructuur. Dat is een belangrijke pot van geld die eigenlijk naar rioleringen zou moeten gaan en dat gebeurt niet integraal.

Tot mijn verbazing reageerde de minister zeer gelaten en zei dat dat allemaal lokale autonomie is en dat hij daar eigenlijk niets mee te maken heeft. Ik hoop dat intussen de geesten zijn gerijpt.

Aan de meerderheid, en ook aan de minister, wil ik vragen: zijn de geesten gerijpt? Worden er maatregelen genomen om te vermijden dat die saneringsbijdragen niet naar rioleringen kunnen gaan? Misschien gaat de minister daarop in in haar betoog op het einde van dit debat.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer Sanctorum, ik kan daar heel lang over spreken. We hebben daar de vorige keer ook over gedebatteerd in de commissie, en ik denk niet dat het de bedoeling is heel dat debat over te doen. De middelen van de saneringsbijdrage moeten uiteraard in infrastructuur en rioleringsinfrastructuur worden geïnvesteerd, en dat moet ook op een correcte manier gebeuren. Ik heb toen ook aangegeven dat, indien dit eventueel exponentieel bedragen zou overstijgen, dat inderdaad moet worden aangepakt. Vandaag besteden de meeste gemeenten daar ook wel effectief hun budget aan. Ik ben er ook van overtuigd dat er misschien nog een aantal zijn die dat niet op een correcte manier doen. Er moet worden bekeken op welke manier die kunnen worden bijgestuurd. Als u echter zegt dat er geen enkele saneringsbijdrage meer mag worden geïnvesteerd in een eventuele overname van infrastructuur of dergelijke meer, dan spreekt u het decreet van vandaag tegen. Er is immers decretaal voorzien in die mogelijkheid. Als men rioleringen verkoopt, dan begrijp ik ook dat daar een betaling tegenover staat.

Het is ook belangrijk in dit debat erop te wijzen dat heel veel gemeenten, los van de infrastructuur die ze overgeven, nog eens extra geld besteden aan investeringsprojecten voor rioleringen, naast de saneringsbijdrage. Vandaag ontbreekt het mij hier aan de cijfers daarover. Niet alles wordt betaald met die saneringsbijdragen. Er komen nog wegenwerken bij kijken, herstellingen en zo meer.

De heer Hermes Sanctorum: Als ik het goed begrijp, steunt u de praktijk waarbij middelen uit die saneringsbijdragen vanuit de rioleringsintercommunale in de gemeentekassen worden gestort. U hebt dat hier nu net eigenlijk als normaal aanvaard.

Mevrouw Tinne Rombouts: Zoals al werd gezegd in het vorige debat, wanneer er een overdracht van rioleringen gebeurt, dan kan daar vanuit die bepaalde intercommunale een bepaald correct bedrag tegenover staan. Dat is ook in dit parlement heel uitdrukkelijk naar voren gekomen toen het ontwerp van decreet hier is goedgekeurd. Daarin is voorzien in het decreet. Ik meen dus dat die gemeenten vandaag niet in overtreding zijn, want ze werken momenteel nog via het decretale.

De heer Hermes Sanctorum: U staat wel alleen in dit debat, want alle andere fracties hebben dat veroordeeld.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik heb aangegeven wat de decretale mogelijkheden zijn.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik heb dat eens nagekeken wat onze eigen intercommunale betreft. Bij de bedragen die naar de gemeente vloeien, moet nadien uiteraard duidelijk worden aangetoond dat ze wel degelijk voor de rioleringen worden gebruikt. Ieder jaar maken we daar een verslag over. Mijnheer Sanctorum, het lijkt me dat u hier toch enigszins wrevel tracht te kweken die eigenlijk niet echt gefundeerd is. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

Ik spreek voor mijn eigen regio. Het mag toch ook eens worden onderstreept dat dit daar mooi ieder jaar wordt aangetoond, op vraag van de Vlaamse overheid.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Mijnheer Sanctorum, ik stel vast dat we hier niet zo alleen staan als u beweert. U moet de zaken juist voorstellen. U hebt het over die 260 miljoen euro die onterecht naar die gemeentekassen zou vloeien en die voor andere zaken wordt gebruikt. U moet de optelsommen eens maken van de investeringskosten die nodig zijn voor rioleringen. Kijken we naar de saneringsbijdrage en tellen we daar dan de Vlaamse steun bij, dan blijft er een tekort van 356 miljoen euro per jaar. Die 260 miljoen euro zal dus toch terug in die rioleringen moeten worden geïnvesteerd, al dan niet met een omweg.

De heer Hermes Sanctorum: U bevestigt gewoon mijn punt.

De voorzitter: We gaan niet heen en weer discussiëren. Anders zitten we hier over een halfuur nog, en dat is niet de bedoeling.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik zou niet zeggen dat dit een bevestiging is, want ik heb toch wel een andere interpretatie gehoord in de diverse uiteenzettingen.

Ik kom tot mijn volgend punt, de sociale bescherming voor gebruik van drinkwater. Vanaf 1 januari 2014 worden een aantal nieuwe maatregelen van kracht ten aanzien van de drinkwatermaatschappijen, die zo de klanten nog beter moeten beschermen tegen waterarmoede, wat ook toch een belangrijk element is, waarvoor er altijd oog moet zijn.

Wat de bodem betreft, verwijs ik ook graag naar het stookolietankfonds. Elke eigenaar, gebruiker en exploitant van een gasolietank voor de verwarming van gebouwen die kan aantonen dat er een vermoeden van bodemverontreiniging is, waarvoor verdere bodemsaneringsmaatregelen nodig zullen zijn, zal een aanvraag voor een tegemoetkoming kunnen indienen, binnen een aanmeldingsperiode van drie jaar.

Voor de financiering van het fonds wordt in eerste instantie gewerkt met de overschotten die het Bodemsaneringsfonds voor tankstations BOFAS zal verwerven dankzij de in 2019 door het fonds te innen bijdragen. Op basis van recente kostenramingen zou dit budget van ongeveer 110 miljoen euro de werking van het Stookolietankfonds misschien wel voor acht tot tien jaar kunnen financieren: van 2015 tot 2022- 2024. Dat is een heel belangrijke stap vooruit.

Ook de inspanningen om komaf te maken met bodemverontreinigingen op schoolterreinen verdienen een vermelding. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGIO) zullen samen instaan voor de uitvoering van deze belangrijke operatie. Zij zullen vervuilde schoolterreinen in kaart brengen en scholen administratief, praktisch en financieel ondersteunen bij de sanering van de terreinen. De onderzoeks- en saneringswerken worden gespreid over zes jaar, en de kostprijs wordt op 18 miljoen euro geraamd.

Wat afval betreft, blijven we vooruitgang boeken. Per Vlaming werd in 2012 gemiddeld 513 kg huishoudelijk afval ingezameld. Dat is 11 kg minder dan in 2011 en de vijfde daling op zes jaar tijd. Over een periode van tien jaar gaat het om een afname met 21 kilogram, of 4 procent.

Ook ten bate van de natuur zijn grote stappen gezet. De inspanningen voor de openstelling – al dan niet seizoensgebonden – van de natuur, en dan zeker voor jeugdbewegingen, zal het draagvlak voor het gevoerde natuurbeleid in Vlaanderen doen toenemen. Mevrouw Eerlingen zei het ook al: het openstellen van de natuur is enorm belangrijk voor de verbreding van het draagvlak. Minister, u weet dat wij eerder omgekeerd zouden willen werken dan dat in het verleden de regelgeving opgemaakt is: alle bossen en natuur zouden toegankelijk moeten zijn, maar er moet in de mogelijkheid worden voorzien om die toegankelijkheid te beperken voor

gebieden die bijzondere bescherming moeten kunnen genieten. Wij zullen daaraan graag meewerken.

Ik sluit af met een woordje over de kwaliteit van de natuur. Er is 2,5 miljoen euro extra vrijgemaakt voor de instandhoudingsdoelstellingen. Het is belangrijk dat daarvoor middelen worden vrijgemaakt. Vandaag is duidelijk dat op dat vlak ernstige inspanningen worden geleverd.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, een van de speerpunten van het natuurbeleid is aandacht voor de problematiek van de zogenaamde zonevreemde bossen. De heer Peeters had het daarover ook al. Het gaat over zones waar bos groeit, maar die bijvoorbeeld bestemd zijn voor wonen of voor industriële activiteiten. Samen met uw collega, minister Muyters, kondigde u een plan van aanpak aan dat voor eens en voor altijd komaf zou maken met de problemen. De commissie wacht nog steeds op dat plan. Nu, meer dan vier jaar later, blijft het allemaal dode letter. 16 jaar na de opstart van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zijn slechts 40 procent van de beloofde extra natuurgebieden en slechts 22 procent van de beloofde extra bosgebieden gerealiseerd. Het lijkt erop dat de waardevolste bossen deze legislatuur geen specifieke bescherming zullen krijgen.

De huidige reserves van het Boscompensatiefonds bedragen ondertussen meer dan 8.728.000 euro. Het is een immens bedrag, maar u slaagt er niet in om dat fonds in bos om te zetten. De sleutel daartoe zou volgens mevrouw Evenepoel van het agentschap en u bij Ruimtelijke Ordening liggen. Maar als ik de minister van Ruimtelijke Ordening daarover interpeleer, dan antwoordt hij dat het beleidsdomein Leefmilieu zijn administratie daar niet bij betrokken heeft.

U hebt onlangs geprobeerd om uw gezicht te redden door de afgelopen maanden nog nieuwe cijfers te genereren. Dat gebeurde in de Boswijzer.

Opeens allerlei zones met bos of groen als dusdanig beschouwen, ook als het gaat om een bosje op een rond punt, betekent niet dat wat Vlaanderen doet, het ook beter doet. Vlaanderen doet het vooral niet, en dat is een gemiste kans.

Inzake Leefmilieu oogt het rapport al niet veel beter, bijvoorbeeld aangaande de wateroverlast. Er is al veel over gepraat, er zijn veel plannen voorgesteld, er zijn veel onderzoeken gestart en er is op alle mogelijke niveaus overleg gepleegd, maar op veel overstromingsgevoelige plaatsen blijven mensen geconfronteerd met de blijvende vrees van het wassende water bij hevige regenval omdat de noodzakelijke ingrepen uitblijven. Minister, wij vragen dat u het verhoogde krediet dringend inzet op meer concrete maatregelen.

Van wateroverlast naar waterzuivering. Het Europese Hof van Justitie heeft België veroordeeld tot een geldboete van 10 miljoen euro omdat de wetgeving voor waterzuivering in de gewesten in gebreke blijft. De Europese Commissie heeft ondertussen in een brief van 18 november jongstleden laten weten dat de forfaitaire boete uiterlijk op 3 januari zal moeten worden betaald.

Minister, u bent voorzitter van de interministeriële conferentie van Leefmilieu. Dat is het forum bij uitstek om alle gesprekken tussen de gewesten te voeren. Ik heb de indruk dat u daar nog geen initiatief hebt genomen en dat er nog altijd geen duidelijkheid is over de concrete verdeling van de boete.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Mevrouw De Vroe, u wendt zich tot de minister in haar hoedanigheid van voorzitter. U hebt het over boetes en zegt dat de gewesten niet in orde zijn. Dan wil ik de kanttekening maken dat zeker voor de tweede dagvaarding van Europa,

Vlaanderen wel conform was. Dat is hier bevestigd door minister Schauvliege en minister-president Peeters.

Het tweede onderdeel van de veroordeling geldt zeker niet voor Vlaanderen, maar enkel voor onze collega's over de taalgrens. Ik vraag u dat onderscheid te maken, los van het feit dat u de minister in haar hoedanigheid van voorzitter vraagt of er al een regeling is getroffen. Die bepleiten wij ook, want het is goed als de gewesten bevoegd zijn, zoals hier het geval is. Dan moeten we de lusten en lasten durven en kunnen dragen.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Mijnheer Vandale, ik heb recent een schriftelijke vraag gesteld over deze kwestie. Ik heb gevraagd wat de verdeling was, maar er zou nog een overleg moeten gebeuren. Ik ben benieuwd of dat ondertussen is gebeurd en wat het resultaat ervan is. Vlaanderen zal sowieso zijn deel moeten betalen.

Minister, lokale besturen zijn belangrijke partners om uitvoering te geven aan diverse aspecten van het leefmilieubeleid. De manier waarop het dossier van de milieusubsidies werd aangepakt, is een voorbeeld van hoe het niet moet. Als je een kader creëert, hou je dat aan en schaf je dat niet eenzijdig af zodat je partner in de problemen komt.

Aan de andere kant heeft mijn fractie er geen probleem mee dat er wordt op toegezien dat geplande middelen ook worden aangewend waarvoor ze bedoeld zijn. Ik verwijs naar de saneringsbijdrage waar de heer Sanctorum het over had. Het kan niet dat de saneringsbijdrage voor rioleringen voor andere doeleinden worden gebruikt. Vlaanderen moet voldoen aan de kaderrichtlijn Water, een Europese richtlijn die voorschrijft dat de waterkwaliteit van de Europese wateren in 2015 aan bepaalde eisen moet voldoen. Nu al is duidelijk dat Vlaanderen die doelstelling niet zal halen, waardoor het gebruikmaakt van de mogelijkheid om het bereiken van de doelen uit te stellen tot het jaar 2027. Daarom is het van belang, minister, dat u erop toeziet dat de saneringsbijdrage enkel wordt aangewend voor de saneringsverplichting. Daarom moet een sanctioneringssysteem worden uitgewerkt.

Ik wil afronden. Wat het leefmilieu betreft, zijn we deze legislatuur te veel bij de pakken blijven zitten. Mede hierdoor wacht de volgende Vlaamse Regering een immense taak. Ten gevolge van nieuwe inzichten zullen we teven het geweer van schouder moeten veranderen. Ik verwijs in dit verband naar de problematiek van het fijn stof. Op dat vlak staan ons nog immense uitdagingen te wachten. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, ik heb uit het debat van onze specialisten inzake Sport en Cultuur geleerd dat de koers aan de meet wordt gewonnen. Volgens mij gaat dit ook op voor het beleidsdomein Leefmilieu. Er staat ons nog een straffe finale te wachten. Nog heel wat grote vliegers die door de Vlaamse Regering zijn opgelaten, moeten aan de grond worden gezet. Voor onze commissie betekent dit heel wat werk.

Ik denk aan het ontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning. Dat decreet moet ervoor zorgen dat de vergunningen sneller en met minder administratieve overlast worden afgeleverd. De vergunningen worden tevens permanent. Dit betekent dat we voor een periodieke evaluatie van onze vergunningen moeten zorgen. De vergunningen zullen periodiek aan de best beschikbare technologieën moeten worden aangepast.

Onze commissie moet eveneens het ontwerp van decreet betreffende de landinrichting nog goedkeuren. Dat decreet zal een hele gereedschapskoffer met nieuwe instrumenten in het leven roepen. In onze resolutie betreffende de beheersing van de wateroverlast hebben we hier ook om gevraagd. Ik denk onder meer aan instrumenten als de erfdienstbaarheden en de herverkaveling bij kracht van wet, die het mogelijk moet maken om harde bestemmingen in overstromingsgevoelige gebieden met bestemmingen in niet-overstromingsgevoelige gebieden te ruilen. We verwachten veel van dit decreet.

Dit is natuurlijk niet het enige decreet. We moeten tevens het ontwerpdecreet betreffende natuur en bos goedkeuren. Dit decreet moet belangrijke instrumenten inhouden die ons in staat moeten stellen de volgens de Europese instandhoudingsdoelstellingen met betrekking tot de bescherming van de natuurwaarde op het terrein waar te maken. Ik hoop dat we ons niet enkel tot de volgens de Europese Commissie te beschermen natuurwaarde zullen beperken. Ik hoop dat we de natuur in Vlaanderen ook buiten die speciale beschermingszones zullen ondersteunen en herstellen.

Een decreet waar we zelf weinig verdienste aan hebben, maar dat we toch nog op onze banken willen zien verschijnen, is het decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord over het Stookolietankfonds. Hoewel dat in het Vlaams regeerakkoord staat, hebben we daar vijf jaar op moeten wachten. Het samenwerkingsakkoord is er eindelijk. We zullen de overschotten van het Bodemsaneringsfonds voor tankstations (BOFAS) aanwenden om particulieren die met bodemverontreiniging worden geconfronteerd, financieel te steunen.

Wij zijn niet de enigen die nog heel wat werk op de plank hebben liggen. Dat geldt ook voor de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering moet er onder meer voor zorgen dat de omgevingsvergunning geen valse start kent.

De omgevingsvergunning zal de lokale besturen heel wat bijkomende taken bezorgen. Er is een belangrijke declassering van vergunningen die momenteel door de provincie worden afgeleverd. De gemeenten zullen die vergunningen moeten afleveren. Momenteel beschikt niet elke gemeente over voldoende bestuurskracht om hiervoor in te staan. In dit verband is een werklasmeting uitgevoerd. Ik zou de minister willen vragen rekening met de resultaten van die meting te houden. Om ervoor te zorgen dat ze de nieuwe taak aankunnen, moeten de lokale besturen worden versterkt.

We moeten niet enkel de lokale besturen beter uitrusten om nieuwe taken aan te kunnen. Dit moet ook gebeuren met de Raad voor Vergunningsbetwistingen. De beroepen tegen milieuvergunningen die momenteel bij de Raad van State terecht komen, zullen in de toekomst bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen terecht komen. Dit houdt natuurlijk een bijkomende werklasmeting in. De Raad voor Vergunningsbetwistingen moet die werklasmeting aankunnen.

We verwachten van de Vlaamse Regering tevens dat de conceptnota Waterbeleid wordt uitgevoerd. Volgens die nota zou nog voor het einde van het jaar – wat in de praktijk op overmorgen neerkomt – voor een eerste trein van signaalgebieden, woon- en industriegebieden die in overstromingsgevoelige gebieden zijn gelegen, een oplossing worden gevonden. Dit zou eventueel door middel van ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) kunnen.

Wat de zonevreemde bossen betreft, verwachten we in feite hetzelfde. De Vlaamse Regering moet een actieplan goedkeuren. Ik hoop dat de minister van Leefmilieu en de minister van Ruimtelijke Ordening daar samen voor zullen zorgen.

Er is een toplaag van meest waardevolle zonevreemde ruimtelijk bedreigde bossen. Ik hoop dat nog tijdens deze legislatuur een startbeslissing kan worden genomen in verband met de RUP's voor de meest waardevolle en ruimtelijk meest bedreigde zonevreemde bossen. Die RUP's moeten ervoor zorgen dat die bossen een aangepaste bestemming kunnen krijgen.

Een laatste punt is de kwestie van de riolering. Het kwam al aan bod. We hebben nog een lange weg af te leggen als we ons willen aanpassen aan de Europese kaderrichtlijn Water. Er moet nog een tienduizend kilometer aan riolering worden gelegd tegen 2027. We moeten de saneringsbijdrage die we bij de burger innen, aanwenden om die uitdaging aan te gaan en om oude investeringen af te betalen. Ik hoop – ik reken erop – dat de Vlaamse Regering nog maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat het geld voor die riolen bij die nieuwe riolen terecht komt.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Beste leden van de Vlaamse Regering, voorzitter, collega's, ik zal het hebben over Energie. Minister Van den Bossche is jammer genoeg ziek, maar wordt gelukkig vervangen door minister Lieten.

Het bilan van het energiebeleid van de afgelopen vier jaar toont aan dat deze Vlaamse Regering heel wat op het palmares heeft staan. Minister Van den Bossche zal het wel jammer vinden dat ze hier niet kan zijn.

Recent is het Vlaams Energiebedrijf nog uit de startblokken geschoten. U bent de voogdijminister, mevrouw Lieten. We wachten vol ongeduld op de eerste resultaten.

Het groenestroombeleid werd ambitieuzer en kostenefficiënter. Er werd een actieplan en een financiële ondersteuning opgezet voor groene warmte en restwarmte. De eerste call werd onlangs gelanceerd. Het REG-beleid (rationeel energiegebruik) en de sociale openbaredienstverplichtingen werden op permanente basis geëvalueerd en bijgestuurd. De Vlamingen investeren meer dan ooit in REG.

Onze groenestroomproductie blijft, ondanks alle doemberichten, een stijgende trend aanhouden. Vlaanderen zit op het schema van de vooropgestelde doelstellingen. De eerste stappen naar een slimmer elektriciteitsnetwerk werden gezet met het proefproject van de slimme meters. De marktwerking blijft in positieve zin evolueren. De V-test is ondertussen een gekend begrip in Vlaanderen. Op zowat alle vlakken wordt er rationeler met energie omgegaan. De energiearmen, één van uw persoonlijke beleidsprioriteiten, kunnen rekenen op een sterk vangnet.

Allemaal positieve zaken. We mogen echter niet op onze lauweren gaan rusten. Er rest ons nog een belangrijke eindsprint naar eind mei. We krijgen er bevoegdheden bij rond de distributienettarieven en het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE). Dat moet nu al op een doordachte manier worden voorbereid, zowel organisatorisch door voldoende middelen en personeel ter beschikking te stellen van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), als inhoudelijk door te zorgen voor een eigen Vlaamse tariefmethodologie bij het begin van de volgende legislatuur. Daar moeten we nu al aan beginnen.

We weten waar de pijnpunten liggen. De minister volgt dat zelf op, ze is ermee bezig. We zijn heel benieuwd naar de resultaten.

Een andere uitdaging voor de komende maanden is het uitwerken van een visie op het toekomstige Vlaamse distributienetbeheer, waarin de overdracht van de tarievenbevoegdheid een belangrijk element is.

Minister, u stelt zelf dat u tegen het einde van deze legislatuur samen met de netbeheerders klaarheid wil scheppen. Dat woordje 'samen' is zeer belangrijk. Wij kijken daar met veel belangstelling naar uit.

Voor ons is een model met twee grote werkmaatschappijen in Vlaanderen geen probleem. Dat kan de competitiviteit en efficiëntie alleen maar stimuleren, zoals de VREG recent nog stelde. Binnen de werkmaatschappijen wordt het best gewerkt aan interne stroomlijning en vereenvoudiging van structuren.

Voor ons is en blijft het distributienet een gemeentelijke bevoegdheid. Ze hebben al bewezen dat ze het perfect aankunnen. Dat zal in de toekomst ook het geval zijn. De uitdagingen inzake energiebeleid zijn en blijven groot. Minister, u kunt op onze steun rekenen om ook in de eindsprint resultaten te boeken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, het waterbeleid omvat waterzuivering, wateroverlast en de uitspraak van Europa en de boete.

Collega's, wij hebben gigantisch veel geïnvesteerd in waterzuivering. In de periode 2009-2014 waren er 786 projecten, goed voor 713 miljoen euro investeringen en 1495 extra aangelegde kilometer riolering. Deze subsidies hebben wij gegeven aan de lokale besturen. Daarnaast is er Aquafin, dat al 1,25 miljard euro heeft geïnvesteerd in waterzuivering, over 810 projecten. Wij hebben ook bijzonder goed nieuws, dat misschien wat is ondergesneeuwd onder een aantal aangekondigde maatregelen. In het kader van het competitiviteitspact en het akkoord dat gisteren werd bereikt, is de Vlaamse Regering het eens geraakt om 0,5 miljard euro verder te investeren in subsidies, het overnemen van verplichtingen van de lokale besturen voor investeringen in rioleringen. Vlaanderen neemt de volgende vijf jaar dus 100 miljoen euro per jaar over van de gemeenten. Dat is toch bijzonder goed nieuws, en ook een bijzonder signaal: er is nooit eerder zoveel geïnvesteerd in waterzuivering.

Mevrouw De Vroe, u weet dat, wat betreft de boete van Europa, het Vlaamse Gewest sinds juni 2011 volledig in orde is. Die uitspraak slaat niet op ons. Dat staat heel uitdrukkelijk in de overwegingen van het arrest. Uiteraard hebben we dat op de agenda geplaatst. Het stond op de agenda van de ICL. Het is daar ook behandeld, maar het werd meteen doorgeschoven naar de interministeriële conferentie Buitenlandse Zaken. Die boete is iets specifiek, dat daar moet en zal worden bekeken.

Er is ook nooit eerder zoveel gebeurd om de wateroverlast aan te pakken. Er is een extra impuls geweest van 25 miljoen euro, specifiek voor het aanleggen van extra buffercapaciteit en overstromingsgebieden. Dat is volop in uitvoering. We hebben daar een inhaalbeweging kunnen doen. Maar het gaat niet alleen om die budgetten. We hebben ook de informatieplicht ingevoerd, de code voor goede praktijk, het nazien van de aansluiting. Wij hebben tal van maatregelen genomen. In de commissie nemen wij geregeld de stand van zaken op. Ik dank de voorzitter van de commissie Leefmilieu daarvoor. Er is absoluut veel gebeurd. We komen daar tot goede resultaten.

Ook de signaalgebieden zijn aan bod gekomen in de commissie. Dat is op dit ogenblik bij de Inspectie van Financiën. Het is al een eerste keer technisch doorlopen door de verschillende kabinetten. Daar kan dus ook snel werk van worden gemaakt.

Er zijn uiteraard ook heel wat vragen over natuur en bosbeleid. Over de Boswijzer is al heel veel te doen geweest. Er zijn al van bij de start van deze Vlaamse Regering elk jaar opnieuw discussies over de cijfers in de commissie. We hebben een instrument gemaakt om een en ander te kunnen vergelijken: de Boswijzer. In 2010 hebben wij die Boswijzer de eerste keer voorgesteld. We gebruikten toen juist dezelfde methodiek als nu. Heel eigenaardig is het dat niemand daar toen een opmerking over had. En nu, plotseling, zegt men dat het geen goed instrument is. Mevrouw De Vroe, u zegt dat wij gebieden opnemen die daar niet in thuishoren. Dat is eigen aan dat instrument. Er worden luchtfoto's genomen. Dezelfde gebieden die in 2010 werden opgenomen, zitten nu ook in de Boswijzer. Dat heeft absoluut niets te maken met het aantal hectare plus of min. Wat u zegt, houdt absoluut geen steek. Het instrument is exact hetzelfde als in 2010, en toen heb ik uw opmerkingen niet gehoord.

Wat betreft de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) hebben wij gekozen voor een participatief traject. Ondernemers, landbouwers, natuurorganisaties en alle overheden worden daar heel nauw bij betrokken. Wij hebben daar al enorme stappen vooruitgezet. De Vlaamse Regering heeft al de eerste initiatieven goedgekeurd. Dat hangt natuurlijk ook vast met het Natuur- en Bosdecreet, dat wij in die zin ook hebben verfijnd en dat al een eerste keer door de Vlaamse Regering is goedgekeurd. Daar zitten tal van instrumenten in, die het mogelijk maken om beter en sneller en performanter de IHD's op het terrein te realiseren.

Daar wordt zeker niet alleen gefocust op Natura 2000. Het gaat veel ruimer. Dat is ook zo opgenomen in de decreten die al een eerste keer zijn goedgekeurd binnen de Vlaamse Regering.

Mijnheer Peeters, het is niet altijd gemakkelijk om evenwichten te zoeken. Ik wil u dat illustreren door één concreet cijfer dat ik deze week nog op mijn bureau kreeg van het ANB, met de vraag hoe we daarmee moeten omgaan. De bosdiscussie is op dit moment zeer actueel. In die nota stond dat we voor de uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen om heide te realiseren, de komende vier jaar 3500 hectare bos moeten kappen. U weet dat, maar verzwijgt die cijfers systematisch. Dat wil dus zeggen dat wij verplicht zijn om 3500 hectare bos te kappen, en dat wij oplossingen moeten zoeken om dat ergens te compenseren.

Heel veel van die boskap is ook vrijgesteld, op basis van initiatieven die destijds ook door uw partij zijn ondersteund. Dat wil zeggen dat er geen compensatie moet zijn voor die IHD's en de kapping van bossen. Ook dat moet u meenemen als u een genuanceerd verhaal wilt brengen over bossen en balansen.

Het zijn moeilijke evenwichtsoefeningen, en het komt er vaak op aan waar we ruimte vinden om wat te doen. Wij doen die oefeningen, maar dat vraagt vaak tijd en heel veel overleg.

Ik heb vanuit de oppositie een aantal negatieve reacties gehoord, dat het op het vlak van natuur heel slecht zou gaan en er heel slechte resultaten zouden zijn. U zou moeten weten, collega's, dat er nooit eerder zoveel natuurgebied erkend is als dit jaar. We zitten aan 1200 hectare erkende natuurgebieden dit jaar. Dat is nooit eerder gebeurd, dat is een recordcijfer. Dat bewijst dat wij daar absoluut mee voortdoen.

Er zijn ook opmerkingen gemaakt over het Boscompensatiefonds. Deze legislatuur hebben wij dat fonds opengesteld voor concrete bebossingsprojecten van provincies en gemeenten. Dat is een nieuw initiatief, dat ertoe geleid heeft dat die middelen meer worden gebruikt.

Mevrouw De Vroe, het klopt dat daar nog ongebruikt geld zit, maar dat komt doordat het Boscompensatiefonds gekoppeld wordt aan een ESR-matige impact. Daardoor mogen wij in één jaar maar uitgeven wat er in één jaar is uitgekomen. Dat is iets dat wij meeslepen uit het verleden. Als wij in een jaar niet exact uitgeven wat er is binnengekomen, gaat dat in een pot, en ik kan daar niet meer aan. Ik kan dat ESR-matig niet uitgeven. Het is zoals die buffers die collega Muyters heeft. Ik kan en mag dat bedrag niet zomaar aanwenden. Het is gemakkelijk om daar opmerkingen over te maken, maar u moet ook kijken naar de begrotingsrealiteit waarmee wij geconfronteerd worden.

Om de middelen die in één jaar binnenkomen, ook beter en efficiënter aan te wenden, hebben wij het fonds dus opengesteld voor concrete projecten van provincies en gemeenten. Dat is een groot succes geweest, tot dit jaar. Dit jaar is het wat minder, en dat heeft alles te maken met het feit dat de nieuwe legislaturen gestart zijn. Lokale besturen waren bezig met de meerjarenplanning en -begroting en hebben nog niet direct projecten ingediend. Dit jaar was het dus niet zo'n groot succes, maar de jaren daarvoor wel.

Wat betreft de zonevreemde bossen, weet u dat we daar al hard aan gewerkt hebben. In januari volgen er verdere gesprekken over hoe we dat het best technisch oplossen, samen met Ruimtelijke Ordening.

Ook voor mij is luchtkwaliteit een absoluut aandachtspunt, mevrouw Eerlingen. Daarom hebben wij bijvoorbeeld de belasting op de inverkeerstelling bijgestuurd. We hebben daarbij rekening gehouden met de milieukeurmerken van de voertuigen. Waar wij instrumenten hebben, passen we die dus ook toe.

Ik heb vandaag ook de resultaten gekregen van het Jaarplan Luchtkwaliteit, de cijfers van 2012. Je ziet daar een positieve trend. Ik zeg niet dat we er al zijn, maar de maatregelen die we nemen, vertalen zich in de luchtkwaliteit. De normen voor fijn stof, wat betreft de jaargemiddelden, halen we. De daggrenswaarden zijn nog niet overal oké. Dat vraagt nog

extra, gebiedsgerichte inzet. Dat gebeurt ook. Onder andere in Antwerpen komt er een bijsturing van het plan met lage emissiezones. Ook in Gent wordt er gewerkt aan extra gebiedsgerichte bijsturing.

Voor de omgevingsvergunning ligt er nog belangrijk werk voor ons, zoals de heer Martens zegt. Het is een mijlpaal, het is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. We zijn in de Vlaamse Regering ook het engagement aangegaan dat er een begeleidingstraject komt voor de lokale besturen, want ik deel uw bezorgdheid dat het daar goed moet lopen. Dat is voor ons een heel belangrijk punt, maar dan moeten we zorgen dat het goed loopt, dat het niet stropt. Er komt ook een meer gedetailleerde werklastanalyse, waarbij we zullen zien hoe we aan de lokale besturen kunnen tegemoetkomen. Ik ben blij dat wij in u een bondgenoot vinden wat dat betreft.

Collega's, dat waren enkele antwoorden in een notendop, die vaak heel technisch zijn. Ik kan er in detail op doorgaan, maar we hebben daar al vaak de kans toe gehad in de commissie en ik hoop dat we de kans nog heel vaak krijgen om daarover verder in detail te discussiëren.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Bothuyne, bedankt voor uw feedback en voor uw constructieve houding. De overdracht van de nieuwe bevoegdheden wordt goed voorbereid. Minister Van den Bossche heeft maatregelen getroffen. Er is afgesproken dat er drie mensen bij komen bij de VREG vanaf januari, om ervoor te zorgen dat de volgende Vlaamse Regering een kant-en-klaar dossier vindt. In verband met het netbeheer kan ik u zeggen, maar dat weet u ook, dat de gesprekken met Infrax en Eandis goed lopen. Men boekt vooruitgang op de doelstellingen om te komen tot een eenheidstarief en efficiëntiewinsten. De minister is daarover tevreden.

De heer Dirk Peeters: Minister Schauvliege, wat betreft het in beheer nemen van natuurterreinen, klopt het dat er dit jaar vooruitgang was, maar dat was een inhaalbeweging voor de opgelopen achterstand het jaar voordien. Op het vlak van heideherstel zijn het Vlaanderen en Nederland die de Europese verantwoordelijkheid hebben om het heideherstel door te voeren. Die heide ligt niet in Duitsland of in Frankrijk, maar in de lage landen aan de zee, dat heb ik nooit ontkend. Maar er is een groot verschil tussen enerzijds ontbossing in functie van heideherstel en biodiversiteit, waarbij het gaat over het aanplanten van mijnhout, en anderzijds het beschermen van de historisch waardevolle ecologische bossen zoals de Ferraribossen. Die staan meestal niet op die heidegronden, minister, en dat zijn twee totaal verschillende dossiers.

Mevrouw Gwenny De Vroe: U vertelde zonet dat de verdeling van die boete is verwezen naar een interministerieel overleg Buitenlandse Zaken, minister. Ik zou graag weten wanneer, om het verder te kunnen opvolgen.

Over de Boswijzer kan ik enkel vaststellen dat in de hoorzitting opnieuw werd geconcludeerd dat er een foutenmarge is. Dat heeft de administrateur-generaal, mevrouw Evenepoel, ook erkend. Er werd gezegd dat die foutenmarge zou worden aangepast, om de fouten weg te nemen, zoals die rotondes of serres die als bos worden aangeduid. Ik hoop dat u die belofte houdt, minister.

Het debat over de bossen en het Boscompensatiefonds zou ik graag met u en met minister Muyters verder voeren in de commissie, hoe we dat extra kunnen activeren.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Peeters, ik ben daarnet vergeten een antwoord te geven op uw vraag over de bosgroepen. Uw cijfers kloppen niet, zij krijgen 100 procent van de middelen, zoals is afgesproken. Ik denk dat u ergens een fout hebt gemaakt. Ik begrijp niet hoe u aan dat cijfer komt.

Wat u zegt over de inhaalbeweging bij de erkenning van natuurgebieden is niet juist. U doet de waarheid geweld aan. Historisch, en dat is al meer dan tien jaar aan de gang, is er een

achterstand opgebouwd. Wij hebben nu beslist om dat de komende jaren recht te trekken. We hebben niet het jaar voordien een achterstand opgelopen, het is al jaren zo. Elke keer dat je een natuurgebied erkent, blijft het budget stijgen, omdat de subsidie structureel wordt doorgetrokken.

Men heeft het nooit gedaan en de budgetten zijn op peil gebleven waardoor de erkenningen vastzaten. We hebben dus beslist om er een structurele oplossing aan te geven. Het is dus absoluut niet dat we een inhaalbeweging moeten doen omdat we het jaar voordien iets te weinig hebben gedaan. Het heeft er helemaal niets mee te maken. Het is helemaal fout wat u zegt.

Mevrouw De Vroe, ik moet navragen wanneer het op de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid komt. Ik heb er geen zicht op. Uiteraard zijn wij altijd bereid om na te gaan hoe we de middelen uit het Boscompensatiefonds verder kunnen activeren. Ik ben daar ook vragende partij voor. U verwijst naar de foutenmarge in de Boswijzer. Het klopt dat er een foutenmarge is – ik heb dat nooit ontkend – maar die was er evengoed in 2010-2011. Het eigenaardige is dat dit nu als argument wordt misbruikt en er in 2010-2011 eigenlijk geen opmerkingen over zijn gemaakt. Ik vind het raar dat men die redenering nu plotseling naar boven haalt.

De voorzitter: De bespreking van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie is afgehandeld.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur en eventueel om 19 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.09 uur.*

■